

Πρόσκληση για την
ΥΠΟΒΟΛΗ ΣΧΕΔΙΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ CLLD / LEADER

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΩΝ
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας (ΠΑΑ) 2014-2020
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας και Θάλασσας (ΕΠΑΛΘ)

Αναμόρφωση Τοπικού Προγράμματος CLLD/LEADER Λασιθίου ΦΑΚΕΛΟΣ Β

Περιοχή Αναφοράς:
Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου

Στοιχεία Φορέα:

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΛΑΣΙΘΙΟΥ Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ
Αργυροπούλου 3, 72100
Άγιος Νικόλαος
Τηλ: 28410 91110, Φαξ: 28410 91120, Email: info@anlas.gr

Συγχρηματοδότηση:
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) & Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	ΣΥΝΟΨΗ / ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	3
ΚΕΦ. 1	ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΟΠΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ «ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΝΩ» ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	5
1.1	ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	5
1.2	ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	6
1.3	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	18
ΚΕΦ. 2	ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΩΝ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ)	20
ΚΕΦ. 3	ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	29
3.1	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	29
3.2	ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ SWOT ΑΝΑΛΥΣΗΣ	31
3.3	ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	32
3.4	ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΟΥ ΥΙΟΘΕΤΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΠΟ ΦΟΡΕΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ Η /ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ	35
ΚΕΦ. 4	ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	40
4.1	ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΓΤΑΑ	40
4.1.1	Δράσεις στο πλαίσιο εφαρμογής του υπομέτρου 19.2	42
4.1.2	Δράσεις στο πλαίσιο εφαρμογής του υπομέτρου 19.3	109
4.1.3	Δράσεις υπομέτρου 19.4	121
4.3	ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ/ΥΠΟΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (ΕΓΤΑΑ)	124
ΚΕΦ. 5	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΛΑΝΟ	127
5.1	ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	127
5.2	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ ΜΕΤΡΩΝ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	127
5.3	ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΤΟΣ (ΕΤΗΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ)	128
5.4	ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΥΠΟΜΕΤΡΟ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗ (ΕΓΤΑΑ)	129
5.5	ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΕΓΤΑΑ)	132

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: ΣΥΝΟΨΗ / ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Βασικό χαρακτηριστικό της φυσιογνωμίας της Π.Ε Λασιθίου είναι το γεγονός ότι δεν έχει σημείο αναφοράς σε ένα μόνο οικιστικό κέντρο με μεγάλη πληθυσμιακή συγκέντρωση όπως συμβαίνει στις υπόλοιπες Π.Ε. της Κρήτης.

Αντίθετα, στηρίζεται και λειτουργεί διοικητικά, οικονομικά και εν τέλει αναπτυξιακά με τέσσερα δυναμικά οικιστικά κέντρα (Ιεράπετρα, Άγιος Νικόλαος, Σητεία, Νεάπολη) που λειτουργούν ως γεωγραφικοί και πληθυσμιακοί πόλοι - πυλώνες που δρουν υποστηρικτικά και συμπληρωματικά προς τους λοιπούς οικισμούς, την ενδοχώρα και την περιοχή συνολικά προωθώντας και ενισχύοντας έτσι την αποκεντρωμένη δομή και δυναμική της ΠΕ Λασιθίου με απόλυτα επιτυχημένο τρόπο.

Το συγκεκριμένο πρότυπο οικιστικής ανάπτυξης συνεισφέρει σημαντικά στην κάλυψη των αναγκών των κατοίκων δεδομένου ότι οι διοικητικές και λοιπές υπηρεσίες παρουσιάζουν μεγάλη χωρική διασπορά.

Άλλοι δυναμικοί οικισμοί είναι το Τζερμιάδων, η Κριτσά, η Ελούντα, το Παλαίκαστρο, η Ζάκρος, το Πισκοκέφαλο, το Καλό Χωριό, η Ανατολή, η Τουρλωτή, ο Μακρύ Γιαλός, ο Κουτσουράς, κ.α.

Σε αντίθεση με τη δημογραφική εικόνα της Κρήτης και των υπόλοιπων Π.Ε του νησιού, η Π.Ε Λασιθίου και κατ' επέκταση η περιοχή παρέμβασης (Π.Π), κατέγραψε μείωση του πληθυσμού της μέσα στην προηγούμενη δεκαετία.

Το μεγαλύτερο πληθυσμιακό πρόβλημα παρουσιάζεται στις ορεινές κοινότητες της ενδοχώρας, οι οποίες χάνουν τον Οικονομικά Ενεργό Πληθυσμό τους, μαζί με τους νέους που φεύγουν προς αναζήτηση εργασίας στον τριτογενή τομέα, στα μεγαλύτερα οικιστικά κέντρα της περιοχής.

Έτσι, ο νεανικός πληθυσμός μειώνεται, ο πληθυσμός τρίτης ηλικίας αυξάνεται και η εξάρτηση του Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού εντείνεται. Εν γένει, η πληθυσμιακή κατανομή της Π.Π δεν είναι ομοιόμορφη και το δημογραφικό προφίλ που κυριαρχεί είναι εκείνο των οικισμών με λιγότερους από 500 κατοίκους.

Στο πεδίο της απασχόλησης, ο πρωτογενής τομέας χάνει ένα σημαντικό, αλλά όχι τόσο μεγάλο ποσοστό των απασχολούμενων σε σχέση με άλλες Π.Ε του νησιού, ο δευτερογενής σημειώνει επίσης μείωση, ενώ τα ποσοστά απασχόλησης στον τριτογενή τομέα αυξάνονται κατακόρυφα.

Συνολικά πάντως, ο Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός της Π.Π μειώνεται ιδιαίτερα στις ορεινές κοινότητες, ακολουθώντας την πληθυσμιακή γήρανση και την 'αγροτική έξοδο' των κατοίκων της υπαίθρου προς τα αστικά κέντρα της περιοχής.

Οι περισσότεροι εργαζόμενοι της Π.Π απασχολούνται στον κλάδο καταλυμάτων και εστίασης και στη γεωργία-αλιεία. Η Π.Ε Λασιθίου μάλιστα, κατέχει την πρώτη θέση απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα σε σχέση με τις άλλες Π.Ε της Κρήτης, με το Οροπέδιο Λασιθίου να καταγράφει το μεγαλύτερο ποσοστό.

Στην κορυφή της τοπικής παραγωγής εμφανίζονται το ελαιόλαδο, τα κηπευτικά, οι πατάτες, τα σταφύλια, το κρασί και τα κτηνοτροφικά προϊόντα.

Τα δύο πρώτα, εμφανίζονται και στην κορυφή των εξαγωγικών προϊόντων της Π.Π. Κάποια από τα πιο δημοφιλή τοπικά προϊόντα που έχουν πιστοποιηθεί και ως ΠΟΠ/ΠΓΕ είναι το Έξτρα Παρθένο Ελαιόλαδο Σητείας, το Ξύγαλο Σητείας, οι οίνοι Σητείας και το Κρητικό Παξιμάδι.

Σ' ότι αφορά τις υποδομές του πρωτογενούς τομέα, η Π.Π διαθέτει αρκετά πιστοποιημένα τυποποιητήρια ελαιολάδου, αποστακτήρια, οινοποιεία, συσκευαστήρια πρώιμων κηπευτικών, τυροκομεία και συσκευαστήρια μελιού.

Παράλληλα, στην περιοχή παρέμβασης δραστηριοποιείται μία μονάδα μεταποίησης αλιευμάτων, ενώ ο αριθμός των αλιευτικών σκαφών της περιοχής αυξάνεται διαχρονικά με βάση τόσο τα στοιχεία της ΕΛ. ΣΤΑΤ, όσο και των κατά τόπους Λιμεναρχείων και Λιμενικών Σταθμών, καθώς και της Διεύθυνσης Αλιείας και των Αλιευτικών Συλλόγων.

Ενώ λοιπόν στην περιοχή παρέμβασης παράγονται προϊόντα υψηλής διατροφικής αξίας και ιδιαίτερων χαρακτηριστικών, εντοπίζονται προβλήματα στον τομέα της εξωστρέφειας. Βασικός παράγοντας για την αδυναμία αυτή, είναι τα διαρθρωτικά προβλήματα στον τομέα της μεταποίησης (οργάνωση, εκσυγχρονισμός κλπ.).

Στον τουριστικό τομέα, κυριαρχεί ο μαζικός τουρισμός, κυρίως στα βόρεια παράλια και σε ορισμένα σημεία του νοτίου τμήματος της Π.Π, με τον τουρισμό κρουαζιέρας να παρουσιάζει αυξητικές τάσεις. Παράλληλα, τα τελευταία χρόνια υπάρχουν σημάδια ανάπτυξης και στον τομέα του αγροτουρισμού και γενικά του τουρισμού υπαίθρου.

Ενδεικτική είναι η αύξηση που σημειώνει ο αριθμός των αγροτουριστικών καταλυμάτων και παραδοσιακών ξενώνων.

Γενικά, οι επιχειρήσεις που σχετίζονται άμεσα με τον τουρισμό καταλαμβάνουν σημαντικό κομμάτι του τριτογενή τομέα, ενώ αξιοσημείωτο είναι ότι στη συντριπτική τους πλειοψηφία πρόκειται για επιχειρήσεις μικρού μεγέθους (κάτω των 10 εργαζομένων).

Τέλος, η περιοχή παρέμβασης διαθέτει επίσης ένα σπουδαίο περιβαλλοντικό και πολιτιστικό κεφάλαιο και πλούτο με προστατευόμενες περιοχές, ποικιλόμορφο ανάγλυφο, παραδοσιακούς οικισμούς, μοναστήρια, αρχαιολογικούς χώρους και μια ζωντανή πολιτιστική παράδοση (μουσική δημιουργία, στιχουργική, εκδηλώσεις, αγροτικά πανηγύρια κλπ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΟΠΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ «ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΝΩ» ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

1.1 ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Συγκεντρωτικός Πίνακας Ενεργειών Διαβούλευσης					
A/A	Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής	Είδος Φορέων που συμμετείχαν	Αριθμός συμμετεχόντων	Αντικείμενο Διαβούλευσης
1	25-08-2016 (ώρα 17:00)	Άγιος Νικόλαος	Ιδιωτικών συμφερόντων (Σύλλογος Εστιατόρων και Κέντρων Διασκέδασης Αγίου Νικολάου) και ΟΤΔ	18	Ενημέρωση και διαβούλευση για τη διαμόρφωση της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και καταγραφή επενδυτικού ενδιαφέροντος.
2	31-08-2016 (ώρα 12:00)	Άγιος Νικόλαος	Ιδιωτικών συμφερόντων (αγροτικοί φορείς) και ΟΤΔ	8	Ενημέρωση και διαβούλευση για τη διαμόρφωση της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και καταγραφή επενδυτικού ενδιαφέροντος.
3	31-08-2016 (ώρα 19:00)	Άγιος Νικόλαος	Ιδιωτικών συμφερόντων (πολιτιστικοί φορείς) και ΟΤΔ	22	Ενημέρωση και διαβούλευση για τη διαμόρφωση της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και καταγραφή επενδυτικού ενδιαφέροντος.
4	01-09-2016 (ώρα 09:00)	Άγιος Νικόλαος	Ιδιωτικών συμφερόντων (επαγγελματικοί, εμπορικοί και βιοτεχνικοί φορείς) και ΟΤΔ	5	Ενημέρωση και διαβούλευση για τη διαμόρφωση της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και καταγραφή επενδυτικού ενδιαφέροντος.
5	01-09-2016 (ώρα 12:00)	Άγιος Νικόλαος	Ιδιωτικών και δημοσίων συμφερόντων (Τμήμα Αλιείας Π.Ε. Λασιθίου και αλιευτικοί φορείς) και ΟΤΔ	8	Ενημέρωση και διαβούλευση για τη διαμόρφωση της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και καταγραφή επενδυτικού ενδιαφέροντος.
6	02-09-2016 (ώρα 12:00)	Άγιος Νικόλαος	Ιδιωτικών και δημοσίων συμφερόντων και τοπικός πληθυσμός	18	Ενημέρωση και διαβούλευση για τη διαμόρφωση της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και καταγραφή επενδυτικού ενδιαφέροντος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Συγκεντρωτικός Πίνακας Ενεργειών Διαβούλευσης					
A/A	Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής	Είδος Φορέων που συμμετείχαν	Αριθμός συμμετεχόντων	Αντικείμενο Διαβούλευσης
7	02-09-2016 (ώρα 19:00)	Τζερμιάδων	Ιδιωτικών και δημοσίων συμφερόντων και τοπικός πληθυσμός	14	Ενημέρωση και διαβούλευση για τη διαμόρφωση της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και καταγραφή επενδυτικού ενδιαφέροντος.
8	05-09-2016 (ώρα 12:00)	Άγιος Νικόλαος	Δημόσιων συμφερόντων και ΟΤΔ	9	Ενημέρωση και διαβούλευση για τη διαμόρφωση της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και καταγραφή επενδυτικού ενδιαφέροντος.
9	05-09-2016 (ώρα 19:00)	Σητεία	Ιδιωτικών και δημοσίων συμφερόντων και τοπικός πληθυσμός	63	Ενημέρωση και διαβούλευση για τη διαμόρφωση της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και καταγραφή επενδυτικού ενδιαφέροντος.
10	07-09-2016 (ώρα 18:00)	Ιεράπετρα	Ιδιωτικών συμφερόντων (Μελισσοκομικός Σύλλογος Λασιθίου) και ΟΤΔ	5	Ενημέρωση και διαβούλευση για τη διαμόρφωση της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και καταγραφή επενδυτικού ενδιαφέροντος.
11	07-09-2016 (ώρα 18:00)	Ιεράπετρα	Ιδιωτικών και δημοσίων συμφερόντων και τοπικός πληθυσμός	39	Ενημέρωση και διαβούλευση για τη διαμόρφωση της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και καταγραφή επενδυτικού ενδιαφέροντος.

1.2 ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

A/A Διαβούλευσης	1
Είδος ενέργειας:	Συνάντηση
Ημερομηνία διεξαγωγής:	25-08-2016 (ώρα 17:00)
Τόπος διεξαγωγής:	Άγιος Νικόλαος (Επιμελητήριο Λασιθίου)
Ομάδα/ες στόχος:	Σύλλογος Εστιάτορων και Κέντρων Διασκέδασης Αγίου Νικολάου

Αριθμός συμμετεχόντων	18	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες (αριθμός)
Σύλλογος Εστιάτορων και Κέντρων Διασκέδασης Αγίου Νικολάου	Ιδιωτικών συμφερόντων	16
Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ	ΟΤΔ	2
Τα στοιχεία των φορέων και των εκπροσώπων τους και οι ιδιώτες - κάτοικοι που συμμετείχαν αναφέρονται στη αντίστοιχη κατάσταση συμμετεχόντων που επισυνάπτεται στο παράρτημα.		
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Τα στελέχη της ΟΤΔ Αναπτυξιακής Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ και ο διευθυντής Χαράλαμπος Αντωνακάκης ενημέρωσαν αναλυτικά τους συμμετέχοντες για την οριζόμενη περιοχή παρέμβασης, το σχεδιασμό και την προετοιμασία του τοπικού προγράμματος, την υπό διαμόρφωση στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τις θεματικές κατευθύνσεις, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στην προκήρυξη, τα ευρήματα της S.W.O.T. ανάλυσης, την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής παρέμβασης και το όραμα της βασικής κατεύθυνσης. Ακόμα, αναλύθηκαν οι δράσεις που μπορούν να ενταχθούν στον σχεδιασμό του τοπικού προγράμματος.</p> <p>Στη συνέχεια ακολούθησε ευρεία συζήτηση και ανάπτυξη απόψεων κατά την οποία υποβλήθηκαν και απαντήθηκαν ερωτήματα, δόθηκαν διευκρινήσεις και πληροφορίες, ενώ διατυπώθηκαν προτάσεις και απόψεις σχετικά με τις ανάγκες, τα προβλήματα και τις δυνατότητες της περιοχής παρέμβασης, τις κατευθύνσεις της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και τις δράσεις του τοπικού προγράμματος.</p> <p>Συνοπτικά κατά τη διαβούλευση αποτυπώθηκαν οι ανάγκες για τα ακόλουθα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Δικτύωση/συνεργασία των επιχειρήσεων εστίασης και ψυχαγωγίας με βασικό σκοπό την προβολή/προώθηση τόσο των επιχειρήσεων, όσο και της περιοχής παρέμβασης. 2) Βελτίωση της διασύνδεσης του αγροδιατροφικού τομέα με τον τουρισμό με την αξιοποίηση των τοπικών προϊόντων διατροφής και της τοπικής γαστρονομίας. 3) Διατήρηση, ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου και δημιουργία φυσιολατρικών/πολιτιστικών διαδρομών κυρίως στην ενδοχώρα, με στόχο την αύξηση της τουριστικής επισκεψιμότητας και την ενίσχυση των τοπικών επιχειρήσεων. 4) Ενίσχυση για ίδρυση/εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων εστίασης και αναψυχής, κυρίως σε περιοχές όπου υπάρχει έλλειψη ή ανεπάρκεια σχετικών υποδομών, καθώς και για τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. 		

Α/Α Διαβούλευσης	2	
Είδος ενέργειας:	Συνάντηση	
Ημερομηνία διεξαγωγής:	31-08-2016 (ώρα 12:00)	
Τόπος διεξαγωγής:	Άγιος Νικόλαος (Γραφεία Αναπτυξιακής Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ)	
Ομάδα/ες στόχος:	Αγροτικοί φορείς	
Αριθμός συμμετεχόντων	8	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες (αριθμός)
Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Σητείας Αγροτική Εταιρική Σύμπραξη Α.Ε	Ιδιωτικών συμφερόντων	2
Ένωση Αγροτών Συνεταιρισμού Ιεράπετρας	Ιδιωτικών συμφερόντων	2

Αγροτική Εταιρική Σύμπραξη Ένωση Μεραμβέλλου Α.Ε	Ιδιωτικών συμφερόντων	1
Ενιαίος Αγροτικός Σύλλογος Ιεράπετρας	Ιδιωτικών συμφερόντων	1
Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ	ΟΤΔ	2
Τα στοιχεία των φορέων και των εκπροσώπων τους και οι ιδιώτες - κάτοικοι που συμμετείχαν αναφέρονται στη αντίστοιχη κατάσταση συμμετεχόντων που επισυνάπτεται στο παράρτημα.		
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Τα στελέχη της ΟΤΔ Αναπτυξιακής Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ και ο διευθυντής Χαράλαμπος Αντωνακάκης ενημέρωσαν αναλυτικά τους συμμετέχοντες για το σχεδιασμό και την προετοιμασία του τοπικού προγράμματος και έγινε λεπτομερής αναφορά στην περιοχή παρέμβασης, ενώ δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην υπό διαμόρφωση στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τις θεματικές κατευθύνσεις, σύμφωνα με την προκήρυξη, τα ευρήματα της S.W.O.T. ανάλυσης και την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης. Τέλος, αναφέρθηκαν οι δράσεις που μπορούν να ενταχθούν στο τοπικό πρόγραμμα, μέσω του ΕΓΤΑΑ και ΕΠΑΛΘ.</p> <p>Στη συνέχεια ακολούθησε ευρύς διάλογος κατά τον οποίο υποβλήθηκαν ερωτήσεις, δόθηκαν απαντήσεις, διευκρινήσεις και πληροφορίες, διατυπώθηκαν προτάσεις και απόψεις σχετικά με τις ανάγκες, τα προβλήματα και τις δυνατότητες της περιοχής παρέμβασης, τις κατευθύνσεις της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και τις δράσεις του τοπικού προγράμματος.</p> <p>Συνοπτικά κατά τη διαβούλευση αποτυπώθηκαν οι ανάγκες για τα ακόλουθα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Στήριξη επενδύσεων για τη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων, με στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και τη δημιουργία υπεραξίας. 2) Ενίσχυση της διασύνδεσης του αγροδιατροφικού τομέα με τον τουρισμό. 3) Προβολή και προώθηση των γεωργικών προϊόντων της περιοχής παρέμβασης με τη δημιουργία επισκέψιμων χώρων σε γεωργικές επιχειρήσεις, τη διοργάνωση τοπικών εκθέσεων γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, τη δημιουργία χώρων γευσιγνωσίας, προβολής και προώθησης, καθώς και εκτός της περιοχής παρέμβασης με τη συμμετοχή σε συναφή εκθέσεις. 4) Δικτύωση/συνεργασία των αγροτικών επιχειρήσεων, με βασικό στόχο την εξωστρέφεια της τοπικής παραγωγής, όπως είναι το Δίκτυο Εξαγωγικών Επιχειρήσεων Λασιθίου. 5) Επαγγελματική κατάρτιση και ενημέρωση αγροτών και αγροτικών επιχειρήσεων σε θέματα καλλιέργειας, μετασυλλεκτικής διαδικασίας, συσκευασίας γεωργικών προϊόντων και προϊόντων πρώτης μεταποίησης, διάθεσης προϊόντων, προστασίας του περιβάλλοντος κ.λπ. 		

Α/Α Διαβούλευσης	3	
Είδος ενέργειας:	Συνάντηση	
Ημερομηνία διεξαγωγής:	31-08-2016 (ώρα 19:00)	
Τόπος διεξαγωγής:	Άγιος Νικόλαος (Κτίριο πρώην ΤΕΔΚ Λασιθίου)	
Ομάδα/ες στόχος:	Πολιτιστικοί φορείς	
Αριθμός συμμετεχόντων	22	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες (αριθμός)
Πολιτιστική Ένωση Δήμου Αγίου Νικολάου	Ιδιωτικών συμφερόντων	1
Πολιτιστικοί Σύλλογοι	Ιδιωτικών συμφερόντων	19
Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ	ΟΤΔ	2

Τα στοιχεία των φορέων και των εκπροσώπων τους και οι ιδιώτες - κάτοικοι που συμμετείχαν αναφέρονται στη αντίστοιχη κατάσταση συμμετεχόντων που επισυνάπτεται στο παράρτημα.

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα

Τα στελέχη της ΟΤΔ Αναπτυξιακής Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ και ο διευθυντής Χαράλαμπος Αντωννάκης ενημέρωσαν αναλυτικά τους συμμετέχοντες για τον σχεδιασμό και την προετοιμασία του τοπικού προγράμματος και ειδικότερα για την περιοχή παρέμβασης ΕΓΤΑΑ και ΕΠΑΛΘ, την υπό διαμόρφωση στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τις θεματικές κατευθύνσεις, σύμφωνα με την προκήρυξη, τα ευρήματα της S.W.O.T. ανάλυσης και την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής παρέμβασης, καθώς και τις δράσεις που αφορούν τον τομέα του πολιτισμού και μπορούν να ενταχθούν στο τοπικό πρόγραμμα.

Στη συνέχεια ακολούθησε διαλογική συζήτηση κατά την οποία υποβλήθηκαν και απαντήθηκαν ερωτήσεις, δοθήκαν διευκρινήσεις και πληροφορίες, διατυπώθηκαν προτάσεις και απόψεις σχετικά με τις ανάγκες, τα προβλήματα και τις δυνατότητες των πολιτιστικών φορέων και συλλόγων, τις κατευθύνσεις της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και τις δράσεις του τοπικού προγράμματος που μπορούν να αξιοποιηθούν.

Συνοπτικά κατά τη διαβούλευση αποτυπώθηκαν οι ανάγκες για τα ακόλουθα:

- 1) Διατήρηση, ανάδειξη και αξιοποίηση της σημαντικής πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς όπως βελτίωση και αποκατάσταση κτηρίων για κοινωφελή χρήση (μουσεία, βιβλιοθήκες, πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις, εκθετήρια τοπικών προϊόντων κλπ), ανάπτυξη κοινόχρηστων χώρων, διατήρηση, ανάδειξη και σήμανση περιοχών φυσικού κάλλους, καθώς και φυσικών και πολιτιστικών αξιοθέατων και μνημείων, βελτίωση και σήμανση μονοπατιών με φυσιολατρικό και πολιτιστικό ενδιαφέρον, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού, της ελκυστικότητας και της επισκεψιμότητας της περιοχής παρέμβασης και την ενίσχυση και διαφοροποίηση του τουρισμού (φυσιολατρικός, πολιτιστικός, θρησκευτικός τουρισμός κλπ).
- 2) Ενίσχυση της διασύνδεσης του πολιτισμού με τον τουρισμό.
- 3) Δικτύωση/συνεργασία των πολιτιστικών φορέων για τη διοργάνωση κοινών εκδηλώσεων και την προβολή - προώθηση των πολιτιστικών εκδηλώσεων, όπως είναι η Πολιτιστική Ένωση Δήμου Αγίου Νικολάου και η Παγκρήτια Ένωση Πολιτιστικών Συλλόγων.
- 4) Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων με έμφαση στις εκδηλώσεις ευρείας απήχησης και στις εκδηλώσεις προβολής των τοπικών προϊόντων όπως η γιορτή πατάτας, της ρακής, του μελιού κ.ά.

Α/Α Διαβούλευσης	4	
Είδος ενέργειας:	Συνάντηση	
Ημερομηνία διεξαγωγής:	01-09-2016 (ώρα 09:00)	
Τόπος διεξαγωγής:	Άγιος Νικόλαος (Επιμελητήριο Λασιθίου)	
Ομάδα/ες στόχος:	Ιδιωτικών συμφερόντων (επαγγελματικοί, εμπορικοί και βιοτεχνικοί φορείς) και ΟΤΔ	
Αριθμός συμμετεχόντων	5	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες (αριθμός)
Επιμελητήριο Λασιθίου	Ιδιωτικών συμφερόντων	2
Ομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών και Εμπόρων (ΟΕΒΕ) Λασιθίου	Ιδιωτικών συμφερόντων	1
ΕΒΕΣΟΛ και ΟΕΒΕ Ν. Λασιθίου	Ιδιωτικών συμφερόντων	1
Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ	ΟΤΔ	1

Τα στοιχεία των φορέων και των εκπροσώπων τους και οι ιδιώτες - κάτοικοι που συμμετείχαν αναφέρονται στη αντίστοιχη κατάσταση συμμετεχόντων που επισυνάπτεται στο παράρτημα.
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα
<p>Τα στελέχη της ΟΤΔ Αναπτυξιακής Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ και ο διευθυντής Χαράλαμπος Αντωννάκης ενημέρωσαν αναλυτικά τους συμμετέχοντες για το σχεδιασμό και την προετοιμασία του τοπικού προγράμματος και έδωσαν ειδικές πληροφορίες για την περιοχή παρέμβασης, την υπό διαμόρφωση στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τις βασικές θεματικές κατευθύνσεις, σύμφωνα με την προκήρυξη, τα ευρήματα από την SWOT ανάλυση και την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής εφαρμογής, καθώς και τις δράσεις που μπορούν να ενταχθούν στο τοπικό πρόγραμμα.</p> <p>Στη συνέχεια ακολούθησε διαλογική συζήτηση κατά την οποία υποβλήθηκαν και απαντήθηκαν ερωτήσεις, λύθηκαν απορίες, δόθηκαν πληροφορίες και διατυπώθηκαν προτάσεις και απόψεις σχετικά με τις ανάγκες, τα προβλήματα και τις δυνατότητες της επιχειρηματικής κοινότητας, τις κατευθύνσεις της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και τις δράσεις του τοπικού προγράμματος που μπορούν να αξιοποιήσουν οι επιχειρήσεις.</p> <p>Συνοπτικά κατά τη διαβούλευση αποτυπώθηκαν οι ανάγκες για τα ακόλουθα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας με την ίδρυση ή τον εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, βιοτεχνικών, οικοτεχνικών και χειροτεχνικών επιχειρήσεων, καθώς και επιχειρήσεων παροχής στον τουριστικό τομέα με στόχο την παραγωγή νέων προϊόντων/υπηρεσιών, τη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αύξηση της προστιθέμενης αξίας, μέσω της ανάδειξης και αξιοποίησης της τοπικότητας και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής παρέμβασης. 2) Δικτύωση/συνεργασία των επιχειρήσεων με στόχο την προβολή και προώθηση των τοπικών προϊόντων και την εξωστρέφεια της τοπικής παραγωγής, όπως είναι το Δίκτυο Εξαγωγικών Επιχειρήσεων Λασιθίου. 3) Προβολή και προώθηση των τοπικών προϊόντων με τη διοργάνωση τοπικών εκθέσεων και εκθετηρίων – χώρων γευσιγνωσίας και προβολής, καθώς και τη συμμετοχή σε εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. 4) Ενίσχυση της διασύνδεσης του πρωτογενή τομέα, με τον δευτερογενή τομέα και τον τουρισμό.

Α/Α Διαβούλευσης	5	
Είδος ενέργειας:	Συνάντηση	
Ημερομηνία διεξαγωγής:	01-09-2016 (ώρα 12:00)	
Τόπος διεξαγωγής:	Άγιος Νικόλαος (Γραφεία Αναπτυξιακής Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ)	
Ομάδα/ες στόχος:	Αλιευτικοί φορείς και Τμήμα Αλιείας Π.Ε. Λασιθίου	
Αριθμός συμμετεχόντων	8	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες (αριθμός)
Σύλλογος Επαγγελματιών Αλιέων Σητείας «Άγιος Νικόλαος»	Ιδιωτικών συμφερόντων	1
Σύλλογος Επαγγελματιών Αλιέων Ιεράπετρας «Ποσειδών»	Ιδιωτικών συμφερόντων	1
Σύλλογος Επαγγελματιών Αλιέων Δήμου Αγίου Νικολάου «Η Ολούς»	Ιδιωτικών συμφερόντων	3
Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου - Τμήμα Αλιείας	Δημόσιων Συμφερόντων	1
Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ	ΟΤΔ	2

Τα στοιχεία των φορέων και των εκπροσώπων τους και οι ιδιώτες - κάτοικοι που συμμετείχαν αναφέρονται στη αντίστοιχη κατάσταση συμμετεχόντων που επισυνάπτεται στο παράρτημα.

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα

Τα στελέχη της ΟΤΔ Αναπτυξιακής Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ και ο διευθυντής Χαράλαμπος Αντωννάκης ενημέρωσαν αναλυτικά τους συμμετέχοντες για το σχεδιασμό και την προετοιμασία του τοπικού προγράμματος και ειδικότερα για τις περιοχές αλιείας της περιοχής παρέμβασης. Ακόμα, δόθηκαν απαντήσεις σε ό,τι αφορά την υπό διαμόρφωση στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τις θεματικές κατευθύνσεις, με βάση την προκήρυξη και τα ευρήματα από την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής εφαρμογής, καθώς και τις δράσεις που μπορούν να ενταχθούν στο τοπικό πρόγραμμα και αφορούν τους αλιείς.

Στη συνέχεια ακολούθησε ευρεία συζήτηση, κατά την οποία τέθηκαν και απαντήθηκαν ερωτήσεις, δόθηκαν διευκρινήσεις και πληροφορίες, διατυπώθηκαν προτάσεις και απόψεις σχετικά με τις ανάγκες, τα προβλήματα και τις δυνατότητες των αλιείων της περιοχής παρέμβασης, τις κατευθύνσεις της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και τις δράσεις του τοπικού προγράμματος που μπορούν να αξιοποιηθούν προς όφελός τους.

Συνοπτικά κατά τη διαβούλευση αποτυπώθηκαν οι ανάγκες για τα ακόλουθα:

- 1) Ενίσχυση για την ανάπτυξη συμπληρωματικών δραστηριοτήτων με σκοπό τη διαφοροποίηση του εισοδήματος των αλιείων, όπως ο αλιευτικός τουρισμός.
- 2) Ενίσχυση για την ίδρυση ή τον εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων που συμβάλουν στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας του αλιευτικού τομέα και στη διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας των αλιευτικών περιοχών.
- 3) Δημιουργία ή βελτίωση των υποδομών για την ενίσχυση των αλιευτικών δραστηριοτήτων, όπως η βελτίωση των αλιευτικών καταφυγίων.
- 4) Δημιουργία ή βελτίωση υποδομών για την ενίσχυση και διαφοροποίηση των τουριστικών δραστηριοτήτων και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αλιευτικές περιοχές όπως είναι τα θαλάσσια πάρκα, ο καταδυτικός και θαλάσσιος τουρισμός, η διατήρηση, ανάδειξη και σήμανση περιοχών φυσικού κάλλους και φυσικών και πολιτιστικών αξιοθέατων και μνημείων, η ανάδειξη εμβληματικών χώρων (όπως οι αλυκές Ελούντας), η αποκατάσταση κτιρίων για κοινωφελή χρήση (όπως το Μουσείο Αλατιού) κ.λπ.
- 5) Επαγγελματική κατάρτιση και ενημέρωση των αλιείων.

Α/Α Διαβούλευσης	6	
Είδος ενέργειας:	Ημερίδα	
Ημερομηνία διεξαγωγής:	02-09-2016 (ώρα 12:00)	
Τόπος διεξαγωγής:	Άγιος Νικόλαος (Επιμελητήριο Λασιθίου)	
Ομάδα/ες στόχος:	Φορείς ιδιωτικών και δημοσίων συμφερόντων και τοπικός πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	18	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες (αριθμός)
Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου	Δημόσιων Συμφερόντων	3
Δήμος Αγίου Νικολάου και Τοπικές Κοινότητες	Δημόσιων Συμφερόντων	5
Πολιτιστικοί και λοιποί Συλλογικοί Φορείς	Ιδιωτικών συμφερόντων	2
Ιδιώτες - Μελετητές – Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	Ιδιωτικών συμφερόντων	5
Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ	ΟΤΔ	3

Τα στοιχεία των φορέων και των εκπροσώπων τους και οι ιδιώτες - κάτοικοι που συμμετείχαν αναφέρονται στη αντίστοιχη κατάσταση συμμετεχόντων που επισυνάπτεται στο παράρτημα.

Συμπεράσματα/Αποτελέσματα

Τα στελέχη της ΟΤΔ Αναπτυξιακής Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ και ο διευθυντής Χαράλαμπος Αντωννάκης ενημέρωσαν αναλυτικά τους συμμετέχοντες για το σχεδιασμό και την προετοιμασία του τοπικού προγράμματος και έκαναν ειδική αναφορά στην περιοχή παρέμβασης και την υπό διαμόρφωση στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τις βασικές θεματικές κατευθύνσεις, σύμφωνα με την προκήρυξη, τα ευρήματα της SWOT ανάλυσης και την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής εφαρμογής, καθώς και τις δράσεις που μπορούν να ενταχθούν στο τοπικό πρόγραμμα, μέσω του ΕΓΤΑΑ και του ΕΠΑΛΘ.

Στη συνέχεια, ακολούθησε διαλογική συζήτηση, κατά την οποία υποβλήθηκαν και απαντήθηκαν ερωτήσεις, δόθηκαν διευκρινήσεις και πληροφορίες, ενώ διατυπώθηκαν από τους συμμετέχοντες προτάσεις και απόψεις σχετικά με τις ανάγκες, τα προβλήματα και τις δυνατότητες της περιοχής παρέμβασης. Ακόμα, αναλύθηκαν οι βασικές κατευθύνσεις της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και τις δράσεις του τοπικού προγράμματος.

Συνοπτικά κατά τη διαβούλευση αποτυπώθηκαν οι ανάγκες για τα ακόλουθα:

- 1) Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας με την ίδρυση ή τον εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων μεταποίησης γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, βιοτεχνικών, οικοτεχνικών και χειροτεχνικών επιχειρήσεων, καθώς και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού, με στόχο την παραγωγή νέων προϊόντων/υπηρεσιών, τη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αύξηση της προστιθέμενης αξίας μέσω και της ανάδειξης και αξιοποίησης της τοπικότητας και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής παρέμβασης.
- 2) Διατήρηση, ανάδειξη και αξιοποίηση της σημαντικής πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς όπως βελτίωση και αποκατάσταση κτηρίων για κοινωφελή χρήση (μουσεία, βιβλιοθήκες, πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις, εκθετήρια τοπικών προϊόντων κλπ), ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων, διατήρηση, ανάδειξη και σήμανση περιοχών φυσικού κάλλους καθώς και φυσικών και πολιτιστικών αξιοθέατων και μνημείων, βελτίωση και σήμανση μονοπατιών με φυσιολατρικό και πολιτιστικό ενδιαφέρον, με στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού, τη βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και την ενίσχυση και διαφοροποίηση του τουρισμού (φυσιολατρικός, πολιτιστικός, θρησκευτικός τουρισμός κλπ).
- 3) Δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση των τοπικών υποδομών και υπηρεσιών για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, κυρίως στην ενδοχώρα της περιοχής παρέμβασης.
- 4) Προώθηση της δικτύωσης/συνεργασίας ομοειδών ή/και συμπληρωματικών τοπικών επιχειρήσεων και φορέων με στόχο την υλοποίηση κοινών δράσεων κυρίως στον τομέα της προβολής και προώθησης των παραγόμενων προϊόντων ή των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- 5) Συμμετοχή σε σχέδια διατοπικών και διακρατικών συνεργασιών με στόχο την ανταλλαγή καλών πρακτικών, τη δημιουργία δικτύωσης και συνεργασιών, την υλοποίηση κοινών δράσεων προβολής και προώθησης των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών και της περιοχής παρέμβασης και την ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας της τοπικής οικονομίας.

Α/Α Διαβούλευσης	7
Είδος ενέργειας:	Ημερίδα
Ημερομηνία διεξαγωγής:	02-09-2016 (ώρα 19:00)
Τόπος διεξαγωγής:	Τζερμιάδων (Δημαρχείο - Αίθουσα Αντωνίου Βορεάδη)
Ομάδα/ες στόχος:	Φορείς ιδιωτικών και δημοσίων συμφερόντων και τοπικός πληθυσμός
Αριθμός συμμετεχόντων	14

Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες (αριθμός)
Δήμος Οροπεδίου Λασιθίου και Τοπικές Κοινότητες	Δημόσιων Συμφερόντων	5
Πολιτιστικοί και λοιποί Συλλογικοί Φορείς	Ιδιωτικών συμφερόντων	3
Ιδιώτες	Ιδιωτικών συμφερόντων	3
Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ	ΟΤΔ	3

Τα στοιχεία των φορέων και των εκπροσώπων τους και οι ιδιώτες - κάτοικοι που συμμετείχαν αναφέρονται στη αντίστοιχη κατάσταση συμμετεχόντων που επισυνάπτεται στο παράρτημα.

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα

Τα στελέχη της ΟΤΔ Αναπτυξιακής Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ και ο διευθυντής Χαράλαμπος Αντωννάκης ενημέρωσαν αναλυτικά τους συμμετέχοντες για το σχεδιασμό και την προετοιμασία του τοπικού προγράμματος. Έκαναν ειδική αναφορά στην περιοχή παρέμβασης, την υπό διαμόρφωση στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τις θεματικές κατευθύνσεις, σύμφωνα με την προκήρυξη, τα ευρήματα της SWOT ανάλυσης και την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής παρέμβασης, καθώς και τις δράσεις που μπορούν να ενταχθούν στο τοπικό πρόγραμμα.

Στη συνέχεια ακολούθησε ευρεία συζήτηση κατά την οποία υποβλήθηκαν και απαντήθηκαν ερωτήσεις, δόθηκαν διευκρινήσεις και πληροφορίες, διατυπώθηκαν προτάσεις και απόψεις σχετικά με τις ανάγκες, τα προβλήματα και τις δυνατότητες της περιοχής παρέμβασης, τις κύριες κατευθύνσεις της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και τις δράσεις του τοπικού προγράμματος.

Συνοπτικά κατά τη διαβούλευση αποτυπώθηκαν οι ανάγκες για τα ακόλουθα:

1) Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας με την ίδρυση ή τον εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, βιοτεχνικών, οικοτεχνικών και χειροτεχνικών επιχειρήσεων, καθώς και επιχειρήσεων παροχής στον τουριστικό τομέα με στόχο την παραγωγή νέων προϊόντων/υπηρεσιών, τη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αύξηση της προστιθέμενης αξίας μέσω και της ανάδειξης και αξιοποίησης της τοπικότητας και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της τοπικής οικονομίας.

2) Διατήρηση, ανάδειξη και αξιοποίηση της σημαντικής πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς όπως βελτίωση και αποκατάσταση κτηρίων για κοινωφελή χρήση (μουσεία, βιβλιοθήκες, πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις, εκθετήρια τοπικών προϊόντων κλπ), ανάπτυξη κοινόχρηστων χώρων, διατήρηση, ανάδειξη και σήμανση περιοχών φυσικού κάλλους καθώς και φυσικών και πολιτιστικών αξιοθέατων και μνημείων, βελτίωση και σήμανση μονοπατιών με φυσιολατρικό και πολιτιστικό ενδιαφέρον, με στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού, τη βελτίωση της ελκυστικότητας και της επισκεψιμότητας της περιοχής παρέμβασης και την ενίσχυση και διαφοροποίηση του τουρισμού (φυσιολατρικός, πολιτιστικός, θρησκευτικός τουρισμός κλπ).

3) Δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση των τοπικών υποδομών και υπηρεσιών για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων κυρίως στην ενδοχώρα της περιοχής παρέμβασης.

4) Προώθηση της δικτύωσης/συνεργασίας ομοειδών ή/και συμπληρωματικών τοπικών επιχειρήσεων και φορέων με στόχο την υλοποίηση κοινών δράσεων κυρίως στον τομέα της προβολής και προώθησης των παραγόμενων προϊόντων ή των παρεχόμενων υπηρεσιών.

5) Συμμετοχή σε σχέδια διατοπικών και διακρατικών συνεργασιών με στόχο την ανταλλαγή καλών πρακτικών, τη δημιουργία δικτύωσης και συνεργασιών, την υλοποίηση κοινών δράσεων προβολής και προώθησης των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών και της περιοχής παρέμβασης και την ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας της τοπικής οικονομίας.

Α/Α Διαβούλευσης	8
Είδος ενέργειας:	Συνάντηση

Ημερομηνία διεξαγωγής:	05-09-2016 (ώρα 11:00)	
Τόπος διεξαγωγής:	Άγιος Νικόλαος (Κτίριο Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου)	
Ομάδα/ες στόχος:	Δήμοι Αγίου Νικολάου, Ιεράπετρας, Σητείας και Οροπεδίου Λασιθίου	
Αριθμός συμμετεχόντων	9	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες (αριθμός)
Δήμος Αγίου Νικολάου	Δημοσίων συμφερόντων	3
Δήμος Ιεράπετρας	Δημοσίων συμφερόντων	2
Δήμος Σητείας	Δημοσίων συμφερόντων	1
Δήμος Οροπεδίου Λασιθίου	Δημοσίων συμφερόντων	2
Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ	ΟΤΔ	1
Τα στοιχεία των φορέων και των εκπροσώπων τους και οι ιδιώτες - κάτοικοι που συμμετείχαν αναφέρονται στη αντίστοιχη κατάσταση συμμετεχόντων που επισυνάπτεται στο παράρτημα.		
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Τα στελέχη της ΟΤΔ Αναπτυξιακής Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ και ο διευθυντής Χαράλαμπος Αντωνακάκης ενημέρωσαν αναλυτικά τους συμμετέχοντες για το σχεδιασμό και την προετοιμασία του τοπικού προγράμματος και ειδικότερα για την περιοχή παρέμβασης, την υπό διαμόρφωση στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τις βασικές θεματικές κατευθύνσεις, σύμφωνα με την προκήρυξη, τα ευρήματα της SWOT ανάλυσης και την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής εφαρμογής, καθώς και τις δράσεις που μπορούν να ενταχθούν στο τοπικό πρόγραμμα, ώστε να αξιοποιηθούν στο μέγιστο βαθμό.</p> <p>Στη συνέχεια ακολούθησε διαλογική συζήτηση κατά την οποία υποβλήθηκαν και διατυπώθηκαν ερωτήσεις, δόθηκαν απαντήσεις, διευκρινήσεις και πληροφορίες. Ακόμα, αναπτύχθηκαν προτάσεις και απόψεις σχετικά με τις ανάγκες, τα προβλήματα και τις δυνατότητες της περιοχής παρέμβασης, τις κατευθύνσεις της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και τις δράσεις του τοπικού προγράμματος.</p> <p>Συνοπτικά κατά τη διαβούλευση αποτυπώθηκαν οι ανάγκες για τα ακόλουθα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Στήριξη για τη βελτίωση των εγγείων βελτιώσεων με στόχο την εξυπηρέτηση της γεωργίας. 2) Διατήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς όπως ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων, βελτίωση και σήμανση τοπίων φυσικού κάλλους, αξιοθέατων και μνημείων, μονοπατιών με φυσιολατρικό και πολιτιστικό ενδιαφέρον κ.λπ. με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και την αύξηση της ελκυστικότητας και επισκεψιμότητας της περιοχής παρέμβασης. 3) Δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση βασικών υποδομών και υπηρεσιών με στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και της εξυπηρέτησης των βασικών αναγκών των κατοίκων στην ενδοχώρα της περιοχής παρέμβασης, όπως είναι οι παιδικοί σταθμοί, τα αγροτικά ιατρεία, οι αθλητικές εγκαταστάσεις κ.λπ. 4) Πρόληψη και αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές, όπως η αποκατάσταση του δάσους «Σελάκανο». 5) Βελτίωση, αποκατάσταση και επέκταση δημόσιων κτηρίων για κοινωφελή χρήση όπως πολυχώροι αναψυχής και πολιτισμού, τουριστική πληροφόρηση, στέγαση υπηρεσιών ή τοπικών επαγγελματιών κλπ. 		

Α/Α Διαβούλευσης	9
Είδος ενέργειας:	Ημερίδα
Ημερομηνία διεξαγωγής:	05-09-2016 (ώρα 19:00)
Τόπος διεξαγωγής:	Σητεία (Δημαρχείο - Αίθουσα Δημοτικού Συμβουλίου)
Ομάδα/ες στόχος:	Φορείς ιδιωτικών και δημοσίων συμφερόντων και τοπικός πληθυσμός

Αριθμός συμμετεχόντων		63	
Φορείς που συμμετείχαν		Είδος φορέων	Συμμετέχοντες (αριθμός)
Δήμος Σητείας και Τοπικές Κοινότητες		Δημοσίων συμφερόντων	2
Οργανισμός Ανάπτυξης Σητείας Α.Α.Ε. ΟΤΑ		Δημοσίων συμφερόντων	1
Παγκρήτια Ένωση Πολιτιστικών Συλλόγων		Ιδιωτικών συμφερόντων	1
Πολιτιστικοί Σύλλογοι		Ιδιωτικών συμφερόντων	17
Επαγγελματικοί Σύλλογοι (Ένωση Επιχειρηματιών Τουριστικών Δωματίων και Διαμερισμάτων Σητείας, Σύλλογος Ενοικιαζόμενων Δωματίων Μακρύ Γιαλού, Σύλλογος Επαγγελματιών Αλιέων Σητείας)		Ιδιωτικών συμφερόντων	3
Λοιποί Συλλογικοί Φορείς (Θέατρο Σητείας, Περιηγητική Λέσχη Σητείας, Σύλλογος Φίλων Μουσικής, Φιλανθρωπικό Σωματείο Στήριξης ΑΜΕΑ, Λύκειο Ελληνίδων κλπ)		Ιδιωτικών συμφερόντων	13
ΓΕΩΠΑΡΚΟ Σητείας		Ιδιωτικών συμφερόντων	1
Ιδιώτες και Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης		Ιδιωτικών συμφερόντων	22
Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ		ΟΤΔ	3
Τα στοιχεία των φορέων και των εκπροσώπων τους και οι ιδιώτες - κάτοικοι που συμμετείχαν αναφέρονται στη αντίστοιχη κατάσταση συμμετεχόντων που επισυνάπτεται στο παράρτημα.			
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα			
<p>Τα στελέχη της ΟΤΔ Αναπτυξιακής Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ και ο διευθυντής Χαράλαμπος Αντωνακάκης ενημέρωσαν αναλυτικά τους συμμετέχοντες για το σχεδιασμό και την προετοιμασία του τοπικού προγράμματος, έγινε εκτενής αναφορά στην περιοχή παρέμβασης, στην υπό διαμόρφωση στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και στις θεματικές κατευθύνσεις, σύμφωνα με την προκήρυξη του προγράμματος, τα ευρήματα της SWOT ανάλυσης και την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής παρέμβασης. Ακόμα, συζητήθηκαν όλες οι δράσεις που μπορούν να ενταχθούν στο τοπικό πρόγραμμα.</p> <p>Στη συνέχεια ακολούθησε διάλογος κατά τον οποίο τέθηκαν και απαντήθηκαν ερωτήσεις, δόθηκαν διευκρινήσεις και πληροφορίες. Επιπλέον, διατυπώθηκαν προτάσεις και απόψεις σχετικά με τις ανάγκες, τα προβλήματα και τις δυνατότητες της περιοχής παρέμβασης, τις κατευθύνσεις της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και τις δράσεις του τοπικού προγράμματος.</p> <p>Συνοπτικά κατά τη διαβούλευση αποτυπώθηκαν οι ανάγκες για τα ακόλουθα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας με την ίδρυση ή τον εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, βιοτεχνικών, οικοτεχνικών και χειροτεχνικών επιχειρήσεων, καθώς και επιχειρήσεων παροχής στον τουριστικό τομέα με στόχο την παραγωγή νέων προϊόντων/υπηρεσιών, τη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αύξηση της προστιθέμενης αξίας μέσω και της ανάδειξης και αξιοποίησης της τοπικότητας και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της τοπικής οικονομίας. 2) Διατήρηση, ανάδειξη και αξιοποίηση της σημαντικής πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, όπως βελτίωση και αποκατάσταση κτηρίων για κοινωφελή χρήση (μουσεία, βιβλιοθήκες, πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις, εκθετήρια τοπικών προϊόντων κλπ), ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων, διατήρηση, ανάδειξη και σήμανση περιοχών φυσικού κάλλους καθώς και φυσικών και πολιτιστικών αξιοθέατων και μνημείων, βελτίωση και σήμανση μονοπατιών με φυσιολατρικό και πολιτιστικό ενδιαφέρον, με στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού, τη βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης, την ενίσχυση και διαφοροποίηση του τουρισμού (φυσιολατρικός, πολιτιστικός, θρησκευτικός τουρισμός κλπ). 			

- 3) Δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση των τοπικών υποδομών και υπηρεσιών για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων κυρίως στην ενδοχώρα της περιοχής παρέμβασης.
- 4) Προώθηση της δικτύωσης/συνεργασίας ομοειδών ή/και συμπληρωματικών τοπικών επιχειρήσεων και φορέων με στόχο την υλοποίηση κοινών δράσεων κυρίως στον τομέα της προβολής και προώθησης των παραγόμενων προϊόντων ή των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- 5) Συμμετοχή σε σχέδια διατοπικών και διακρατικών συνεργασιών με στόχο την ανταλλαγή καλών πρακτικών, τη δημιουργία δικτύσεων και συνεργασιών, την υλοποίηση κοινών δράσεων προβολής και προώθησης των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών και της περιοχής παρέμβασης και την ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας της τοπικής οικονομίας.

A/A Διαβούλευσης	10
Είδος ενέργειας:	Συνάντηση
Ημερομηνία διεξαγωγής:	07-09-2016
Τόπος διεξαγωγής:	Ιεράπετρα (Κτίριο «Μελίνα Μερκούρη»)
Ομάδα/ες στόχος:	Μελισσοκομικός Σύλλογος Λασιθίου
Αριθμός συμμετεχόντων	5

Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες (αριθμός)
Μελισσοκομικός Σύλλογος Λασιθίου	Ιδιωτικών συμφερόντων	2
Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ	ΟΤΔ	3

Τα στοιχεία των φορέων και των εκπροσώπων τους και οι ιδιώτες - κάτοικοι που συμμετείχαν αναφέρονται στη αντίστοιχη κατάσταση συμμετεχόντων που επισυνάπτεται στο παράρτημα.

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα

Τα στελέχη της ΟΤΔ Αναπτυξιακής Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ και ο διευθυντής Χαράλαμπος Αντωννάκης ενημέρωσαν αναλυτικά όσους συμμετείχαν για το σχεδιασμό και την προετοιμασία του τοπικού προγράμματος, για την περιοχή παρέμβασης και τις ιδιαιτερότητές της, την υπό διαμόρφωση στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τις θεματικές κατευθύνσεις, με βάση τα όσα αναγράφονται στην προκήρυξη, τα ευρήματα της SWOT ανάλυσης και την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής εφαρμογής, καθώς και τις δράσεις που μπορούν να ενταχθούν στο τοπικό πρόγραμμα.

Στη συνέχεια ακολούθησε διαλογική συζήτηση κατά την οποία υποβλήθηκαν ερωτήματα, δόθηκαν διευκρινήσεις και πληροφορίες, διατυπώθηκαν προτάσεις και απόψεις σχετικά με τις ανάγκες, τα προβλήματα και τις δυνατότητες της περιοχής παρέμβασης, τις κατευθύνσεις της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και τις δράσεις του τοπικού προγράμματος.

Συνοπτικά κατά τη διαβούλευση αποτυπώθηκαν οι ανάγκες για τα ακόλουθα:

- 1) Ενίσχυση για την ίδρυση ή τον εκσυγχρονισμό της τυποποίησης και συσκευασίας των μελισσοκομικών προϊόντων με στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας.
- 2) Δικτύωση - συνεργασία των μελισσοκόμων με στόχο την προβολή - προώθηση των μελισσοκομικών προϊόντων, την από κοινού προμήθεια αναλωσίμων και εξοπλισμού (κυψέλες, πλαίσια κλπ), την ίδρυση μονάδας τυποποίησης - συσκευασίας και εμπορίας μελιού κ.λπ.
- 3) Επαγγελματική κατάρτιση και ενημέρωση των μελισσοκόμων.

A/A Διαβούλευσης	11
Είδος ενέργειας:	Ημερίδα
Ημερομηνία διεξαγωγής:	07-09-2016 (ώρα 19:00)

Τόπος διεξαγωγής:	Ιεράπετρα (Κτίριο «Μελίνα Μερκούρη»)	
Ομάδα/ες στόχος:	Φορείς ιδιωτικών και δημοσίων συμφερόντων και τοπικός πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	39	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες (αριθμός)
Δήμος Ιεράπετρας και Τοπικές Κοινότητες	Δημοσίων συμφερόντων	8
Περιφέρεια Κρήτης	Δημοσίων συμφερόντων	1
Πολιτιστικοί Σύλλογοι	Ιδιωτικών συμφερόντων	10
Αγροτικοί και Επαγγελματικοί Φορείς (Ένωση Αγροτών Ιεράπετρας, Μελισσοκομικός Σύλλογος Λασιθίου, Σύλλογος Επαγγελματιών Αλιέων Ιεράπετρας)	Ιδιωτικών συμφερόντων	4
Ιδιώτες και Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	Ιδιωτικών συμφερόντων	13
Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ	ΟΤΔ	3
Τα στοιχεία των φορέων και των εκπροσώπων τους και οι ιδιώτες - κάτοικοι που συμμετείχαν αναφέρονται στη αντίστοιχη κατάσταση συμμετεχόντων που επισυνάπτεται στο παράρτημα.		
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Τα στελέχη της ΟΤΔ Αναπτυξιακής Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ και ο διευθυντής Χαράλαμπος Αντωνακάκης ενημέρωσαν αναλυτικά τους συμμετέχοντες για το σχεδιασμό και την προετοιμασία του τοπικού προγράμματος και ειδικότερα την περιοχή παρέμβασης, την υπό διαμόρφωση στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τις θεματικές κατευθύνσεις, σύμφωνα με την προκήρυξη, τα ευρήματα της SWOT ανάλυσης και την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής εφαρμογής, καθώς και τις δράσεις που μπορούν να ενταχθούν στο τοπικό πρόγραμμα.</p> <p>Στη συνέχεια ακολούθησε ευρεία συζήτηση κατά την οποία υποβλήθηκαν ερωτήματα από τους παρευρισκόμενους, δόθηκαν διευκρινήσεις και πληροφορίες, διατυπώθηκαν προτάσεις και απόψεις σχετικά με τις ανάγκες, τα προβλήματα και τις δυνατότητες της περιοχής παρέμβασης, τις κατευθύνσεις της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και τις δράσεις του τοπικού προγράμματος.</p> <p>Συνοπτικά κατά τη διαβούλευση αποτυπώθηκαν οι ανάγκες για τα ακόλουθα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας με την ίδρυση ή τον εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, βιοτεχνικών, οικοτεχνικών και χειροτεχνικών επιχειρήσεων, καθώς και επιχειρήσεων παροχής στον τουριστικό τομέα με στόχο την παραγωγή νέων προϊόντων/υπηρεσιών, τη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αύξηση της προστιθέμενης αξίας μέσω και της ανάδειξης και αξιοποίησης της τοπικότητας και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της τοπικής οικονομίας. 2) Διατήρηση, ανάδειξη και αξιοποίηση της σημαντικής πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς όπως βελτίωση και αποκατάσταση κτηρίων για κοινωφελή χρήση (μουσεία, βιβλιοθήκες, πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις, εκθετήρια τοπικών προϊόντων κλπ), ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων, διατήρηση, ανάδειξη και σήμανση περιοχών φυσικού κάλλους καθώς και φυσικών και πολιτιστικών αξιοθέατων και μνημείων, βελτίωση και σήμανση μονοπατιών με φυσιολατρικό και πολιτιστικό ενδιαφέρον, με στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού, τη βελτίωση της ελκυστικότητας και της επισκεψιμότητας της περιοχής παρέμβασης και την ενίσχυση και διαφοροποίηση του τουρισμού (φυσιολατρικός, πολιτιστικός, θρησκευτικός τουρισμός κλπ). 3) Δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση των τοπικών υποδομών και υπηρεσιών για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων κυρίως στην ενδοχώρα της περιοχής παρέμβασης. 		

- 4) Προώθηση της δικτύωσης / συνεργασίας ομοειδών ή/και συμπληρωματικών τοπικών επιχειρήσεων και φορέων με στόχο την υλοποίηση κοινών δράσεων κυρίως στον τομέα της προβολής και προώθησης των παραγόμενων προϊόντων ή των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- 5) Συμμετοχή σε σχέδια διατοπικών και διακρατικών συνεργασιών με στόχο την ανταλλαγή καλών πρακτικών, τη δημιουργία δικτύσεων και συνεργασιών, την υλοποίηση κοινών δράσεων προβολής και προώθησης των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών και της περιοχής παρέμβασης και την ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας της τοπικής οικονομίας.

1.3 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Διοργανώθηκαν συνολικά 11 εκδηλώσεις διαβούλευσης στις οποίες συμμετείχαν περισσότερα από 210 άτομα, μεταξύ των οποίων εκπρόσωποι Ο.Τ.Α. και τοπικών φορέων, παραγωγοί, επιχειρηματίες, επενδυτές, υπηρεσιακοί παράγοντες και κάτοικοι της περιοχής παρέμβασης. Από τις εκδηλώσεις αυτές:

- Οι 4 ημερίδες διοργανώθηκαν στις έδρες των 4 Δήμων της περιοχής παρέμβασης (Άγιο Νικόλαο Δήμου Αγίου Νικολάου, Τζερμιάδων Δήμου Οροπεδίου Λασιθίου, Σητεία Δήμου Σητείας και Ιεράπετρα Δήμου Ιεράπετρας).
- Οι 7 συναντήσεις / συσκέψεις διοργανώθηκαν με ομάδες τοπικών φορέων της περιοχής παρέμβασης και συγκεκριμένα:
  - Με το Σύλλογο Εστιατόρων και Κέντρων Διασκέδασης Αγίου Νικολάου.
  - Με αγροτικούς φορείς.
  - Με πολιτιστικούς φορείς.
  - Με το Επιμελητήριο Λασιθίου και επαγγελματικούς, εμπορικούς και βιοτεχνικούς φορείς.
  - Με τους 3 Συλλόγους Επαγγελματιών Αλιέων Σητείας, Ιεράπετρας και Αγίου Νικολάου και το Τμήμα Αλιείας της Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου.
  - Με τους Δήμους Αγίου Νικολάου, Ιεράπετρας, Σητείας και Οροπέδιο Λασιθίου.
  - Με το Μελισσοκομικό Σύλλογο Λασιθίου.

Όπως αναφέρεται και στους αναλυτικούς πίνακες των διαβουλεύσεων και στις καταστάσεις συμμετεχόντων (παρουσιολόγια) που επισυνάπτονται στο Παράρτημα, στις ημερίδες διαβούλευσης συμμετείχαν πολλοί φορείς από διαφορετικούς τομείς (τοπική αυτοδιοίκηση, πολιτισμός, περιβάλλον, αγροτικός τομέας, τουριστικός τομέας, κοινωνικός τομέας, επαγγελματικός - βιοτεχνικός - εμπορικός τομέας, κλπ.), καθώς και τοπικός πληθυσμός (ιδιώτες, επιχειρηματίες, ελεύθεροι επαγγελματίες κλπ).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της τοπικής διαβούλευσης, όπως καταγράφονται συνοπτικά και στους αναλυτικούς πίνακες διαπιστώθηκαν τα εξής:

1) Η ανάγκη βελτίωσης των επιδόσεων της τοπικής επιχειρηματικότητας κυρίως μέσω:

- Της αύξησης της προστιθέμενης αξίας, αλλά και της δημιουργίας υπεραξίας κυρίως στον τομέα της μεταποίησης των σημαντικών γεωργικών προϊόντων της περιοχής παρέμβασης (όπως είναι το ελαιόλαδο, το κρασί, τα γαλακτοκομικά προϊόντα, τα πρώιμα κηπευτικά, το μέλι, τα αρωματικά φυτά, κλπ), καθώς και στο δευτερογενή τομέα.
- Της ανάδειξης και αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της τοπικής οικονομίας και της προώθησης της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών για την παραγωγή νέων ανταγωνιστικών προϊόντων και ακόμα, τη βελτίωση της ποιότητας και της συσκευασίας των τοπικών προϊόντων.
- Της διαρκούς διασύνδεσης του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα με τον τουρισμό που αποτελεί τη δεύτερη σημαντικότερη οικονομική δραστηριότητα στην περιοχή παρέμβασης.
- Της δημιουργίας δικτύσεων - συνεργασιών μεταξύ ομοειδών ή/και συμπληρωματικών επιχειρήσεων και τη συμμετοχή σε διατοπικές και διακρατικές συνεργασίες με κύριο στόχο την προβολή και προώθηση των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών και την ενίσχυση της εξωστρέφειας της τοπικής οικονομίας, όπως είναι το Δίκτυο Εξαγωγικών Επιχειρήσεων Π.Ε. Λασιθίου.
- Της επαγγελματικής κατάρτισης, απόκτησης δεξιοτήτων και ενημέρωσης κυρίως στον γεωργικό τομέα, αλλά και στο δευτερογενή τομέα και τον τουρισμό (εστίαση και φιλοξενία).

2) Η ανάγκη βελτίωσης της ελκυστικότητας των αγροτικών και αλιευτικών περιοχών με έμφαση στις μειονεκτικές και απομονωμένες περιοχές στην ενδοχώρα για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού, με στόχο την ενθάρρυνση της παραμονής και της προσέλκυσης πληθυσμού και κυρίως των νέων με την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και τη διατήρηση ή τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και την αύξηση ή τη διαφοροποίηση του εισοδήματος.

3) Η ανάγκη διατήρησης και αξιοποίησης του σημαντικού φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής παρέμβασης (περιοχές φυσικού κάλλους, περιοχές NATURA 2000, Φοινικόδασος Βάι, Γεωπάρκο UNESCO Σητείας, φαράγγια, σπήλαια, δάση, ιστορικά, πολιτιστικά και θρησκευτικά μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι, ήθη - έθιμα – παραδόσεις, κλπ.) με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, τη βελτίωση της ελκυστικότητας και της επισκεψιμότητας της περιοχής παρέμβασης και την ενίσχυση και διαφοροποίηση του τουρισμού, κυρίως με την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού (φυσιολατρικός-οικολογικός, ορειβατικός, πολιτιστικός, θρησκευτικός, αλιευτικός, καταδυτικός, αγροτουρισμός κλπ).

Όπως προκύπτει και από το Κεφάλαιο 3 όλα τα παραπάνω λήφθηκαν υπόψη για τη διαμόρφωση των θεματικών κατευθύνσεων, των στόχων και της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης του τοπικού προγράμματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΩΝ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ)

Η εκπόνηση της Swot Ανάλυσης στηρίχθηκε στην ενδελεχή καταγραφή, μελέτη και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης όπως αυτή αποτυπώθηκε στο φάκελο Α από την οποία προκύπτουν σημαντικά ευρήματα και εξάγονται χρήσιμα συμπεράσματα που εντοπίζουν και υποδεικνύουν τα ισχυρά (πλεονεκτήματα) και αδύναμα (μειονεκτήματα) στοιχεία και χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης.

Τα μεν πρώτα συνιστούν εκείνα τα δυναμικά στοιχεία που πρέπει με κάθε πρόσφορο τρόπο να αξιοποιηθούν δεδομένου ότι αποτελούν τα «εφόδια» και τα εργαλεία του αναπτυξιακού σχεδιασμού, ενώ τα αδύναμα στοιχεία είναι αναγκαίο να αντιμετωπισθούν και να «θεραπευτούν», ώστε να μην επηρεάζουν και εμποδίζουν τελικά την αναπτυξιακή δυναμική και πορεία της περιοχής παρέμβασης.

Ειδικότερα, η Swot Ανάλυση μελετά πέραν του εσωτερικού περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης που αφορά στο ενδογενές δυναμικό/τοπικό κεφάλαιο και το εξωτερικό περιβάλλον (οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό, τεχνολογικό περιβάλλον, νομοθετικό πλαίσιο, περιβαλλοντικά θέματα, κ.α.) από το οποίο αντανακλώνται οι ευκαιρίες, αλλά και οι απειλές για τις οποίες θα πρέπει να υπάρξει η κατάλληλη πρόληψη και αντιμετώπιση προς όφελος της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας.

Βασική επιδίωξη είναι να ληφθούν εκείνα τα (προληπτικά) μέτρα που θα «θωρακίσουν» όσο το δυνατόν περισσότερο την ανάπτυξη της περιοχής από τις απειλές, αλλά κυρίως να ωριμάσουν οι συνθήκες σε επίπεδο σχεδιασμού για την αξιοποίηση των ευκαιριών που μόνο θετική επίδραση μπορεί να έχουν στο τοπικό αναπτυξιακό γίγνεσθαι.

Ζητούμενο επομένως και πρόκληση αποτελεί η προσπάθεια να μετατραπούν οι απειλές σε ευκαιρίες, δεδομένου ότι «κάθε απειλή είναι απλά μια συγκαλυμμένη ευκαιρία».

Η Swot Ανάλυση είναι κατά γενική παραδοχή, ένα ιδιαίτερα χρήσιμο εργαλείο για τη χωρική ανάπτυξη και το στρατηγικό σχεδιασμό και προγραμματισμό περιοχών που εκτός των άλλων βοηθάει και στην καταγραφή, αξιολόγηση και ιεράρχηση των στρατηγικών επιλογών, καθώς δίδει απαντήσεις σε ερωτήματα όπως:

- ✓ Πώς θα εκμεταλλευτώ τις δυνάμεις της περιοχής;
- ✓ Πώς θα περιορίσω ή παρακάμψω τις αδυναμίες της περιοχής;
- ✓ Πώς θα εκμεταλλευτώ τις ευκαιρίες;
- ✓ Πώς θα διαχειριστώ τις απειλές;
- ✓ Πώς θα σχεδιάσω, τι θα επιλέξω, πότε και με ποια μέσα θα υλοποιήσω το σχεδιασμό;

Στο πλαίσιο αυτό, η Swot Ανάλυση που ακολουθεί δομείται σε τρεις θεματικές ενότητες - τομείς ήτοι, οικονομικά χαρακτηριστικά, κοινωνικά - πολιτισμικά χαρακτηριστικά και χωρικά - περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά. Επιπλέον, παρατίθενται τομεακές - κλαδικές αναφορές για την περιοχή παρέμβασης, καθώς και γεωγραφικές αναφορές για επιμέρους ενότητες της περιοχής παρέμβασης.

SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			
	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	ΧΩΡΙΚΑ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	<ul style="list-style-type: none"> Η δυναμική που καταγράφει η τοπική οικονομία. Ανθεκτικότητα του πρωτογενούς τομέα στη διατήρηση θέσεων εργασίας. Η πλειοψηφία των αναγνωρισμένων Κρητικών προϊόντων ως ΠΟΠ/ΠΓΕ απαντώνται στην περιοχή παρέμβασης, ενώ πλήθος εξ αυτών παράγονται αποκλειστικά σε τμήματά της (ελαιόλαδο και οίνοι Π.Ο.Π. Σητείας, Ξύγαλο Σητείας). Λειτουργία συσκευαστηρίων (πρώιμων) κηπευτικών με εξαγωγικό προσανατολισμό. Παραγωγή μεγάλων ποσοτήτων κτηνοτροφικών προϊόντων. Ύπαρξη μονάδων υδατοκαλλιέργειας με αμιγώς εξαγωγικό χαρακτήρα. Ανάπτυξη τουρισμού πολυτελείας, με την ύπαρξη μεγάλων και σύγχρονων ξενοδοχειακών μονάδων, ιδιαίτερα στην περιοχή της Ελούντας. Άνθιση της ημερήσιας κρουαζιέρας, ιδιαίτερα στις περιοχές του Αγίου Νικολάου, της Ιεράπετρας και του Μακρύ Γιαλού. 	<ul style="list-style-type: none"> Σημαντική άυλη πολιτιστική κληρονομιά: Βιτσέντζος Κορνάρος, λογοτεχνία, ποίηση, μουσική, έθιμα, γαστρονομία. Εμπειρία παραγωγών στην καλλιέργεια πρώιμων κηπευτικών, ιδιαίτερα στην ευρύτερη περιοχή της Ιεράπετρας. Τοπική γαστρονομία με υπερτοπική φήμη. Ύπαρξη σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που σχετίζονται με τον αγροδιατροφικό τομέα και την Διοίκηση των Επιχειρήσεων (Τ.Ε.Ι. Κρήτης: Σχολή Διατροφής & Διατροφολογίας, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων). Ξεχωριστή τοπική φιλοξενία. Αίσθημα ασφάλειας στον τοπικό πληθυσμό και τους επισκέπτες. Εμπειρία τοπικού πληθυσμού, οικονομικών και κοινωνικών φορέων και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε προγράμματα ανάπτυξης της υπαίθρου. 	<ul style="list-style-type: none"> Ύπαρξη τεσσάρων διακριτών χωρικών ενοτήτων με έντονα στοιχεία και χαρακτηριστικά τοπικότητας. Ποικιλία γεωμορφολογικών σχηματισμών και μικροκλίματος. Αξιόλογοι φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι (τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, NATURA 2000, καταφύγια άγριας ζωής, παραδοσιακοί οικισμοί, αρχαιολογικοί χώροι κλπ). Εμβληματικά σημεία (π.χ. Σπιναλόγκα, Σπήλαιο Ψυχρού, Γουρνιά, Οροπέδιο Λασιθίου, Βάι, Γεωπάρκο Σητείας, Κουφονήσι). Ευαίσθητα Οικοσυστήματα (Διονυσάδες, Χρυσή, Σελάκανο, Θρυπτή, Βάι, Οροπέδιο Καθαρού). Ύπαρξη 15 χαρακτηρισμένων παραδοσιακών οικισμών εντός της περιοχής παρέμβασης. Ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες για παραγωγή αγροτικών προϊόντων καθόλη τη διάρκεια του χρόνου. Άριστη συγκοινωνιακή σύνδεση μέσω 2 αεροδρομίων και 3 λιμανιών (Ηρακλείου και Σητείας, και Ηρακλείου, Σητείας και Αγ. Νικολάου, αντίστοιχα). Σημαντική εμπειρία και τεχνογνωσία στην αξιοποίηση Α.Π.Ε. και πρωτοπορία σε εθνικό επίπεδο σε ό,τι αφορά την εγκατάσταση αιολικών πάρκων.
ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> Διαρθρωτικά προβλήματα γεωργικών εκμεταλλεύσεων (μικρή στρεμματική έκταση, πολυτεμαχισμός, μείωση γονιμότητας του εδάφους, αυξανόμενο κόστος εισροών). 	<ul style="list-style-type: none"> Μείωση του Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού. Συνεχής μείωση του ενδιαφέροντος ενασχόλησης με τον πρωτογενή τομέα (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία). 	<ul style="list-style-type: none"> Περιβαλλοντικές πιέσεις από ανθρωπογενείς δραστηριότητες, κυρίως σε ό,τι αφορά την υπερβόσκηση, τη χρήση αγροχημικών

SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			
	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	ΧΩΡΙΚΑ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Έντονη εξάρτηση από γεωργικές ενισχύσεις. ▪ Προβληματική λειτουργία Αγροτικών Συνεταιρισμών και Οργανώσεων Παραγωγών. ▪ Διάθεση προϊόντων χαμηλής προστιθέμενης αξίας. ▪ Ατέλειες - αδυναμίες στους μηχανισμούς προώθησης - εμπορίας των αγροτικών προϊόντων και των αναγνωρισμένων ΠΟΠ/ΠΓΕ προϊόντων. ▪ Έλλειψη νέων επενδυτικών σχεδίων στον τομέα της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών. ▪ Γερασμένος αλιευτικός στόλος. ▪ Ατελής διασύνδεση πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα. ▪ Έντονη εποχικότητα στην προσέλκυση επισκεπτών (τουριστική περίοδος). ▪ Μονοδιάστατο τουριστικό μοντέλο, βασισμένο στο μαζικό τουρισμό. ▪ Υψηλός βαθμός εξάρτησης από τους μεγάλους tour - operators. ▪ Ανεπάρκεια οργανωμένων βιομηχανικών και βιοτεχνικών χώρων. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ανεπαρκής ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και αξιών. ▪ Αρνητικό δημογραφικό προφίλ, με δυσμενείς δημογραφικούς δείκτες (χαμηλός δείκτης νεανικότητας, υψηλός δείκτης γήρανσης). ▪ Αποκομμένες/απομονωμένες περιοχές στην ενδοχώρα, με χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης /ποιότητας ζωής. ▪ Χαμηλό μορφωτικό επίπεδο απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα, αδυναμία υιοθέτησης καινοτομιών, κυρίως στην παραγωγική διαδικασία. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ φυτοφαρμάκων και τη μείωση του δασικού πλούτου. ▪ Περιορισμένοι υδατικοί πόροι. ▪ Υστέρηση υποδομών και υπηρεσιών για ΑμεΑ (προβλήματα προσβασιμότητας σε υποδομές/υπηρεσίες) ▪ Ελλειψές υποδομές μεταφορών (π.χ. οδική ασφάλεια και πεπαλαιωμένο εθνικό και επαρχιακό δίκτυο). ▪ Περιορισμένη δυνατότητα αξιοποίησης λιμένα και αεροδρομίου Σητείας λόγω ατελούς οδικού δικτύου. ▪ Υποδομές (κτιριακές κ.α.) σε λανθάνουσα κατάσταση ή και σε εγκατάλειψη, κυρίως στην ενδοχώρα.
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Μεγάλα περιθώρια προώθησης των Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης και Προϊόντων Γεωγραφικής Ένδειξης. ▪ Παραγωγή πλήθους παραδοσιακών προϊόντων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που συνδέονται με τον τόπο και τον τρόπο παραγωγής τους. ▪ Συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Διαφαινόμενη τάση επανεγκατάστασης στον αγροτικό χώρο για πρώτη και δεύτερη κατοικία και ανάληψη επιχειρηματικής δραστηριότητας. ▪ Επιχειρηματική αξιοποίηση τοπικών – παραδοσιακών προϊόντων ποιότητας και εκμετάλλευση της αυξανόμενης υιοθέτησης του κρητικού προτύπου διατροφής, αιτία δημιουργίας θέσεων απασχόλησης. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει το αεροδρόμιο της Σητείας. ▪ Εμπλουτισμός διαδρομών μονοπατιού Ε4, σύνδεση αρχαιολογικών χώρων και ανάδειξη διαδρομών με τοπία ιδιαίτερου κάλλους. ▪ Ενίσχυση του λειτουργικού ρόλου του ΒΟΑΚ ανατολικά προς την πόλη της Σητείας, ως δρόμος διαπεριφερειακής εμβέλειας.

SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	ΧΩΡΙΚΑ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ
	<ul style="list-style-type: none"> Περιθώρια διάθεσης και προώθησης τοπικών εδεσμάτων και τοπικής γαστρονομίας. Μεταβολές στα καταναλωτικά πρότυπα, αύξηση της ζήτησης για ασφαλή, αναγνωρίσιμα και υγιεινά αγροτικά προϊόντα. Οικογενειακός χαρακτήρας των περισσότερων μικρών επιχειρήσεων ο οποίος προσφέρει δυνατότητες για παροχή διαφοροποιημένων προϊόντων και υπηρεσιών. Αναπτυξιακή δυναμική στον κλάδο της μεταποίησης προϊόντων πρωτογενούς τομέα. Αξιοποίηση της τοπικής παραγωγής και άμεση διασύνδεσή της με τον τουρισμό . Διασύνδεση τουρισμού – πολιτισμού με τον αγροδιατροφικό τομέα ως στρατηγική επιλογή της Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Κρήτης. Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού (θρησκευτικός, καταδυτικός, αλιευτικός, σπηλαιολογικός, οικότουρισμός κ.ά.) με στόχο την προσέλκυση περισσότερων επισκεπτών και την παράταση της τουριστικής περιόδου. Αυξανόμενο ενδιαφέρον από μεγάλες τουριστικές αγορές (π.χ. Ρωσία και Κίνα). Αυξανόμενη τάση για πολυκαλλιέργεια (συνδυασμός φυτικής παραγωγής ή μικτές γεωργικές εκμεταλλεύσεις). Ανάπτυξη μορφών τουρισμού που συνδέονται με τον πρωτογενή τομέα όπως αγροτουρισμός και οινοτουρισμός, ιδιαίτερα στην περιοχή της Σητείας. 	<ul style="list-style-type: none"> Αύξηση ανθρώπινου δυναμικού με υψηλή κατάρτιση στην παροχή υπηρεσιών και την παραγωγή τοπικών προϊόντων. Σύνδεση αγροδιατροφικού τομέα με την εφαρμοσμένη γνώση, λόγω λειτουργίας του Α.Τ.Ε.Ι Διατροφολογίας και Διαιτολογίας. Προοπτικές αύξησης της απασχόλησης στην ύπαιθρο και στην θάλασσα ως κύρια ή δευτερεύουσα απασχόληση. 	<ul style="list-style-type: none"> Δυνατότητες αξιοποίησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (αιολική, ηλιακή). Αυξανόμενο ενδιαφέρον επισκεπτών για φυσιολατρικές δραστηριότητες (π.χ. πεζοπορία, σπηλαιολογία, καταδυτικά και αλιευτικά ταχύπλοα, ιστιοσανίδα, θαλάσσιοι περίπατοι κ.α.).

SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			
	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	ΧΩΡΙΚΑ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ
	<ul style="list-style-type: none"> Αύξηση του καταναλωτικού ενδιαφέροντος για αναγνωρίσιμα και σε μικρές συσκευασίες προϊόντα. 		
ΑΠΕΙΛΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> Εγκατάλειψη της παραγωγικής διαδικασίας, ειδικότερα από νέους, συρρίκνωση εργατικού δυναμικού και περαιτέρω «τριτογενοποίηση» της τοπικής οικονομίας. Διεθνείς πιέσεις στην αγορά της ελαιοκαλλιέργειας. Χαμηλές τιμές παραγωγού στον κτηνοτροφικό τομέα. Απουσία σταθερής τουριστικής πολιτικής με μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Αφιλόξενο φορολογικό περιβάλλον για προσέλκυση επενδύσεων. Οικονομική ύφεση, αντικίνητρα επενδύσεων σε παραγωγικούς τομείς και υπηρεσίες. Περίπλοκο θεσμικό πλαίσιο για ιδιωτικές επενδύσεις. 	<ul style="list-style-type: none"> Πληθυσμιακή αποδυνάμωση και εγκατάλειψη ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, κυρίως από το νεανικό πληθυσμό. Αυξανόμενος ηλικιακός μέσος όρος. Πολιτικές αναταραχές σε γειτονικές χώρες. 	<ul style="list-style-type: none"> Περιορισμένη λήψη αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και του τοπίου. Μη καθορισμένη οριοθέτηση βοσκότοπων. Εμφάνιση επιβλαβών ειδών ψαριού. Περαιτέρω υποβάθμιση φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και απώλεια συγκριτικών πλεονεκτημάτων. Υφαλμύρωση υδάτινων πόρων (Φράγμα Μπραμιανών, περιοχή Ιεράπετρας). Ατελής συντήρηση δρόμων, πεζοδρομίων, παρκινγκ και άλλων δημόσιων χώρων.

Από τον παραπάνω αναλυτικό πίνακα της Swot Ανάλυσης το ενδιαφέρον εστιάζεται στα σημαντικότερα ευρήματα τα οποία δίδουν το στίγμα των αναγκών και των αδυναμιών και κατ' επέκταση των αναπτυξιακών επιλογών και κατευθύνσεων για την περιοχή παρέμβασης.

Επίσης, συνιστούν την κρίσιμη εκείνη πληροφορία που θα αποτελέσει τον οδικό χάρτη για την κατάρτιση της αναπτυξιακής στρατηγικής και τη στοχοθέτηση του Τοπικού Προγράμματος, ενώ προκρίνει σε γενικές γραμμές το είδος των παρεμβάσεων και των δράσεων που απαιτούνται προκειμένου η ΠΕ Λασιθίου να προχωρήσει σε μια άλλη αναπτυξιακή κατεύθυνση με κύρια χαρακτηριστικά και γνώμονα την αειφορία, την τοπικότητα και τη βιωσιμότητα.

Ειδικότερα ως **βασικότερες αναπτυξιακές ανάγκες και εμπόδια** για την περιοχή παρέμβασης θεωρούνται:

- **Η πληθυσμιακή αποδυνάμωση των αγροτικών περιοχών και η γήρανση του πληθυσμού**

Σε αντίθεση με την θετική εικόνα που παρουσιάζεται σε επίπεδο Περιφέρειας, η περιοχή παρέμβασης (Π.Π) καταγράφει μείωση του πληθυσμού της.

Το δημογραφικό πρόβλημα στην περιοχή παρέμβασης είναι έντονο, με τον νεανικό πληθυσμό να μειώνεται και τον πληθυσμό των ηλικιωμένων ατόμων να αυξάνεται σταθερά, ενώ αξιοσημείωτο είναι ότι η Π.Ε Λασιθίου παρουσιάζει τα χαμηλότερα ποσοστά στις ομάδες παιδικού και νεανικού πληθυσμού.

Ακόμα, η γήρανση του πληθυσμού καταδεικνύει την έντονη εξάρτηση του Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού από τον οικονομικά μη ενεργό.

Αν και στο σύνολο της η περιοχή παρέμβασης φαίνεται να μη χάνει τον πληθυσμό της, παρόλα αυτά οι ορεινές και ημιορεινές περιοχές της εγκαταλείπονται και η απειλή της πληθυσμιακής αποδυνάμωσης εις βάρος ενός μεγάλου κομματιού της ενδοχώρας είναι υπαρκτή.

Η λήψη λοιπόν των κατάλληλων μέτρων για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του αγροτικού χώρου, με τη διασφάλιση κοινωνικών υποδομών (υγείας, εκπαίδευσης, ψυχαγωγίας) και τη δημιουργία θέσεων εργασίας κρίνεται επιτακτική.

- **Η μείωση της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα και η τριτογενεποίηση της οικονομίας**

Ο πρωτογενής τομέας, αποτελούσε παραδοσιακά τη ραχοκοκαλιά της τοπικής οικονομίας στην Π.Π. Κατά την προηγούμενη δεκαετία οι απασχολούμενοι στον τομέα μειώθηκαν σε ποσοστό όμως μικρότερο σε σχέση με την υπόλοιπη Κρήτη.

Η διαρθρωτική υστέρηση του τομέα, στο μεγαλύτερο μέρος της έκτασης της περιοχής παρέμβασης και ιδιαίτερα στις μειονεκτικές περιοχές είναι έντονη, τα παραγωγικά συστήματα σε μεγάλο βαθμό παρέμειναν στάσιμα, ενώ η μεταπαραγωγική προστιθέμενη αξία είναι εξαιρετικά χαμηλή.

Οι μη ανταγωνιστικές παραγωγικές δραστηριότητες έχουν ως αποτέλεσμα τις περιορισμένες δυνατότητες απασχόλησης και την οικονομική υστέρηση της περιοχής.

Παράλληλα, η περιοχή παρέμβασης όπως και η υπόλοιπη Κρήτη, έρχεται αντιμέτωπη όλο και περισσότερο με το φαινόμενο της τριτογενεποίησης της οικονομίας, που συνοδεύεται από μαζική πληθυσμιακή έξοδο από τον αγροτικό χώρο προς τα αστικά κέντρα και τις παραθαλάσσιες περιοχές με έντονη τουριστική δραστηριότητα.

- **Η περιβαλλοντική υποβάθμιση**

Ένας από τους βασικούς παράγοντες της περιβαλλοντικής υποβάθμισης της περιοχής παρέμβασης, είναι η περιορισμένη περιβαλλοντική συνείδηση και ευαισθητοποίηση των κατοίκων της, ιδιαίτερα όσων απασχολούνται στον πρωτογενή τομέα.

Παρά την ικανοποιητική εικόνα της περιοχής παρέμβασης σε επίπεδο υποδομών, παρατηρούμε μια σειρά από προβλήματα ανθρωπογενούς δραστηριότητας: πέρα από άλυτα θέματα που εξακολουθούν να υφίστανται σε ότι αφορά τη διαχείριση των απορριμμάτων συνολικά, μεγάλο πρόβλημα αποτελεί η παράνομη εναπόθεση απορριμμάτων και ιδιαίτερα υλικών κατεδαφίσεως, τα οποία στις περισσότερες περιπτώσεις καταλήγουν ανεξέλεγκτα σε πρώην χωματερές ή ρέματα και ποτάμια, ή οδηγούνται σε ΧΥΤΑ.

Επιπλέον, σοβαρά προβλήματα εντοπίζονται σε ότι αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων και των λυμάτων των ελαιοτριβείων, αλλά και πολλών παραθαλάσσιων οικισμών όπως π.χ. του Σισίου, της Μιλάτου, καθώς και το σύνολο των οικισμών του Οροπεδίου Λασιθίου, που δε διαθέτουν σχετικές υποδομές.

Πέρα από το πρόβλημα των αποβλήτων, ένα μεγάλο κομμάτι της περιοχής παρέμβασης απειλείται με περιβαλλοντική ερημοποίηση λόγω ιδιαίτερα σοβαρών και χρόνιων φαινομένων όπως η υπερβόσκηση, η υπερβολική χρήση φυτοφαρμάκων, η θερμοκηπιακή (εντατική) καλλιέργεια και η υπέρβαση της φέρουσας ικανότητας πολλών περιοχών, που επιβαρύνουν τα υδατικά και εδαφικά αποθέματα της περιοχής παρέμβασης.

- **Το περιορισμένο υδατικό δυναμικό**

Η περιοχή παρέμβασης χαρακτηρίζεται από περιορισμένο υδατικό δυναμικό συγκριτικά με την υπόλοιπη Κρήτη, αλλά και τη χώρα.

Στο Δήμο Αγίου Νικολάου παρατηρείται πρόβλημα τόσο στην ποσότητα, όσο και την ποιότητα του πόσιμου νερού κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, λόγω της μεγάλης πληθυσμιακής συγκέντρωσης εξαιτίας του τουρισμού, ενώ τα τελευταία χρόνια οι υδάτινοι πόροι του φράγματος των Μπραμιανών στην περιοχή της Ιεράπετρας μειώνονται διαρκώς με άμεση επίπτωση στην τοπική παραγωγή.

Πέρα από το πόσιμο νερό, ελλείψεις εμφανίζονται και στην κάλυψη των αναγκών του πρωτογενούς τομέα.

Για τους παραπάνω λόγους, απαιτείται σχεδιασμός στη βάση της ενιαίας διαχείρισης των υδάτινων πόρων με ολοκληρωμένου χαρακτήρα υποδομές που θα καλύπτουν τόσο τις πληθυσμιακές ανάγκες, όσο και τις ανάγκες της γεωργίας και ειδικά της παραγωγής πρώτων κηπευτικών προϊόντων.

- **Τα διαρθρωτικά προβλήματα στη μεταποίηση προϊόντων του πρωτογενούς τομέα και η εσωστρέφεια της τοπικής επιχειρηματικότητας**

Παρά τα υψηλά ποσοστά απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα, αγροτικά προϊόντα με ξεχωριστή αξία για την περιοχή παρέμβασης, όπως το μέλι δεν καταλαμβάνουν παρά ελάχιστο μερίδιο της συνολικής εξαγωγικής δραστηριότητας της περιοχής παρέμβασης, ενώ δεν καταγράφεται καμία εξαγωγή σε κλάδους αιχμής για την περιοχή όπως: φρούτων, τυροκομικών, παραδοσιακών γλυκών ή αρτοσκευασμάτων.

Τα παραπάνω, επιβεβαιώνουν τα προβλήματα στο πεδίο της μεταποίησης συγκεκριμένα της τυποποίησης/συσκευασίας προϊόντων του πρωτογενή τομέα- και της τοπικής επιχειρηματικότητας, που δείχνει να κυριαρχείται από εσωστρέφεια και κατ' επέκταση, από μικρή-ελάχιστη προστιθέμενη αξία για την τοπική παραγωγή και το τοπικό και περιφερειακό προϊόν.

Επίσης, διαπιστώνονται δυσκολίες στην ανάπτυξη εμπορικών δικτύων για την προώθηση των τοπικών προϊόντων σε διεθνείς αγορές, ενώ προβλήματα εντοπίζονται στη διασύνδεση της έρευνας με την παραγωγή και πιο συγκεκριμένα, μεταξύ του τομέα της μεταποίησης και των ερευνητικών και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της Κρήτης.

Απαραίτητες πρωτοβουλίες λοιπόν για τη θεραπεία των προβλημάτων του τομέα, είναι τόσο ο εκσυγχρονισμός και η τεχνολογική αναβάθμιση των μεταποιητικών μονάδων, όσο και η ανάληψη δράσεων που θα ενισχύσουν την εξωστρέφεια και θα προωθήσουν τη δικτύωση του κλάδου της μεταποίησης με άλλους κλάδους της τοπικής οικονομίας.

- **Το μοντέλο του μαζικού τουρισμού**

Στην περιοχή παρέμβασης όπως και στην υπόλοιπη Κρήτη, κυριαρχεί η λεγόμενη “mainstream” προσφορά (π.χ. τουρισμός πολυτελείας στην ευρύτερη περιοχή του Αγίου Νικολάου και της Ελούντας), σε αντίθεση με την εναλλακτική προσφορά που δεν εμφανίζεται ιδιαίτερα ανεπτυγμένη (π.χ. τουρισμός της υπαίθρου).

Η συγκέντρωση των ξενοδοχειακών υποδομών της περιοχής στα βόρεια κυρίως παράλια (Σίσσι, Μίλατος, Ελούντα, Άγιος Νικόλαος, Καλό Χωριό, Σητεία) και σε μικρές εστίες στο νότο (Μακρύ Γιαλός, Κουτσουράς, Φέρμα, Κουτσουνάρι, Ιεράπετρα), εμποδίζει τη διάχυση της τουριστικής κίνησης προς την ενδοχώρα.

Πέρα λοιπόν από τις πιέσεις προς το φυσικό περιβάλλον και τις τεχνικές υποδομές, ο μαζικός τουρισμός είναι δεδομένο ότι αντί να συμβάλει στην άρση, εντείνει τις ενδοπεριφερειακές ανισότητες.

Προς αντιμετώπιση των παραπάνω, κρίνεται σκόπιμη η ενίσχυση και ο εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος, με τη διασύνδεση και ανάδειξη του περιβαλλοντικού, πολιτιστικού και αγρο-διατροφικού πλούτου της περιοχής.

Η ενίσχυση του τουρισμού της υπαίθρου, μπορεί βάσιμα να συμβάλλει στην διάχυση της τουριστικής δραστηριότητας, τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στον αγροτικό χώρο και τη δρομολόγηση μιας ήπιας-φιλικής προς το περιβάλλον ενδογενούς ανάπτυξης.

- **Η απομακρυσμένη γεωγραφική θέση**

Η γεωγραφική θέση της περιοχής παρέμβασης στο ανατολικό άκρο της Κρήτης, συνεπάγεται μεγάλες χιλιομετρικές αποστάσεις από τις υπόλοιπες Π.Ε. και ιδιαίτερα εκείνες των Χανίων και του Ρεθύμνου.

Αυτό λειτουργεί ως ανασταλτικός παράγοντας τουλάχιστον ως προς την ταχεία πρόσβαση, ελκυστικότητα και επισκεψιμότητα της, πρόβλημα το οποίο εντοπίζεται περισσότερο στους πιο απομακρυσμένους οικισμούς και περιοχές όπως η Σητεία.

Ωστόσο, δεσπόζουσα θέση και σημασία για την ανάπτυξη της περιοχής παρέμβασης συνιστούν οι ευκαιρίες του εξωτερικού περιβάλλοντος, αλλά και τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα, καθώς μέσα από μεθοδευμένο και στοχευμένο σχεδιασμό και την αξιοποίηση πόρων από την παρούσα προγραμματική περίοδο μπορούν να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά της με πολλαπλά οφέλη για την τοπική οικονομία και κοινωνία.

Σε ότι αφορά τις ευκαιρίες και τα πλεονεκτήματα, εντοπίζονται και αναφέρονται τα εξής:

- **Η ύπαρξη τεσσάρων διακριτών χωρικών ενότητων με έντονα στοιχεία και χαρακτηριστικά τοπικότητας**

Η περιοχή παρέμβασης διαθέτει τέσσερα δυναμικά οικιστικά κέντρα (Ιεράπετρα, Άγιος Νικόλαος, Σητεία, Νεάπολη) που λειτουργούν ως γεωγραφικοί και πληθυσμιακοί πόλοι - πυλώνες που δρουν υποστηρικτικά και συμπληρωματικά προς τους υπόλοιπους οικισμούς, καθώς και τις τέσσερις ξεχωριστές χωρικές ενότητες, όσοι και οι Δήμοι της ΠΕ (Ιεράπετρα, Άγιος Νικόλαος, Σητεία και Οροπέδιο Λασιθίου).

- **Τα ποιοτικά τοπικά προϊόντα και η αναπτυξιακή δυναμική στον κλάδο της μεταποίησης προϊόντων πρωτογενούς τομέα**

Ένα από τα μεγαλύτερα πλεονεκτήματα της περιοχής παρέμβασης είναι ο διατροφικός και γαστρονομικός της πλούτος, με τοπικά προϊόντα υψηλής διατροφικής αξίας, τοπική γαστρονομία με υπερτοπική φήμη και προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ.

Η παραγωγή των τελευταίων απαντάται συνήθως σε ορεινές ή μειονεκτικές περιοχές, οι οποίες λόγω κλιματολογικών, εδαφολογικών ή άλλων παραγόντων προσδίδουν στα προϊόντα αυτά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Εν γένει στην περιοχή παρέμβασης, υπάρχουν μεγάλα περιθώρια προώθησης των Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης και Προϊόντων Γεωγραφικής Ένδειξης.

Οι προοπτικές εξωστρέφειας και προώθησης των τοπικών προϊόντων της περιοχής, ενισχύονται και από τις μεταβολές που έχουν συντελεστεί τα τελευταία χρόνια στα μέχρι πρότινος καταναλωτικά πρότυπα και την αύξηση της ζήτησης για ασφαλή, αναγνωρίσιμα και υγιεινά αγροτικά προϊόντα.

Παράλληλα, παρατηρείται αύξηση του καταναλωτικού ενδιαφέροντος για νέα, καινοτόμα και σε μικρές συσκευασίες προϊόντα. Το τελευταίο «μοντέλο», θα λέγαμε ότι εκφράζει και την αναπτυξιακή δυναμική που υπάρχει στον κλάδο της μεταποίησης προϊόντων του πρωτογενούς τομέα.

Σύμφωνα άλλωστε με το Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων ο κλάδος της μεταποίησης των προϊόντων του πρωτογενή τομέα, παρουσιάζει αναπτυξιακές δυνατότητες και στις τέσσερις Π.Ε της Περιφέρειας Κρήτης.

Τέλος, ισχυρό πλεονέκτημα που δημιουργεί σημαντικές ευκαιρίες ιδιαίτερα στον κλάδο της πρωτογενούς παραγωγής, αλλά και της μεταποίησης στην περιοχή παρέμβασης, είναι η λειτουργία του Α.Τ.Ε.Ι Διατροφής και Διαιτολογίας στη Σητεία.

Η σύνδεση λοιπόν του αγροδιατροφικού τομέα με την εφαρμοσμένη έρευνα και γνώση, ανοίγει το δρόμο για τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας, την καινοτομία και την εξωστρέφεια στον κλάδο της παραγωγής και μεταποίησης προϊόντων του πρωτογενούς τομέα.

- **Η ανάπτυξη θεματικών μορφών τουρισμού που συνδέονται με τον πρωτογενή τομέα (οινοτουρισμός, γαστρονομικός τουρισμός, αγροτουρισμός)**

Στα πλαίσια της δυναμικής που χαρακτηρίζει τον αγροδιατροφικό τομέα στην περιοχή παρέμβασης, βάσιμη κρίνεται η προοπτική διασύνδεσης της τοπικής παραγωγής με τον τουρισμό.

Η διασύνδεση άλλωστε τουρισμού – πολιτισμού με τον αγροδιατροφικό τομέα εμφανίζεται ως στρατηγική επιλογή της Περιφέρειας Κρήτης στην παρούσα προγραμματική περίοδο στο πλαίσιο της Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).

Ελπιδοφόρο είναι και το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια, ο οινοτουρισμός αναπτύσσεται όλο και περισσότερο στην Περιφέρεια Κρήτης και σε ότι αφορά την Π.Π στην περιοχή της Σητείας, με δραστηριότητες καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

- **Η δυνατότητα ανάπτυξης και άλλων εναλλακτικών μορφών τουρισμού**

Παράλληλα και υποστηρικτικά προς την ανάπτυξη του μαζικού τουρισμού, στην περιοχή παρέμβασης συναντάμε ένα εξαιρετο φυσικό περιβάλλον, όμορφα ορεινά χωριά, ερημικές παραλίες, σπουδαίους αρχαιολογικούς χώρους και ιστορικά μνημεία που δημιουργούν ταυτόχρονα και όλες τις προϋποθέσεις για τη συμπληρωματική λειτουργία και άλλων εναλλακτικών μορφών τουρισμού (π.χ. οικοτουρισμός, θρησκευτικός, θαλάσσιος τουρισμός, τουρισμός περιπέτειας, κ.α.).

Θετικό σημάδι προς την κατεύθυνση αυτή είναι το αυξανόμενο ενδιαφέρον των επισκεπτών για φυσιολατρικές δραστηριότητες (π.χ. πεζοπορία, σπηλαιολογία, ιστιοσανίδα, θαλάσσιοι περίπατοι, κ.α.), ενώ ιδιαίτερες προοπτικές παρουσιάζει ο θρησκευτικός τουρισμός, λόγω της ύπαρξης πολλών και σημαντικών θρησκευτικών μνημείων στην περιοχή (π.χ. Ιερά Μονή Τοπλού, Ιερά Μονή Καψά, κ.α.).

Τα τελευταία χρόνια άλλωστε, διαφαίνεται μια αναπτυξιακή ώθηση στον οικοτουρισμό, τουρισμό περιπέτειας, γαστρονομικό και θαλάσσιο τουρισμό (surf στην περιοχή του Κουρεμένου).

- **Ο τουρισμός κρουαζιέρας**

Ο θαλάσσιος τουρισμός στην περιοχή παρέμβασης αφορά κυρίως επισκέψεις κρουαζιερόπλοιων και yachting, ενώ τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε άνθιση της ημερήσιας κρουαζιέρας, ιδιαίτερα στις περιοχές του Αγίου Νικολάου, της Ιεράπετρας και του Μακρού Γιαλού.

Οι επισκέψεις κρουαζιερόπλοιων γίνονται σε δύο πόλεις της Π.Ε Λασιθίου, τον Άγιο Νικόλαο και τη Σητεία και αποτελούν σημαντική πηγή εσόδων για τα εμπορικά καταστήματα, τα εστιατόρια, τις καφετέριες και τις λοιπές επιχειρήσεις που προσφέρουν τουριστικές υπηρεσίες.

Δεδομένου ότι η κρουαζιέρα αποτελεί έναν από τους πιο γρήγορα αναπτυσσόμενους κλάδους στην Ευρώπη, και λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ελλάδα αποτελεί τον τρίτο πιο δημοφιλή προορισμό για τουρισμό κρουαζιέρας, στην Π.Π εντοπίζονται μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης του κλάδου.

- **Ο τουρισμός πολυτελείας**

Μπορεί η Π.Ε Λασιθίου να έχει τη μικρότερη ξενοδοχειακή δυναμικότητα σε σχέση με τις υπόλοιπες Π.Ε της Κρήτης (13% του ξενοδοχειακού δυναμικού του νησιού), συγκεντρώνει όμως πάνω από το 25% των μονάδων πολυτελείας του νησιού, μερικές εκ των οποίων αποτελούν ιδιαίτερα δημοφιλή καταλύματα παγκοσμίως, με χαρακτηριστικότερη την περίπτωση του Αγίου Νικολάου και κυρίως της Ελούντας που αποτελεί έναν από τους πλέον δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς παγκοσμίως.

- **Το Κλίμα, το περιβάλλον και ο πολιτισμός**

Οι κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής παρέμβασης είναι άριστες με υψηλό ποσοστό ηλιοφάνειας, μεγάλης διάρκειας καλοκαίρι και ήπιο χειμώνα, ενώ κρίνονται ευνοϊκές για παραγωγή αγροτικών προϊόντων καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Εν γένει, η περιοχή παρέμβασης διαθέτει σπάνιους φυσικούς πόρους με τοπία ιδιαιτέρου φυσικού κάλλους, περιοχές NATURA 2000, καταφύγια άγριας ζωής, ευαίσθητα οικοσυστήματα (Διονυσάδες, Χρυσή, Σελάκανο, Θρυπτή, Βάι, Οροπέδιο Καθαρού), εμβληματικά σημεία (Σπιναλόγκα, Σπήλαιο Ψυχρού, Γουρνιά, Οροπέδιο Λασιθίου, Βάι, Γεωπάρκο Σητείας, Κουφονήσι).

Η περιοχή χαρακτηρίζεται επίσης από την ύπαρξη ενός πλούσιου πολιτισμικού περιβάλλοντος που διαμορφώθηκε στο πέρασμα του χρόνου και αποτυπώνει την ιστορία του τόπου και την κουλτούρα των κατοίκων.

Παραδοσιακοί οικισμοί, βυζαντινοί ναοί, αρχαιολογικοί χώροι, αγροτικά μνημεία και μια πολύ σημαντική άυλη πολιτιστική κληρονομιά στο πεδίο των γραμμάτων (λογοτεχνία, ποίηση, Βιτσέντζος Κορνάρος), της μουσικής δημιουργίας και της γαστρονομίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

3.1 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Με βάση:

- α) την ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης της περιοχής παρέμβασης η οποία περιγράφεται στο κεφάλαιο 2 του Φακέλου Α της πρότασης,
  - β) την ανάλυση SWOT η οποία περιγράφεται στο κεφάλαιο 2 του φακέλου Β της πρότασης,
  - γ) και τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων τα οποία αναφέρονται στο κεφάλαιο 3 του Φακέλου Α και στο κεφάλαιο 1 του Φακέλου Β της πρότασης,
- η βασική θεματική κατεύθυνση (ΒΘΚ) είναι η **«Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας»** στην οποία αντιστοιχεί το 32% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του τοπικού προγράμματος και η οποία εξυπηρετείται από 12 υποδράσεις.

Η βασική θεματική κατεύθυνση συνδέεται συμπληρωματικά με τις παρακάτω δύο δευτερεύουσες θεματικές κατευθύνσεις:

ΔΘΚ1. «Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού» στην οποία αντιστοιχεί το 23,35% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του τοπικού προγράμματος και η οποία εξυπηρετείται από 7 υποδράσεις.

ΔΘΚ2. «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα» στην οποία αντιστοιχεί το 24,65% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του τοπικού προγράμματος και η οποία εξυπηρετείται από 7 υποδράσεις.

Στο πλαίσιο των παραπάνω τριών θεματικών κατευθύνσεων διαρθρώνονται οι παρακάτω Στρατηγικοί Στόχοι του τοπικού προγράμματος:

- ΣΣΤ1: Η διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας με την ανάδειξη και αξιοποίηση της τοπικότητας και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής.
- ΣΣΤ2: Η αύξηση της προστιθέμενης αξίας και η δημιουργία υπεραξίας στη μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων καθώς και στο δευτερογενή τομέα.
- ΣΣΤ3: Η διατήρηση και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής παρέμβασης.
- ΣΣΤ4: Η βελτίωση της ελκυστικότητας των αγροτικών περιοχών και της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.
- ΣΣΤ5: Η στήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας και των Φορέων της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.

Οι Στρατηγικοί Στόχοι εξειδικεύονται στους παρακάτω Ειδικούς Στόχους:

ΣΣΤ1: Η διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας με την ανάδειξη και αξιοποίηση της τοπικότητας και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής.

- ΕΣΤ1.1: Η βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων του εργατικού και επιχειρηματικού δυναμικού στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα.
- ΕΣΤ1.2: Η αξιοποίηση της καινοτομίας, των νέων τεχνολογιών και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής για τη παραγωγή νέων, καινοτομικών και ανταγωνιστικών προϊόντων και υπηρεσιών.
- ΕΣΤ1.3: Η δημιουργία δικτυώσεων και συνεργασιών μεταξύ ομοειδών ή/και συμπληρωματικών επιχειρήσεων και φορέων και η ενίσχυση της εξωστρέφειας της τοπικής οικονομίας.
- ΕΣΤ1.4: Η διασύνδεση του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα με το τουρισμό.
- ΕΣΤ1.5: Η ενίσχυση και διαφοροποίηση των τουριστικών προϊόντων της περιοχής με σκοπό την αύξηση της επισκεψιμότητας, τη προσέλκυση ειδικών ομάδων τουριστών και την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.
- ΕΣΤ1.6: Η προστασία του περιβάλλοντος και η συμβολή στο μετριασμό και στη προσαρμογή στη κλιματική αλλαγή.

ΣΣΤ2: Η αύξηση της προστιθέμενης αξίας και η δημιουργία υπεραξίας στη μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων καθώς και στο δευτερογενή τομέα.

- ΕΣΤ2.1: Η βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων του εργατικού και επιχειρηματικού δυναμικού στο πρωτογενή τομέα.
- ΕΣΤ2.2: Η ενίσχυση της μεταποίησης και της προβολής / εμπορίας των αγροτικών προϊόντων.
- ΕΣΤ2.3: Η ενίσχυση της μεταποίησης παραδοσιακών γεωργικών προϊόντων με ιδιαίτερα τοπικά χαρακτηριστικά καθώς και γεωργικών προϊόντων ποιότητας ή ειδικής σήμανσης (ΠΟΠ, ΠΓΕ κ.λπ) ή πιστοποιημένης βιολογικής καλλιέργειας.
- ΕΣΤ2.4: Η αξιοποίηση της καινοτομίας, των νέων τεχνολογιών, και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής για τη παραγωγή, συσκευασία και προβολή νέων, καινοτόμων και ανταγωνιστικών γεωργικών προϊόντων.
- ΕΣΤ2.6: Η προστασία του περιβάλλοντος και η συμβολή στο μετριασμό και στη προσαρμογή στη κλιματική αλλαγή.

ΣΣΤ3: Η διατήρηση και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής παρέμβασης.

- ΕΣΤ3.1: Η διατήρηση, ανάδειξη και αξιοποίηση περιοχών με ιδιαίτερο περιβαλλοντικό, φυσιολατρικό και οικολογικό ενδιαφέρον.
- ΕΣΤ3.2: Η διατήρηση, ανάδειξη και αξιοποίηση μνημείων, κτιρίων και χώρων της πολιτιστικής, ιστορικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.
- ΕΣΤ3.3: Η ενίσχυση υποδομών και υπηρεσιών του τομέα της Πολιτιστικής Δημιουργικής Βιομηχανίας.
- ΕΣΤ3.4: Η διασύνδεση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς με το τουρισμό και το δευτερογενή τομέα.
- ΕΣΤ3.5: Η δικτύωση επιχειρήσεων και φορέων του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτισμού.

ΣΣΤ4: Η βελτίωση της ελκυστικότητας των αγροτικών περιοχών και της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.

- ΕΣΤ4.1: Η βελτίωση των υποδομών και υπηρεσιών αναψυχής, αθλητισμού και πολιτισμού με έμφαση στις περιοχές με έλλειψη ή ανεπάρκεια σχετικών υποδομών/υπηρεσιών με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και τη συγκράτηση / προσέλκυση του τοπικού πληθυσμού.
- ΕΣΤ4.2: Η βελτίωση των κοινωνικών και προνοιακών υποδομών και υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό με έμφαση στις περιοχές με έλλειψη ή ανεπάρκεια σχετικών υποδομών/υπηρεσιών με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και τη συγκράτηση / προσέλκυση του τοπικού πληθυσμού.
- ΕΣΤ4.3: Η ενίσχυση υποδομών και υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση ευπαθών ομάδων πληθυσμού.

ΣΣΤ5: Η στήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας και των Φορέων της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.

- ΕΣΤ5.1: Η στήριξη των νέων για την ανάληψη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με έμφαση στην αξιοποίηση νέων ιδεών, καινοτομιών και νέων τεχνολογιών.
- ΕΣΤ5.2: Η ενίσχυση της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας με την ανάληψη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων από Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (ΚΟΙΝ.Σ.Ε.Π) και Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε).
- ΕΣΤ5.3: Η δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και κύριου ή συμπληρωματικού εισοδήματος με σκοπό τη συγκράτηση αλλά και τη προσέλκυση πληθυσμού κυρίως στην ενδοχώρα της περιοχής παρέμβασης.
- ΕΣΤ5.5: Η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

3.2 ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ SWOT ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Οι επιλεγείσες θεματικές κατευθύνσεις του τοπικού προγράμματος συσχετίζονται με τα βασικά ευρήματα της SWOT ανάλυσης σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ		
Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα.	Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.
Ατελής διασύνδεση πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα.	Παραγωγή αναγνωρισμένων προϊόντων ως ΠΟΠ/ΠΓΕ (ελαιόλαδο, οίνοι και ξύγαλο ΠΟΠ Σητείας, κ.λπ).	Αποκομμένες/απομονωμένες περιοχές στην ενδοχώρα, με χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης /ποιότητας ζωής.
Έντονη εποχικότητα στην προσέλευση επισκεπτών. Μονοδιάστατο τουριστικό μοντέλο, βασισμένο στο μαζικό τουρισμό.	Διάθεση προϊόντων χαμηλής προστιθέμενης αξίας.	Πληθυσμιακή αποδυνάμωση και εγκατάλειψη ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, κυρίως από το νεανικό πληθυσμό.
Παραγωγή πλήθους παραδοσιακών προϊόντων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που συνδέονται με το τόπο και το τρόπο παραγωγής τους.	Συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών.	Υστέρηση υποδομών και υπηρεσιών για ΑμεΑ (προβλήματα προσβασιμότητας σε υποδομές/υπηρεσίες)
Διασύνδεση τουρισμού - πολιτισμού με τον αγροδιατροφικό τομέα ως στρατηγική επιλογή της Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Κρήτης.	Μεταβολές στα καταναλωτικά πρότυπα, αύξηση της ζήτησης για ασφαλή, αναγνωρίσιμα και υγιεινά αγροτικά προϊόντα.	
Δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού (θρησκευτικός, καταδυτικός, αλιευτικός, σπηλαιολογικός, οικοτουρισμός κ.ά.) με στόχο την προσέλευση περισσότερων επισκεπτών και την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.	Αναπτυξιακή δυναμική στον κλάδο της μεταποίησης προϊόντων πρωτογενούς τομέα.	
Αυξανόμενο ενδιαφέρον επισκεπτών για φυσιολατρικές δραστηριότητες (π.χ. πεζοπορία, σπηλαιολογία, καταδυτικά και αλιευτικά ταχύπλοα, ιστιοσανίδα, θαλάσσιοι περίπατοι κ.α).	Ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες για παραγωγή αγροτικών προϊόντων καθόλη τη διάρκεια του χρόνου.	
Αξιόλογοι φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι (τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, NATURA 2000, καταφύγια άγριας ζωής, παραδοσιακοί οικισμοί, αρχαιολογικοί χώροι κ.λπ).	Χαμηλό μορφωτικό επίπεδο απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα, αδυναμία υιοθέτησης καινοτομιών, κυρίως στην παραγωγική διαδικασία.	

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ		
Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα.	Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.
Εμβληματικά σημεία (π.χ. Σπιναλόγκα, Σπήλαιο Ψυχρού, Γουρνιά, Οροπέδιο Λασιθίου, Βάι, Γεωπάρκο Σητείας, Κουφονήσι). Ευαίσθητα Οικοσυστήματα (Διονυσάδες, Χρυσή, Σελάκανο, Θρυπτή, Βάι, Οροπέδιο Καθαρού). Ύπαρξη 15 χαρακτηρισμένων παραδοσιακών οικισμών εντός της περιοχής παρέμβασης.	Επιχειρηματική αξιοποίηση τοπικών - παραδοσιακών προϊόντων ποιότητας και εκμετάλλευση της αυξανόμενης υιοθέτησης του κρητικού προτύπου διατροφής, αιτία δημιουργίας θέσεων απασχόλησης.	
Εμπλουτισμός διαδρομών μονοπατιού Ε4, σύνδεση αρχαιολογικών χώρων και ανάδειξη διαδρομών με τοπία ιδιαίτερου κάλλους.	Ύπαρξη σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που σχετίζονται με τον αγροδιατροφικό τομέα και την Διοίκηση των Επιχειρήσεων (Τ.Ε.Ι. Κρήτης: Σχολή Διατροφής & Διατροφολογίας, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων).	
Σημαντική άυλη πολιτιστική κληρονομιά: Βιτσέντζος Κορνάρος, λογοτεχνία, ποίηση, μουσική, έθιμα, γαστρονομία κ.λπ.	Περιβαλλοντικές πιέσεις από ανθρωπογενείς δραστηριότητες, κυρίως σε ό,τι αφορά την υπερβόσκηση, τη χρήση αγροχημικών φυτοφαρμάκων και τη μείωση του δασικού πλούτου.	

3.3 ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Όπως αναφέρεται και στο υποκεφάλαιο 3.1:

Η βασική θεματική κατεύθυνση (ΒΘΚ) «**Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας**» στην οποία αντιστοιχεί το 32,00% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του τοπικού προγράμματος συσχετίζεται με 11 υποδράσεις του τοπικού προγράμματος.

Η πρώτη δευτερεύουσα θεματική κατεύθυνση (ΔΘΚ1) «**Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού**» στην οποία αντιστοιχεί το 23,35% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του τοπικού προγράμματος συσχετίζεται με 7 υποδράσεις του τοπικού προγράμματος.

Η δεύτερη δευτερεύουσα θεματική κατεύθυνση (ΔΘΚ2) «**Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα**» στην οποία αντιστοιχεί το 24,65% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του τοπικού προγράμματος συσχετίζεται με 7 υποδράσεις του τοπικού προγράμματος.

Ειδικότερα, η συσχέτιση των 3 θεματικών κατευθύνσεων και των 23 υποδράσεων του τοπικού προγράμματος περιγράφεται στον επόμενο πίνακα «Μήτρα συσχέτισης θεματικών κατευθύνσεων και υποδράσεων του τοπικού προγράμματος καθώς και στα αντίστοιχα Τεχνικά Δελτία των υποδράσεων.

ΜΗΤΡΑ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗΣ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ		
		Διαφορο-ποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα.	Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.
19.2.1.2	Μεταφορά γνώσεων & και ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών.		X	
19.2.2.1	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.		X	
19.2.2.2	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.		X	
19.2.2.3	Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	X		
19.2.2.4	Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	X		
19.2.2.5	Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.			X
19.2.2.6	Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.		X	
19.2.3.1	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.		X	
19.2.3.2	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.		X	

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ		
		Διαφορο-ποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα.	Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.
19.2.3.3	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	X		
19.2.3.4	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	X		
19.2.3.5	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.			X
19.2.4.2	Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (π.χ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ).			X
19.2.4.3	Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ).	X		
19.2.4.4	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων.			X
19.2.4.5	Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια κ.λπ).			X
19.2.6.1	Πρόληψη και αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.			X

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ		
		Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα.	Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.
19.2.7.3	Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό.	Χ		
19.3.1	Διατοπική συνεργασία "ΝΗΣΩΝ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ"	Χ		
19.3.2	Διατοπική συνεργασία "ΟΡΕΑ ΚΡΗΤΗ"	Χ		
19.3.3	Διακρατική συνεργασία "ΜΕΔΕΑΤ"	Χ		
19.3.4	Διακρατική συνεργασία "ΓΕΩΠΑΡΚΑ"	Χ		
19.4	Στήριξη για λειτουργικές δαπάνες και εμπύχωση	Χ	Χ	Χ

3.4 ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΟΥ ΥΙΟΘΕΤΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΠΟ ΦΟΡΕΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ Η /ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Για την κατάρτιση του Τοπικού Προγράμματος ελήφθησαν υπόψη :

- α) η Στρατηγική ΕΕ 2020 για «έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη»,
- β) η μακροπρόθεσμη στρατηγική για τη Γαλάζια Ανάπτυξη που αποσκοπεί στη στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης του θαλάσσιου και ναυτιλιακού τομέα αναγνωρίζοντας ότι οι θάλασσες και οι ωκεανοί είναι μοχλοί της ευρωπαϊκής οικονομίας, με μεγάλο δυναμικό για καινοτομία και ανάπτυξη,
- γ) το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020 που αποβλέπει στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας, τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης με αιχμή την εξωστρέφει, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και
- δ) τα προγραμματικά έγγραφα και το κανονιστικό πλαίσιο που αφορούν στην αγροτική ανάπτυξη, την αλιεία και υδατοκαλλιέργεια, τον τουρισμό, το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη.

Ειδικότερα, η στρατηγική του Τοπικού Προγράμματος συνάδει με τις προαναφερθείσες ευρωπαϊκές πολιτικές δεδομένου ότι η αειφορία, η καινοτομία, οι νέες τεχνολογίες και η σύνδεση της έρευνας και της γνώσης με την επιχειρηματικότητα που οδηγούν σε βιώσιμη, διατηρήσιμη και έξυπνη ανάπτυξη συνιστούν τα ειδοποιά στοιχεία του Προγράμματος, ενώ κυρίαρχο ζητούμενο είναι η διατήρηση και η δημιουργία σταθερών θέσεων απασχόλησης στην περιοχή παρέμβασης.

Παράλληλα, εμφανίζει απόλυτη συνάφεια με το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 και τους βασικούς του στόχους που αφορούν στη δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού τομέα, στην προαγωγή της αειφορίας του αγροδιατροφικού συστήματος και στη δημιουργία βιώσιμων και πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών.

Η περιοχή παρέμβασης χαρακτηρίζεται από σημαντική πρωτογενή παραγωγή και ποιοτικά τοπικά προϊόντα για τα οποία μέσω του Τοπικού Προγράμματος επιδιώκεται η ενίσχυση της τυποποίησης και μεταποίησής τους, η αύξηση της προστιθέμενης αξίας τους, η ενίσχυση του εξαγωγικού τους προσανατολισμού και η διασύνδεσή τους με τον τουρισμό και τον πολιτισμό με ζητούμενο πάντα έναν δυναμικό και ανταγωνιστικό αγροδιατροφικό τομέα που θα δημιουργήσει επιπλέον θέσεις εργασίας, θα αποφέρει ικανοποιητικό εισόδημα και εν τέλει θα συγκρατήσει ή και θα προσελκύσει πληθυσμό στην ύπαιθρο.

Παράλληλα, η ανάδειξη και η με ήπιο και βιώσιμο τρόπο «αξιοποίηση» του ιδιαίτερου και σπάνιου φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής παρέμβασης, καθώς και η διασύνδεσή του με την επιχειρηματικότητα στην κατεύθυνση του εναλλακτικού τουρισμού και του τουρισμού εμπειριών είναι βέβαιο ότι θα συνεισφέρει στην επίτευξη του στόχου για πολύ-λειτουργικές, βιώσιμες και ανταγωνιστικές αγροτικές κοινότητες.

Επίσης, κύριο ζητούμενο του Τοπικού Προγράμματος είναι και η αναζωογόνηση αλιευτικών περιοχών, η αύξηση της προστιθέμενης αξίας των αλιευτικών προϊόντων, η στήριξη των απασχολούμενων στην αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια με την ανάπτυξη συμπληρωματικών δραστηριοτήτων σε σύνδεση με τον τουρισμό (αλιευτικός τουρισμός) και η βελτίωση, αύξηση της ελκυστικότητας των αλιευτικών περιοχών μέσω της ανάδειξης των θαλάσσιων περιοχών και της διαφύλαξης του θαλάσσιου πλούτου.

Τα παραπάνω εναρμονίζονται αφενός με την εθνική στρατηγική για την αλιεία (ΕΠΑΛΘ 2014-2020) που στοχεύει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, της μεταποίησης των προϊόντων τους και στην προστασία του περιβάλλοντος και της αποδοτικής χρήσης των πόρων και αφετέρου, με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις υδατοκαλλιέργειες που εστιάζει στη στήριξη της υδατοκαλλιεργητικής δραστηριότητας με βιώσιμο τρόπο, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς της και στην προστασία των περιοχών όπου αυτή αναπτύσσεται.

Επιπλέον, η στρατηγική υπακούει και υιοθετεί τα προβλεπόμενα του εγκεκριμένου Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης που προβλέπει για το θαλάσσιο χώρο δραστηριότητες όπως θαλάσσιες υποδομές, ανάπτυξη θαλάσσιου τουρισμού (κρουαζιέρα, καταδυτικός, αλιευτικός τουρισμός, θαλάσσια αθλήματα), αλιεία και εγκατάσταση υδατοκαλλιεργειών, ανάδειξη και προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος (ναυτικού πολιτισμού και φυσικού πλούτου της θάλασσας), χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων, κ.α.

Σε ότι αφορά το στρατηγικό σχεδιασμό σε περιφερειακό επίπεδο, αυτός αποτυπώνεται μέσα από το ΠΕΠ Κρήτης 2014-2020, τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης και το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (βρίσκεται υπό αναθεώρηση).

Αξίζει να σημειωθεί ότι το νέο αναπτυξιακό μοντέλο για την Περιφέρεια Κρήτης για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 βασίζεται σε τρεις πυλώνες ήτοι: ανάπτυξη και προώθηση του αγρο-διατροφικού τομέα, βελτίωση και προβολή του τουριστικού και πολιτιστικού προϊόντος και ενίσχυση της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης.

Η Στρατηγική του Τοπικού Προγράμματος κινείται προς την ίδια κατεύθυνση, καθώς η αγροτική παραγωγή και τα αγρο-διατροφικά προϊόντα, το φυσικό περιβάλλον και ο πολιτιστικός πλούτος συνιστούν τα ιδιαίτερα και δυναμικά του στοιχεία τα οποία αποτελούν κατά κανόνα το τοπικό κεφάλαιο που ορίζει και οριοθετεί την αναπτυξιακή δυναμική της περιοχής παρέμβασης.

Υπογραμμίζεται ότι, το Τοπικό Πρόγραμμα υιοθετεί και εναρμονίζεται πλήρως με την ανάπτυξη των (κάτωθι) συμπλεγμάτων που προσδιορίζονται στη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS CRETE):

- **Αγρο-διατροφικό Σύμπλεγμα**

Υιοθετείται η πρόταση ανασυγκρότησης του αγρο-διατροφικού συμπλέγματος με προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την ανάδειξη της αξίας της Κρητικής Διατροφής και την ενδυνάμωση των εξαγωγικών κλάδων.

Πρωθείται η σταδιακή στροφή στην ποιοτική παραγωγή και τα επώνυμα εδραιωμένα προϊόντα (λάδι, τυροκομικά προϊόντα, κηπευτικά, μέλι, κρασί), αλλά και σε νέα μικρής παραγωγής με ευκαιρίες διευρυμένης εμπορικής εκμετάλλευσης.

Προάγεται η αξιοποίηση της επιστημονικής γνώσης και έρευνας, αλλά και των ΤΠΕ με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων του γεωργικού τομέα και της αλιείας - υδατοκαλλιέργειας με ζητούμενο προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας. Παράλληλα, επιδιώκεται η ενίσχυση του brand της τοπικής παραγωγής και η σύνδεση του αγροδιατροφικού συμπλέγματος με τον τουρισμό και τον πολιτισμό.

• Πολιτιστικό - Τουριστικό Σύμπλεγμα

Στρατηγική κατεύθυνση αποτελεί η διασύνδεση του τουρισμού με τον πολιτισμό με απώτερο σκοπό τη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος δεδομένης της ανάγκης, αλλά και της δυνατότητας προσφοράς ενός πολυσύνθετου προϊόντος που πέραν του «ήλιου και της θάλασσας» αφορά σε πολιτιστικό τουρισμό, γαστροτουρισμό, γεωτουρισμό, κ.α. στοχεύοντας στην ενδυνάμωση της ανταγωνιστικής θέσης στη διεθνή τουριστική αγορά.

Βασική επιδίωξη αποτελεί η μετεξέλιξη του τουρισμού σε μια δραστηριότητα υψηλής προστιθέμενης αξίας με θετικό αντίκτυπο στην οικονομία και την απασχόληση εν καιρώ οικονομικής κρίσης.

Στην κατεύθυνση αυτή ενδείκνυται και συνάδει η ανάδειξη του πολιτισμού ως ανταγωνιστικού στοιχείου του τουριστικού προϊόντος μέσα από τη δημιουργία μοναδικών εμπειριών, αλλά και ως μια νέα δυναμική μορφή επιχειρηματικότητας (κλάδος δημιουργικής - πολιτιστικής βιομηχανίας).

Ταυτόχρονα κυρίαρχη ανάγκη συνιστά η αξιοποίηση της καινοτομίας και των ΤΠΕ για την προβολή και ανάδειξη των τουριστικών πόρων και την παροχή υπηρεσιών ποιότητας με εξατομικευμένο χαρακτήρα.

Αθροιστικά και συμπληρωματικά στην προσπάθεια βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών του τουρισμού είναι η ανάπτυξη επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων των εργαζομένων και των επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται στον τουρισμό και σε συναφείς με αυτόν δραστηριότητες.

• Περιβαλλοντικό Σύμπλεγμα

Στον τομέα του περιβάλλοντος οι αναπτυξιακές προτεραιότητες εστιάζουν στην έξυπνη διαχείριση υδάτων και αποβλήτων, στην αποδοτική χρήση των φυσικών και περιβαλλοντικών πόρων, στην επανάχρηση υλικών, στην εξοικονόμηση ενέργειας, την αξιοποίηση ΑΠΕ και στις βιώσιμες κατασκευές, όπως επίσης στην αξιοποίηση τεχνολογικών εφαρμογών για το μετριασμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (π.χ. μείωση περιβαλλοντικού αποτυπώματος καταλυμάτων, βιομηχανιών, δημόσιων κτιρίων).

Παράλληλα, η στρατηγική του Τοπικού Προγράμματος έλαβε σοβαρά υπόψη τις κατευθύνσεις του υπό αναθεώρηση ΠΠΧΣΑΑ ΚΡΗΤΗΣ βάσει του οποίου:

Σε επίπεδο οικιστικού δικτύου επιδιώκεται η δόμηση ενός πολυπολικού οικιστικού συμπλέγματος για την εξασφάλιση εδαφικής, κοινωνικής και οικονομικής συνοχής στο χώρο. Το φαινόμενο της εγκατάλειψης και ερήμωσης μικρών οικισμών της ενδοχώρας επιδιώκεται να αντιμετωπιστεί σε έναν βαθμό μέσα από τη συλλειτουργία οικιστικών κέντρων ως δίκτυα οικισμών/πολύπολα.

Για την Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου ως τέτοια νοούνται:

- Σητεία, Ζήρος, Χανδράς, Παλαίκαστρο, Τουρλωτή
- Ιεράπετρα - Κουτσουράς
- Άγιος Νικόλαος - Νεάπολη -Τζερμιάδων/Άγιος Γεώργιος

Σε προοπτική 15ετίας εξειδικεύεται ο ρόλος των πόλεων με άξονες την έρευνα και την τεχνολογία, τον πολιτισμό, την παραγωγή και πιστοποίηση γεωργοπεριβαλλοντικών προϊόντων, το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και τον ποιοτικό τουρισμό, τομείς που αποτελούν τα δομικά στοιχεία του Τοπικού Προγράμματος. Ειδικότερα για τις πόλεις της ΠΕ Λασιθίου προβλέπονται τα εξής:

Άγιος Νικόλαος: πρωτεύον πόλος περιφερειακής εμβέλειας, κέντρο προώθησης του ποιοτικού τουρισμού.

Σητεία: πρωτεύον πόλος περιφερειακής εμβέλειας, κέντρο έρευνας των συνθηκών φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος στη λεκάνη της νοτιοανατολικής Μεσογείου.

Ιεράπετρα: πρωτεύον πόλος περιφερειακής εμβέλειας, κέντρο δημιουργίας γεωργοπεριβαλλοντικής συνείδησης και εκπαιδευτικό κέντρο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με άξονα αναφοράς και μεταφοράς της τεχνογνωσίας και στην ανατολική λεκάνη της Μεσογείου. Προβλέπεται επίσης η δημιουργία Παραγωγικής Σχολής για την εκμάθηση παραγωγής γεωργοπεριβαλλοντικών προϊόντων και τη χρήση και λειτουργία ΑΠΕ.

Γενικότερα προωθείται σε όλη την Κρήτη η ενίσχυση του γεωργοπεριβαλλοντικού αγροδιατροφικού τομέα ως δυναμικού αναπτυξιακού κλάδου που διαθέτει τις δυνατότητες να αναδειχθεί ως βασικός κρίκος της βιωσιμότητας όχι μόνο του γεωργικού τομέα, αλλά της περιφερειακής οικονομίας συνολικότερα.

Απαιτείται η ανασυγκρότηση του τομέα με γνώμονα τις επιταγές της βιώσιμης ανάπτυξης, τις αρχές της υψηλής ανταγωνιστικότητας και την αξιοποίηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων και τοπικών μικροκλιμάτων με σκοπό την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων και τη στήριξη του εισοδήματος των αγροτών.

Ζητούμενο επομένως, αποτελεί η διαμόρφωση ενός σύγχρονου προτύπου αγροτικής οικονομίας με επίκεντρο την περιβαλλοντικά συμβατή /βιολογική γεωργοκτηνοτροφία και τη μεταποίηση των προϊόντων της με κριτήρια την ποιότητα, τη σταθερότητα, την τυποποίηση, την αξιοποίηση του θεσμού ποιοτικών προϊόντων και ονομασίας προέλευσης (π.χ. ΠΟΠ, ΠΓΕ), την επιθετική πολιτική προώθησης με αποτελεσματικά δίκτυα διανομών, τη σύνδεση της αγροτικής παραγωγής με τον ποιοτικό τουρισμό.

Επιπλέον, επιδιώκεται η ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της παραδοσιακής αλιείας (μέσω και της ένταξης στο εμπλουτισμένο τουριστικό προϊόν), που σήμερα εξακολουθεί να είναι περιορισμένη, όσο και των υδατοκαλλιεργειών με περιβαλλοντικά συμβατές μεθόδους (μέσω της παραγωγής ποιοτικών προϊόντων για τις ανάγκες της δραστηριότητας εστίασης) δεδομένου ότι μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμους κρίκους στην αλυσίδα αύξησης της τοπικής προστιθέμενης αξίας.

Στην κατεύθυνση αυτή προωθείται ακόμη περαιτέρω η ανάπτυξη εκκολαπτηρίων γόνου στα ανατολικά του Δήμου Σητείας και εγκαταστάσεων συσκευασίας και παραγωγής μη μεταποιημένων αλιευτικών προϊόντων.

Στον τομέα του τουρισμού η περιφερειακή στρατηγική κατεύθυνση αφορά στην προώθηση καινοτόμων πρωτοβουλιών για τη μετάβαση από ένα αδιαφοροποίητο και μονοθεματικό τουρισμό σε ένα ποιοτικό, διαφοροποιημένο και πολυθεματικό τουριστικό προϊόν, οικονομικά αποδοτικότερο και διαχρονικά ανθεκτικό και βιώσιμο.

Προάγονται και ενισχύονται δραστηριότητες που συμβάλλουν στη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών ποιοτικού τουρισμού, στη δημιουργία ειδικών τουριστικών υποδομών και στην ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού.

Προωθείται επίσης η ποιοτική αναβάθμιση υφιστάμενων μονάδων, η διασύνδεση των ξενοδοχειακών και λοιπών υποδομών με τις υποδομές φυσικού/ πολιτιστικού περιβάλλοντος και οι νέες τάσεις τουριστικού προϊόντος υψηλών προδιαγραφών, καθώς και ο τουρισμός κρουαζιέρας.

Ειδικά για τις αναπτυσσόμενες τουριστικές ζώνες και εν προκειμένω στην περιοχή παρέμβασης από Διόνυσο έως Παπαδόκαμπο περί τη Σητεία και από Παχειά Άμμο Ιεράπετρας έως τις Σέλλες περί τον Άγιο Νικόλαο «επιβάλλεται» η αποφυγή (στο μέτρο του δυνατού) ανάπτυξης μορφών μονοθεματικού μαζικού τουρισμού, η αποφόρτιση των υψηλών πιέσεων και η αναβάθμιση του δομημένου χώρου με στόχο την εξυγίανση, την περιβαλλοντική και ποιοτική τους αναβάθμιση.

Για τις αναπτυσσόμενες τουριστικές ζώνες από Γούδουρα Σητείας έως και Μύρτο περί την Ιεράπετρα επιδιώκεται η ανάπτυξή τους με ήπιους και ποιοτικούς όρους, ώστε να λειτουργήσουν συμπληρωματικά και όχι ανταγωνιστικά με τις τουριστικές δραστηριότητες του βόρειου άξονα.

Για τις ζώνες του ανατολικού μετώπου προβλέπεται ήπια τουριστική ανάπτυξη με διαφοροποιημένο τουριστικό προϊόν υψηλών προδιαγραφών με μορφές ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού που βασίζονται στην αξιοποίηση και ανάδειξη των τοπικών πόρων (φύση, πολιτισμός, τοπικά προϊόντα, τοπική ταυτότητα, κ.α.).

Προτεραιότητα αποτελεί η σύνδεση και κοινή αντιμετώπιση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος μέσα από στοχευμένες χωρικές δράσεις με τις οποίες αναδεικνύεται η άρρηκτη σχέση της φυσικής και πολιτισμικής ταυτότητας (π.χ. μουσική, γαστρονομία, τοπικά ήθη και έθιμα) της κάθε περιοχής και ταυτόχρονα συμβάλλουν στην προσπάθεια παραγωγικής ανασυγκρότησης των ορεινών όγκων και της ενδοχώρας.

Στον τομέα του περιβάλλοντος επιτακτική ανάγκη αποτελεί η λήψη μέτρων για την ανάσχεση της αποψίλωσης των δασών και την ανανέωσή τους, καθώς και η ανάληψη δράσεων αναβάθμισης και αποτελεσματικών μέτρων προστασίας (διάβρωση εδαφών, αποψίλωση δασών, ερημοποίηση, κλπ.).

Στους ορεινούς όγκους και ειδικά στους απομακρυσμένους οικισμούς, προωθείται η ολοκληρωμένη ανάπτυξη που αποσκοπεί στη δημιουργία συνθηκών και προϋποθέσεων συγκράτησης του πληθυσμού μέσα από την υλοποίηση δράσεων για την ενίσχυση της ελκυστικότητας του ορεινού χώρου και της δημιουργίας δυνατοτήτων συμπληρωματικής απασχόλησης (προϊόντα, οικοτεχνία, αγροτουρισμός, δημιουργική βιομηχανία, κ.α.), καθώς και βελτίωσης της ποιότητας ζωής σε όρους αστικού χώρου - περιβάλλοντος.

Ως ζώνες οργάνωσης πολυδραστηριοτήτων / ήπιας και οργανωμένης τουριστικής ανάπτυξης και ανάδειξης πολιτιστικών και φυσικών πόρων στον ορεινό και ημιορεινό όγκο της ΠΕ Λασιθίου ορίζονται οι περιοχές : 1) ανατολικά της Σητείας και δυτικά του Παλαιόκαστρου, 2) περί τον Ζήρο, Χανδρά, Άγιο Γεώργιο, 3) περί το Καβούσι, 4) περί την Κριτσά, 5) περί τις Μάλες στις ΝΑ παρυφές της Δίκτης.

Οι εν λόγω περιοχές σύμφωνα και με το νέο Ειδικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό χαρακτηρίζονται ως περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού (πολιτιστικός, γαστροτουρισμός, αθλητικός, περιπατητικός, σπηλαιολογικός, ορεινός, κ.α.).

Συνοψίζοντας, η Τοπική Στρατηγική συνάδει με όλα τα παραπάνω εντάσσοντας στο Πρόγραμμα, δράσεις μη γεωργικής δραστηριότητας όπως εναλλακτικές μορφές τουρισμού, πολιτιστικές και άλλες υποδομές ιδιωτικού και δημόσιου χαρακτήρα και πολιτιστικά γεγονότα, καταλύματα, αποσκοπώντας στον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος.

Επίσης το Τοπικό Πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη στόχων όπως αναβάθμιση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος, ανάδειξη νέων μορφών τουρισμού και ευκαιριών απασχόλησης μέσω αυτών, διάχυση της τουριστικής ροής στην ενδοχώρα και αποσυμφόρηση «κορεσμένων» τουριστικά περιοχών, ανάδειξη της στρατηγικής σχέσης τουρισμού - πολιτισμού - περιβάλλοντος - αγροδιατροφής, ανάπτυξη στοχευμένων τουριστικών επενδύσεων με σκοπό τον τουρισμό εμπειριών, αξιοποίηση των ΤΠΕ και της γνώσης για ένα καινοτόμο, ανταγωνιστικό και ποιοτικό τουριστικό προϊόν.

Στον τομέα του περιβάλλοντος, η εθνική και περιφερειακή στρατηγική εστιάζει στη διαφύλαξη και προστασία του, στην αποδοτική χρήση των πόρων, στη διασύνδεσή του με την τουριστική ανάπτυξη, στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και στην αξιοποίηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

Το Τοπικό Πρόγραμμα συνάδει απόλυτα με τα προαναφερόμενα και τούτο τεκμηριώνεται από την ύπαρξη δράσεων για υποδομές περιβάλλοντος μικρής κλίμακας, παρεμβάσεις στον τομέα της πρόληψης και αποκατάστασης δασών και δασικών εκτάσεων, πρωτοβουλίες και επενδύσεις για τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των οικισμών, των αγροτικών τοπίων και των περιοχών με υψηλή φυσική αξία, δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, κ.α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

4.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΓΤΑΑ

Οι δράσεις και υποδράσεις του τοπικού προγράμματος που έχουν καθοριστεί στο πλαίσιο του Μέτρου 19 του ΠΑΑ 2014-2020 είναι οι παρακάτω:

4.1.1 Δράσεις και υποδράσεις στο πλαίσιο εφαρμογής του υπομέτρου 19.2

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ / ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ
---------	---------------------------

19.2.1	Μεταφορά γνώσεων και ενημέρωσης.
---------------	---

19.2.1.2	Μεταφορά γνώσεων & και ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών.
----------	--

19.2.2	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους.
---------------	---

19.2.2.1	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.
----------	---

19.2.2.2	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.
----------	--

19.2.2.3	Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.
----------	---

19.2.2.4	Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.
----------	---

19.2.2.5	Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.
----------	--

19.2.2.6	Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.
----------	--

19.2.3	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής.
---------------	---

19.2.3.1	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
----------	---

19.2.3.2	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
----------	--

19.2.3.3	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
----------	---

19.2.3.4	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
----------	---

19.2.3.5	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
----------	--

19.2.4	Βασικές υπηρεσίες και ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές.
---------------	---

- 19.2.4.2 Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (π.χ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ).
- 19.2.4.3 Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ).
- 19.2.4.4 Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων.
- 19.2.4.5 Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια κ.λπ).
- 19.2.6 Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών.**
- 19.2.6.1 Πρόληψη και αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.
- 19.2.7 Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων.**
- 19.2.7.3 Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό.

4.1.2 Δράσεις και υποδράσεις στο πλαίσιο εφαρμογής του υπομέτρου 19.3

- 19.3 Διακρατική και διατοπική συνεργασία.**
- 19.3.1 Διατοπική συνεργασία "ΝΗΣΩΝ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ"
- 19.3.2 Διατοπική συνεργασία "ΟΡΕΑ ΚΡΗΤΗ"
- 19.3.3 Διακρατική συνεργασία "ΜΕΔΕΑΤ"
- 19.3.4 Διακρατική συνεργασία "ΓΕΩΠΑΡΚΑ"

4.1.3 Δράσεις υπομέτρου 19.4

- 19.4 Λειτουργικές δαπάνες και εμπύχωση.

Αναλυτικά τα Τεχνικά Δελτία των Δράσεων του τοπικού προγράμματος είναι ακόλουθα:

ΤΕΧΝΙΚΑ ΔΕΛΤΙΑ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΓΤΑΑ

4.1.1 Δράσεις και υποδράσεις στο πλαίσιο εφαρμογής του υπομέτρου 19.2

Τίτλος Δράσης	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης.		
Κωδικός Δράσης	19.2.1		
Τίτλος υπο-δράσης	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών.		
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.1.2		
Νομική βάση	Αρθρο 14 του Καν. (ΕΕ) 1305/2013		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης			
<p>Στο πλαίσιο της υποδράσης προβλέπεται η υλοποίηση ενεργειών μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης με στόχο την απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων, τεχνογνωσίας και εμπειριών επιχειρηματιών και εργαζομένων σε Μ.Μ.Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται:</p> <p>α) στη μεταποίηση, τυποποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων.</p> <p>β) στο δευτερογενή τομέα (βιοτεχνία, χειροτεχνία, είδη λαϊκής τέχνης, τοπικά προϊόντα αγροδιατροφής μετά τη πρώτη μεταποίηση, κ.λπ).</p> <p>γ) στο τριτογενή τομέα (τουρισμός, πολιτισμός, πολιτιστική δημιουργική βιομηχανία κ.λπ).</p> <p>Κάθε ενέργεια μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης θα περιλαμβάνει υποχρεωτικά επιμορφωτικά εργαστήρια και επιδεικτικές επισκέψεις σε επιχειρήσεις, ερευνητικά ιδρύματα και άλλους φορείς για τη μεταφορά τεχνογνωσίας, επιδεικτικών μεθόδων και καλών πρακτικών.</p> <p>Ωφελοούμενοι των προγραμμάτων θα είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • δικαιούχοι και εργαζόμενοι σε ΜΜΕ που θα ενταχθούν στο τοπικό πρόγραμμα. • επιχειρηματίες και εργαζόμενοι στη μεταποίηση, τυποποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων. • άτομα που απασχολούνται στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού και στο πολιτισμό. <p>Προτεραιότητα θα δοθεί σε θέματα που αφορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τη μεταποίηση, τυποποίηση, εμπορία και ανάπτυξη νέων προϊόντων ή τη παροχή υπηρεσιών, • τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού. • τη διασύνδεση του αγροδιατροφικού τομέα με το τουρισμό.			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	60.000,00	1,07%	0,88%
Δημόσια Δαπάνη	60.000,00	1,56%	1,19%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00		
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
<p>- 100% για προϋπολογισμό έως 20.000 €, βάσει του Καν. (ΕΕ) 1407/2013 γενικός de minimis</p> <p>- 70% για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, βάσει του άρθρου 47 του Καν. (ΕΕ) 702/2014</p> <p>- 60% για μεσαίες επιχειρήσεις, βάσει του άρθρου 47 του Καν. (ΕΕ) 702/2014</p>			
Περιοχή Εφαρμογής			

Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.
Δικαιούχοι
Πάροχοι επαγγελματικής κατάρτισης ή φορείς δράσεων μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης.

Κριτήρια Επιλογής

A/A	Κριτήρια Επιλογής	Εξειδίκευση κριτηρίων επιλογής	Βαρύτητα (%)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	15%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	15%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
3	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	5%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
4	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	5%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
5	Σχετική εμπειρία παρόχου στην επαγγελματική κατάρτιση	Ναι	15%	100
		Όχι		0
6	Διαθεσιμότητα υλικοτεχνικής υποδομής	Διαθέτει πιστοποιημένες δομές μεταφοράς γνώσης από ΕΟΠΠΕΠ	10%	100
		Διαθέτει πρόσβαση σε πιστοποιημένες δομές		50
		Κανένα από τα παραπάνω		0
7	Διαθεσιμότητα εκπαιδευτικού προσωπικού	Ναι	15%	100
		Όχι		0

8	Ωφελούμενοι προγράμματος κατάρτισης	Ναι	15%	100
		Όχι		0
9	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (εφ' όσον απαιτούνται)	Βαθμολογείται ο λόγος διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων / το σύνολο της ιδιωτικής συμμετοχής	5%	100
			100%	
ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία): 30 βαθμοί				

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος	
<p>Η υποδράση 19.2.1.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Με όλες τις υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος που αφορούν σε ιδιωτικά έργα. • Με την υποδράση 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό». • Με όλες τις διατοπικές και διακρατικές συνεργασίες του υπομέτρου 19.3. 	
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λουπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή	
<p>Η υποδράση 19.2.1.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (Μέτρο 01: Δράσεις μετάδοσης γνώσεων και ενημέρωσης - 1.1 στήριξη για δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και απόκτησης προσόντων και 1.2 στήριξη για δραστηριότητες επίδειξης και δράσεις ενημέρωσης). • Ε.Π. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, εκπαίδευση και δια βίου μάθηση: (Α.Π. 2: Βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού και Α.Π. 7: Ανάπτυξη της διά βίου μάθησης και βελτίωση της συνάφειας της εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας). • Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία: (Α.Π. 2: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις). • RISCrete: (Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών - Ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου στην κατεύθυνση της καινοτομίας και γνώσης που βασίζεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας) • ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης - Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές). • Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020 	

Τίτλος Δράσης	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους.		
Κωδικός Δράσης	19.2.2		
Τίτλος υπο-δράσης	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.		
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.2.1		
Νομική βάση	Αρθρο 17 παράγραφος 1β του Καν. (ΕΕ) 1305/2013		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης			
<p>Στο πλαίσιο της υποδράσης θα ενισχυθεί η ίδρυση και ο εκσυγχρονισμός μονάδων μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν (που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης).</p> <p>Ενδεικτικά στην υποδράση μπορούν να ενισχυθούν επενδύσεις που αφορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - επεξεργασία γάλακτος και παραγωγή προϊόντων γάλακτος (τυρί, γιαούρτη, φέτα, ξύγαλο κ.λπ). - τυποποίηση λαδιού, κρασιού, μελιού, τσικουδιάς κ.λπ. - τυποποίηση και συσκευασία οπωροκηπευτικών, αρωματικών - φαρμακευτικών φυτών και ανθέων. - τεμαχισμός - τυποποίηση κρέατος και κρεατοσκευασμάτων. - μεταποίηση φρούτων και χυμοποίηση οπωρών, μαρμελάδες κ.λπ. - παραγωγή ξυδιού από οίνο, από φρούτα και άλλες γεωργικές πρώτες ύλες. <p>Στο επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (κριτήριο αποκλεισμού).</p> <p>Η ενίσχυση των επενδύσεων με ποσοστό 65%, με βάση τον Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis), εξυπηρετεί τους στόχους:</p> <p>α) της στήριξης της νεανικής επιχειρηματικότητας.</p> <p>β) της στήριξης των Φορέων της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	300.000,00	5,36%	4,41%
Δημόσια Δαπάνη	195.000,00	5,08%	3,86%
Ιδιωτική Συμμετοχή	105.000,00	5,97%	5,97%
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
65% - Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis)			
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.			
Δικαιούχοι			
<ul style="list-style-type: none"> • Φυσικά πρόσωπα ηλικίας κάτω των 35 ετών. • Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν νέοι ηλικίας κάτω των 35 ετών σε ποσοστό τουλάχιστον 75% και η διαχείριση ασκείται αποκλειστικά από νέους ηλικίας κάτω			

των 35 ετών, πού δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

- Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (ΚΟΙΝ.Σ.Ε.Π) και Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε) όπως ορίζονται στο Ν. 4430/2016 (ΦΕΚ Α' 205/31-10-2016).

Κριτήρια Επιλογής

A/A	Κριτήρια Επιλογής	Εξειδίκευση κριτηρίων επιλογής	Βαρύτητα (%)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Παραγωγή προϊόντων ποιότητας βάσει προτύπου (Βιολογικά, ΠΟΠ, ΠΓΕ, κλπ)	Παραγωγή σε ποσοστό >30%	10%	100
		10%<Παραγωγή σε ποσοστό<30%		60
		Παραγωγή σε ποσοστό <10%		30
4	Επεξεργασία πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων	Πρώτη ύλη σε ποσοστό >30%	10%	100
		10%<πρώτη ύλη σε ποσοστό<30%		60
		Πρώτη ύλη σε ποσοστό <10%		30
5	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	5%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
6	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	4%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50

7	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο στην παραγωγική διαδικασία.	10%	100
		Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		75
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		50
9	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λπ) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων.	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		60
		$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		30
10	Εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14.000, EMAS)	Ναι	2%	100
		Όχι		0
11	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση - εγκατάσταση - εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		60
		$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		30
12	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0

13	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	
14	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
15	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	
ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία): 30 βαθμοί				

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος	
<p>Η υποδράση 19.2.2.1 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών» • Με όλες τις υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος που αφορούν σε ιδιωτικά έργα. • 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων» • 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό». • Με όλες τις διατοπική συνεργασία «Ορέα Κρήτη» και τις διακρατικές συνεργασίες «Medeat» και «Γεωπάρκα» του υπομέτρου 19.3. 	
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή	
<p>Η υποδράση 19.2.2.1 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (ΣΤ1: Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος). • Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία: (Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες). • ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης). • RISCrete: (Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών). • Στρατηγικός σχεδιασμός Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα • Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020. 	

Τίτλος Δράσης	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους.		
Κωδικός Δράσης	19.2.2		
Τίτλος υπο-δράσης	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.		
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.2.2		
Νομική βάση	Αρθρο 17 παράγραφος 1β του Καν. (ΕΕ) 1305/2013		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης			
<p>Στο πλαίσιο της υποδράσης θα ενισχυθεί η ίδρυση και ο εκσυγχρονισμός μονάδων μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν (που δεν περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης).</p> <p>Ενδεικτικά στην υποδράση μπορούν να ενισχυθούν επενδύσεις που αφορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - παραγωγή ζύθου. - επεξεργασία προϊόντων κυψέλης (γύρη, πρόπολη, βασιλικός πολτός). - παραγωγή αποσταγμάτων από οπωροκηπευτικά ή αμπελοοϊνικής προέλευσης (τσικουδιά κ.λπ), - παραγωγή προϊόντων κοσμετολογίας και φαρμακευτικής από γεωργικά προϊόντα. - παραγωγή αιθέριων ελαίων. - παραγωγή προϊόντων διατροφής από γεωργικά προϊόντα (αρτοσκευάσματα, καλιτσούνια, ξεροτήγανα, σταφιδωτά, ξινόχοντρος, ζυμαρικά, πετιμέζι, προϊόντα μούστου, προϊόντα χαρουπιού κ.λπ) - πυρηνελαιουργεία. - επεξεργασία υπολειμμάτων ελαιουργείων δύο φάσεων για τη δημιουργία κομπόστ. <p>Στο επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (κριτήριο αποκλεισμού).</p> <p>Η ενίσχυση των επενδύσεων με ποσοστό 65%, με βάση τον Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis), εξυπηρετεί τους στόχους:</p> <p>α) της στήριξης της νεανικής επιχειρηματικότητας.</p> <p>β) της στήριξης των Φορέων της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	300.000,00	5,36%	4,41%
Δημόσια Δαπάνη	195.000,00	5,08%	3,86%
Ιδιωτική Συμμετοχή	105.000,00	5,97%	5,97%
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
65% - Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis)			
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.			
Δικαιούχοι			

- Φυσικά πρόσωπα ηλικίας κάτω των 35 ετών.
- Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν νέοι ηλικίας κάτω των 35 ετών σε ποσοστό τουλάχιστον 75% και η διαχείριση ασκείται αποκλειστικά από νέους ηλικίας κάτω των 35 ετών, που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.
- Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (ΚΟΙΝ.Σ.Ε.Π) και Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε) όπως ορίζονται στο Ν. 4430/2016 (ΦΕΚ Α' 205/31-10-2016).

Κριτήρια Επιλογής

A/A	Κριτήρια Επιλογής	Εξειδίκευση κριτηρίων επιλογής	Βαρύτητα (%)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Παραγωγή προϊόντων ποιότητας βάσει προτύπου (Βιολογικά, ΠΟΠ, ΠΓΕ, κλπ)	Παραγωγή σε ποσοστό >30%	10%	100
		10% < Παραγωγή σε ποσοστό < 30%		60
		Παραγωγή σε ποσοστό < 10%		30
4	Επεξεργασία πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων	Πρώτη ύλη σε ποσοστό >30%	10%	100
		10% < πρώτη ύλη σε ποσοστό < 30%		60
		Πρώτη ύλη σε ποσοστό < 10%		30
5	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	5%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0

6	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	4%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
7	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο στην παραγωγική διαδικασία.	10%	100
		Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		75
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		50
9	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λπ) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων.	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		60
		$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		30
10	Εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14.000, EMAS)	Ναι	2%	100
		Όχι		0
11	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση - εγκατάσταση - εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		60
		$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		30
12	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0

13	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	
14	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
15	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	
ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία): 30 βαθμοί				

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος	
<p>Η υποδράση 19.2.2.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών» • Με όλες τις υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος που αφορούν σε ιδιωτικά έργα. • 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων» • 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό». • Με όλες τις διατοπική συνεργασία «Ορέα Κρήτη» και τις διακρατικές συνεργασίες «Medeat» και «Γεωπάρκα» του υπομέτρου 19.3. 	
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή	
<p>Η υποδράση 19.2.2.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (ΣΤ1: Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος). • Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία: (Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες). • ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης). • RISCrete: (Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών). • Στρατηγικός σχεδιασμός Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα • Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020. 	

Τίτλος Δράσης	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους.		
Κωδικός Δράσης	19.2.2		
Τίτλος υπο-δράσης	Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.		
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.2.3		
Νομική βάση	Αρθρο 19 παράγραφος 1β του Καν. (ΕΕ) 1305/2013		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης			
Στο πλαίσιο της υποδράσης θα ενισχυθούν η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός:			
α) υποδομών διανυκτέρευσης, σύμφωνα με τη ΚΥΑ 2986/25-11-2016 (ΦΕΚ Β' 3885/2-12-2016): «Προσδιορισμός των λειτουργικών μορφών και κατηγοριών των τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων που εντάσσονται σε προγράμματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων».			
β) χώρων εστίασης και αναψυχής (όπως ταβέρνες, καφενεία, αναψυκτήρια κ.λπ) μικρής δυναμικότητας μέχρι 80 καθίσματα.			
γ) γραφείων οργάνωσης, προβολής και προώθησης εναλλακτικού τουρισμού και δημιουργίας νέων τουριστικών προϊόντων.			
δ) μονάδων εναλλακτικού τουρισμού (όπως θαλάσσιος, ορειβατικός, πολιτιστικός, φυσιολατρικός, γαστρονομικός τουρισμός, τουρισμός υγείας και ευεξίας, πίστες αναρρίχησης κ.λπ).			
Προτεραιότητα θα δοθεί σε επενδυτικά σχέδια που αφορούν:			
<ul style="list-style-type: none"> • την ίδρυση και τον εκσυγχρονισμό γραφείων και μονάδων εναλλακτικού τουρισμού. • χώρους εστίασης και αναψυχής με πιστοποίηση από φορείς ή δίκτυα σχετικά με την αξιοποίηση της τοπικής ή κρητικής γαστρονομίας.			
Στο επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (κριτήριο αποκλεισμού).			
Η ενίσχυση των επενδύσεων με ποσοστό 65%, με βάση τον Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis), εξυπηρετεί τους στόχους:			
α) της στήριξης της νεανικής επιχειρηματικότητας.			
β) της στήριξης των Φορέων της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	300.000,00	5,36%	4,41%
Δημόσια Δαπάνη	195.000,00	5,08%	3,86%
Ιδιωτική Συμμετοχή	105.000,00	5,97%	5,97%
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
65% - Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis)			
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.			
Δικαιούχοι			

- Φυσικά πρόσωπα ηλικίας κάτω των 35 ετών.
- Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν νέοι ηλικίας κάτω των 35 ετών σε ποσοστό τουλάχιστον 75% και η διαχείριση ασκείται αποκλειστικά από νέους ηλικίας κάτω των 35 ετών, που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.
- Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (ΚΟΙΝ.Σ.Ε.Π) και Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε) όπως ορίζονται στο Ν. 4430/2016 (ΦΕΚ Α' 205/31-10-2016).

Κριτήρια Επιλογής

A/A	Κριτήρια Επιλογής	Εξειδίκευση κριτηρίων επιλογής	Βαρύτητα (%)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	5%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική	Διατηρητέο ή παραδοσιακό κτίριο	5%	100
		Παραδοσιακός οικισμός		50
5	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	5%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
6	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	4%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50

7	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης / Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	10%	100
9	Παροχή συμπληρωματικών υπηρεσιών / προϊόντων	Δυνατότητα παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών και δραστηριοτήτων σε σχέση με τη κύρια δραστηριότητα (π.χ. κατάλυμα και παροχή δραστηριοτήτων εναλλακτικού τουρισμού)	5%	100
10	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων/προτύπων	5%	100
11	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	6%	100
		Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0
12	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
13	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	
14	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
15	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος
<p>Η υποδράση 19.2.2.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών». • Με όλες τις υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος που αφορούν σε ιδιωτικά έργα. • 19.2.4.2 «Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία κλπ)» • 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)» • 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων» • 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια κ.λπ.)». • 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό». • Με όλες τις διατοπικές και διακρατικές συνεργασίες του υπομέτρου 19.3.
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή
<p>Η υποδράση 19.2.2.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (ΣΤ3: Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών). • Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία: (Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες). • ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης - Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές). • RIS Crete: (Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών). • Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020.

Κωδικός Δράσης	19.2.2		
Τίτλος υπο-δράσης	Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.		
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.2.4		
Νομική βάση	Αρθρο 19 παράγραφος 1β του Καν. (ΕΕ) 1305/2013		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης			
<p>Στο πλαίσιο της υποδράσης θα ενισχυθούν η ίδρυση και ο εκσυγχρονισμός βιοτεχνικών και χειροτεχνικών επιχειρήσεων όπως ενδεικτικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> • επεξεργασία μετάλλου, πέτρας, ξύλου, χαρτιού κ.λπ για τη παραγωγή προϊόντων. • είδη λαϊκής τέχνης (ξυλογλυπτική, κεραμική, αργυροχρυσοχοΐα, κατασκευές από γυαλί, ψηφιδωτά κ.λπ). • κατασκευή προϊόντων του κλάδου της Πολιτιστικής και Δημιουργικής Βιομηχανίας (μουσικά όργανα, κοσμήματα, παιχνίδια κ.λπ). • παραγωγή ειδών μετά την 1^η μεταποίηση. <p>Προτεραιότητα θα δοθεί επενδυτικά σχέδια που:</p> <ul style="list-style-type: none"> • δημιουργούν και επισκέψιμους χώρους για την επίδειξη, προβολή και πώληση προϊόντων. <p>Στο επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (κριτήριο αποκλεισμού).</p> <p>Η ενίσχυση των επενδύσεων με ποσοστό 65%, με βάση τον Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis), εξυπηρετεί τους στόχους:</p> <p>α) της στήριξης της νεανικής επιχειρηματικότητας.</p> <p>β) της στήριξης των Φορέων της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	300.000,00	5,36%	4,41%
Δημόσια Δαπάνη	195.000,00	5,08%	3,86%
Ιδιωτική Συμμετοχή	105.000,00	5,97%	5,97%
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
65% - Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis)			
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.			
Δικαιούχοι			
<ul style="list-style-type: none"> • Φυσικά πρόσωπα ηλικίας κάτω των 35 ετών. • Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν νέοι ηλικίας κάτω των 35 ετών σε ποσοστό τουλάχιστον 75% και η διαχείριση ασκείται αποκλειστικά από νέους ηλικίας κάτω των 35 ετών, πού δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.			

- Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (ΚΟΙΝ.Σ.Ε.Π) και Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε) όπως ορίζονται στο Ν. 4430/2016 (ΦΕΚ Α' 205/31-10-2016).

Κριτήρια Επιλογής

A/A	Κριτήρια Επιλογής	Εξειδίκευση κριτηρίων επιλογής	Βαρύτητα (%)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	10%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	5%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	4%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60

		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο στην παραγωγική διαδικασία.	20%	100
		Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		75
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		50
8	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λπ) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων.	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		60
		$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		30
9	Εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14.000, EMAS)	Ναι	2%	100
		Όχι		0
10	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση - εγκατάσταση - εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		60
		$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		30
11	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
12	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	

13	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
14	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	
ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία): 30 βαθμοί				

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος	
<p>Η υποδράση 19.2.2.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Με όλες τις υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος που αφορούν σε ιδιωτικά έργα. • 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)» • 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων» • 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια κ.λπ)». • 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό». • Με τη διατοπική συνεργασία «Νήσων Περίπλους» του υπομέτρου 19.3. 	
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή	
<p>Η υποδράση 19.2.2.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών). • Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία: (Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες). • ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης - Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές). • RIS Crete: (Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών). • Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020. 	

Τίτλος Δράσης	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους.		
Κωδικός Δράσης	19.2.2		
Τίτλος υπο-δράσης	Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.		
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.2.5		
Νομική βάση	Αρθρο 19 παράγραφος 1β του Καν. (ΕΕ) 1305/2013		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης			
<p>Στο πλαίσιο της υποδράσης θα ενισχυθούν η ίδρυση και ο εκσυγχρονισμός επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού όπως ενδεικτικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> • επιχειρήσεις παροχής κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών όπως βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών, κέντρα φροντίδας ηλικιωμένων και ΑμεΑ, γηροκομεία, ιατρεία κ.λπ). • χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, χώροι πολλαπλών δραστηριοτήτων κ.λπ. • επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών στο τομέα των Πολιτιστικών Δημιουργικών Βιομηχανιών όπως είναι ενδεικτικά οι σχολές μουσικής, χορού, ζωγραφικής, φωτογραφίας, η κατασκευή μουσικών οργάνων κ.λπ. <p>Προτεραιότητα θα δοθεί σε επενδυτικά σχέδια που:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αφορούν παροχή υπηρεσιών σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού. • συμβάλουν στη συγκράτηση του τοπικού πληθυσμού και στη προσέλκυση νέων κατοίκων στη περιοχή. <p>Στο επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (κριτήριο αποκλεισμού).</p> <p>Η ενίσχυση των επενδύσεων με ποσοστό 65%, με βάση τον Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis), εξυπηρετεί τους στόχους:</p> <p>α) της στήριξης της νεανικής επιχειρηματικότητας.</p> <p>β) της στήριξης των Φορέων της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	100.000,00	1,80%	1,48%
Δημόσια Δαπάνη	65.000,00	1,69%	1,29%
Ιδιωτική Συμμετοχή	35.000,00	2,04%	2,04%
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
65% - Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis)			
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.			
Δικαιούχοι			
<ul style="list-style-type: none"> • Φυσικά πρόσωπα ηλικίας κάτω των 35 ετών.			

- Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν νέοι ηλικίας κάτω των 35 ετών σε ποσοστό τουλάχιστον 75% και η διαχείριση ασκείται αποκλειστικά από νέους ηλικίας κάτω των 35 ετών, που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.
- Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (ΚΟΙΝ.Σ.Ε.Π) και Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε) όπως ορίζονται στο Ν. 4430/2016 (ΦΕΚ Α' 205/31-10-2016).

Κριτήρια Επιλογής

A/A	Κριτήρια Επιλογής	Εξειδίκευση κριτηρίων επιλογής	Βαρύτητα (%)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	10%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Αναγκαιότητα της Πράξης	Δεν υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Κοινότητα	10%	100
		Υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Κοινότητα		0
5	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	5%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0

6	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	4%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
7	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	10%	100
9	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	6%	100
		Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0
10	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
11	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	
12	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
13	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	
ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία): 30 βαθμοί				

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος	
Η υποδράση 19.2.2.5 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:	

- Με όλες τις υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος που αφορούν σε ιδιωτικά έργα.
- 19.2.3.5 «Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής».
- 19.2.4.2 «Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (π.χ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ)».
- 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)»
- 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων»
- 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια κ.λπ)».
- Με τις διατοπικές συνεργασίες «Νήσων Περίπλους» και «Ορέα Κρήτη» ου υπομέτρου 19.3.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λουπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Η υποδράση 19.2.2.5 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:

- Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών).
- Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία: (Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες).
- ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης - Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές).
- RIS Crete: (Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών).
- Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020.

Τίτλος Δράσης	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους.
Κωδικός Δράσης	19.2.2
Τίτλος υπο-δράσης	Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.2.6
Νομική βάση	Αρθρο 17 παράγραφος 1β του Καν. (ΕΕ) 1305/2013 και Αρθρο 19 παράγραφος 1β του Καν. (ΕΕ) 1305/2013
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης	
<p>Οικοτεχνία:</p> <p>Στη υποδράση μπορεί να ενταχθεί η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός οικοτεχνιών (μονάδων προϊόντων οικοτεχνικής παρασκευής) που πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 56 παρ. 2 του Ν. 4235 (ΦΕΚ Α' 32/11-2-2014) και στην υπ' αριθ. πρωτ. 4912/120862/5-11-2015 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2468/2015) όπως έχει τροποποιηθεί με την υπ' αριθ. πρωτ. 345/23924/2-3-2017 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 866/2017).</p> <p>Σύμφωνα με την υπ' αριθ. πρωτ. 345/23924/2-3-2017 Υπουργική Απόφαση, τα είδη των προϊόντων οικοτεχνικής παρασκευής είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προϊόντα δημητριακών π.χ. πλιγούρι, μπομπότα. • Αρτοσκευάσματα πχ παξιμάδια φρυγανιές, αρτίδια, σταφιδόψωμα, κριτσίνια, βουτήματα, λουκουμάδες με μέλι, κουλούρια, λαγάνες, διπυρίτης άρτος (γαλέτα) φύλλο κρούστας, σφολιάτα, πίτες (αλμυρές και γλυκές), • Ζυμαρικά π.χ. τραχανάς, χυλοπίτες, λαζάνια, ξυνόχονδρος, • Γλυκίσματα π.χ. χαλβάς με σιμιγδάλι, σάμαλι, ραβανί, • Προϊόντα φυτικής προέλευσης με ή χωρίς γλυκαντικές ύλες, π.χ. γλυκά κουταλιού, μαρμελάδες, κομπόστες, ζελέ φρούτων, γλυκά αλείμματα και γλυκές πάστες φρούτων και λαχανικών, φρουι γλασέ, πετιμέζι, μουσταλευριά, αμυγδαλωτά, εργολάβους, χαρουπόμελο ,προϊόντα από σουσάμι, • Προϊόντα με extra παρθένα και παρθένα ελαιόλαδα που έχουν προστεθεί αρωματικά φυτά, μπαχαρικά, αιθέρια έλαια, κ.α. σε συσκευασία έως δύο (2) λίτρων, • Προϊόντα φυτικής προέλευσης διατηρημένα με αλάτι, ξύδι και λάδι, επιτραπέζιες ελιές, πάστες ελιάς, τουρσιά, σάλτσες. • Αποξηραμένα προϊόντα φυτικής προέλευσης φρούτα και λαχανικά, ξηροί καρποί, όσπρια, αρωματικά φυτά • Προϊόντα με μέλι που έχουν προστεθεί ξηροί καρποί, αποξηραμένα φρούτα, μαστίχα, κρόκος κ.α. τρόφιμα. • Γαλακτοκομικά προϊόντα, π.χ. τυρί, βούτυρο, γιαούρτι εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στη με αριθμ.3724/162303/22.12.14 ΚΥΑ (ΦΕΚ 3438/Β/2014). • Λοιπά τρόφιμα, π.χ. ξύδι, χυμοί φρούτων και λαχανικών σε συσκευασία έως ενός (1) λίτρου. • Προϊόντα σαπωνοποιίας από ελαιόλαδο. <p>Στόχος της ενίσχυσης μονάδων προϊόντων οικοτεχνικής παρασκευής είναι η αύξηση της προστιθέμενης αξίας της αγροτικής παραγωγής και η δημιουργία συμπληρωματικού εισοδήματος για τους αγρότες.</p> <p>Πολυλειτουργικά Αγροκτήματα:</p> <p>Στη υποδράση μπορεί να ενταχθεί η ίδρυση πολυλειτουργικών αγροκτημάτων σύμφωνα με άρθρο 52 του Ν. 4235 (ΦΕΚ Α' 32/11-2-2014) και την υπ' αριθ. 543/34450/24-3-2017 (ΦΕΚ Β' 1145/3-4-2017) ΚΥΑ.</p>	

<p>Στόχοι της ενίσχυσης για την ίδρυση πολυλειτουργικών αγροκτημάτων είναι η διαφοροποίηση και ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και των αγροτουριστικών προϊόντων της περιοχής, καθώς και η ανάδειξη και αξιοποίηση των παραδοσιακών επαγγελμάτων, των παραδοσιακών ή/και καινοτόμων μεθόδων και τεχνικών παραγωγής και μεταποίησης τοπικών αγροτικών προϊόντων και των πολιτιστικών / περιβαλλοντικών στοιχείων της περιοχής.</p> <p>Η ενίσχυση των μονάδων παραγωγής και διάθεσης τροφίμων οικοτεχνικής παρασκευής και των πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με ποσοστό 65%, βάση του Καν. (ΕΕ) 1407/2013-de minimis, εξυπηρετεί το στόχο της διαφοροποίησης της τοπικής οικονομίας με την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων, την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των τοπικών προϊόντων και τη διασύνδεση του αγροτικού τομέα με το τουρισμό και το πολιτισμό.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	250.000,00	4,47%	3,67%
Δημόσια Δαπάνη	162.500,00	4,23%	3,22%
Ιδιωτική Συμμετοχή	87.500,00	4,97%	4,97%
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
65% - Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis)			
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.			
Δικαιούχοι			
<p><u>Δικαιούχοι οικοτεχνίας:</u></p> <p>Φυσικά πρόσωπα που είναι επαγγελματίες αγρότες όπως αυτοί ορίζονται και είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ) σύμφωνα με το Ν. 3874/2010 (ΦΕΚ Α' 151/2010) όπως κάθε φορά ισχύει, καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους εγγεγραμμένοι στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Οικοτεχνίας (ΚΗΜΟ).</p> <p><u>Δικαιούχοι πολυλειτουργικών αγροκτημάτων:</u></p> <p>α) οι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ), βάσει του ν. 3874/2010 (ΦΕΚ 151 Α') όπως κάθε φορά ισχύει,</p> <p>β) συμπράξεις φυσικών ή/και νομικών προσώπων εγγεγραμμένων στο ΜΑΑΕ</p> <p>γ) συμπράξεις φυσικών ή/και νομικών προσώπων εγγεγραμμένων στο ΜΑΑΕ με άλλα φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα, με την προϋπόθεση ότι ο/οι εγγεγραμμένος/οι στο ΜΑΑΕ μετέχει/-ουν με ποσοστό τουλάχιστον 50% στη σύμπραξη.</p>			

Κριτήρια Επιλογής				
-------------------	--	--	--	--

A/A	Κριτήρια Επιλογής	Εξειδίκευση κριτηρίων επιλογής	Βαρύτητα (%)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100

		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	5%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
4	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	5%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
5	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
6	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	20%	100
7	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων/προτύπων	10%	100
8	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	10%	100
		Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0

9	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
10	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
11	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	
ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία): 30 βαθμοί				

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος	
<p>Η υποδράση 19.2.2.6 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών» • Με όλες τις υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος που αφορούν σε ιδιωτικά έργα. • 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων». • 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό». • Με όλες τις διατοπικές και διακρατικές συνεργασίες του υπομέτρου 19.3. 	
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή	
<p>Η δράση 19.2.2.6 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <p>Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (ΣΤ1: Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος - ΣΤ3: Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία: (Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες). • ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης - Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές). • RISCrete: (Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών). • Στρατηγικός σχεδιασμός Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα • Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020. 	

Τίτλος Δράσης	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής.		
Κωδικός Δράσης	19.2.3		
Τίτλος υπο-δράσης	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.		
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.3.1		
Νομική βάση	Αρθρο 17 παράγραφος 1β του Καν. (ΕΕ) 1305/2013		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης			
<p>Στο πλαίσιο της υποδράσης θα ενισχυθεί η ίδρυση και ο εκσυγχρονισμός μονάδων μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν (που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης).</p> <p>Ενδεικτικά στην υποδράση μπορούν να ενισχυθούν επενδύσεις που αφορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - επεξεργασία γάλακτος και παραγωγή προϊόντων γάλακτος (τυρί, γιαούρτη, φέτα, ξύγαλο κ.λπ). - τυποποίηση λαδιού, κρασιού, μελιού, τσικουδιάς κ.λπ. - τυποποίηση και συσκευασία οπωροκηπευτικών, αρωματικών - φαρμακευτικών φυτών και ανθέων. - τεμαχισμός - τυποποίηση κρέατος και κρεατοσκευασμάτων. - μεταποίηση φρούτων και χυμοποίηση οπωρών, μαρμελάδες κ.λπ. - παραγωγή ξυδιού από οίνο, από φρούτα και άλλες γεωργικές πρώτες ύλες <p>Στο επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (κριτήριο αποκλεισμού).</p> <p>Το ανώτερο συνολικό κόστος της επένδυσης μπορεί να ανέρχεται μέχρι 600.000 €.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	773.000,00	13,81%	11,35%
Δημόσια Δαπάνη	386.500,00	10,07%	7,65%
Ιδιωτική Συμμετοχή	386.500,00	21,97%	21,97%
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
50% - Παράρτημα ΙΙ Καν. (ΕΕ) 1305/2013			
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.			
Δικαιούχοι			
Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.			
Κριτήρια Επιλογής			

A/A	Κριτήρια Επιλογής	Εξειδίκευση κριτηρίων επιλογής	Βαρύτητα (%)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	8%	100
		Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Παραγωγή προϊόντων ποιότητας βάσει προτύπου (Βιολογικά, ΠΟΠ, ΠΓΕ, κλπ)	Παραγωγή σε ποσοστό >30%	10%	100
		10% < Παραγωγή σε ποσοστό < 30%		60
		Παραγωγή σε ποσοστό < 10%		30
4	Επεξεργασία πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων	Πρώτη ύλη σε ποσοστό >30%	10%	100
		10% < πρώτη ύλη σε ποσοστό < 30%		60
		Πρώτη ύλη σε ποσοστό < 10%		30
5	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	5%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
6	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	3%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
7	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30

8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο στην παραγωγική διαδικασία.	10%	100
		Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		75
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		50
9	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λ.π.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων.	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		60
		$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		30
10	Εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14.000, EMAS)	Ναι	2%	100
		Όχι		0
11	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση - εγκατάσταση - εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		60
		$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		30
12	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
13	Πρωώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	3%	100
		Ο δικαιούχος είναι εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι νέοι ≤ 35 ετών σε ποσοστό συμμετοχής άνω του 50%		50

14	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	100
15	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
16	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	
ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία): 30 βαθμοί				

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος	
<p>Η υποδράση 19.2.3.1 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών» • Με όλες τις υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος που αφορούν σε ιδιωτικά έργα. • 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων» • 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό». • Με τη διατοπική συνεργασία «Ορέα Κρήτη» και τις διακρατικές συνεργασίες «Medeat» και «Γεωπάρκα» του υπομέτρου 19.3. 	
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή	
<p>Η υποδράση 19.2.3.1 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (ΣΤ1: Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος). • Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία: (Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες). • ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης). • RISCrete: (Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών). • Στρατηγικός σχεδιασμός Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα • Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020 	

Τίτλος Δράσης	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής.		
Κωδικός Δράσης	19.2.3		
Τίτλος υπο-δράσης	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.		
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.3.2		
Νομική βάση	Αρθρο 17 παράγραφος 1β του Καν. (ΕΕ) 1305/2013		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης			
<p>Στο πλαίσιο της υποδράσης θα ενισχυθεί η ίδρυση και ο εκσυγχρονισμός μονάδων μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν (που δεν περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης).</p> <p>Ενδεικτικά στην υποδράση μπορούν να ενισχυθούν επενδύσεις που αφορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - παραγωγή ζύθου. - επεξεργασία προϊόντων κυψέλης (γύρη, πρόπολη, βασιλικός πολτός). - παραγωγή αποσταγμάτων από οπωροκηπευτικά ή αμπελοοϊνικής προέλευσης (τσικουδιά κ.λπ), - παραγωγή προϊόντων κοσμετολογίας και φαρμακευτικής από γεωργικά προϊόντα. - παραγωγή αιθέριων ελαίων. - παραγωγή προϊόντων διατροφής από γεωργικά προϊόντα (αρτοσκευάσματα, καλιτσούνια, ξεροτήγανα, σταφιδωτά, ξινόχοντρος, ζυμαρικά, πετιμέζι, προϊόντα μούστου, προϊόντα χαρουπιού κ.λπ) - πυρηνελαιουργεία. - επεξεργασία υπολειμμάτων ελαιουργείων δύο φάσεων για τη δημιουργία κομπόστ. <p>Στο επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (κριτήριο αποκλεισμού).</p> <p>Το ανώτερο συνολικό κόστος της επένδυσης μπορεί να ανέρχεται μέχρι 600.000 €.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	400.000,00	7,14%	5,87%
Δημόσια Δαπάνη	180.000,00	4,69%	3,56%
Ιδιωτική Συμμετοχή	220.000,00	12,51%	12,51%
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
45% για πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις - Καν. (ΕΕ) 702/2014			
35% για μεσαίες επιχειρήσεις - Καν. (ΕΕ) 702/2014			
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.			
Δικαιούχοι			
Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.			

Κριτήρια Επιλογής

A/A	Κριτήρια Επιλογής	Εξειδίκευση κριτηρίων επιλογής	Βαρύτητα (%)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	8%	100
		Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Παραγωγή προϊόντων ποιότητας βάσει προτύπου (Βιολογικά, ΠΟΠ, ΠΓΕ, κλπ)	Παραγωγή σε ποσοστό >30%	10%	100
		10%<Παραγωγή σε ποσοστό<30%		60
		Παραγωγή σε ποσοστό <10%		30
4	Επεξεργασία πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων	Πρώτη ύλη σε ποσοστό >30%	10%	100
		10%<πρώτη ύλη σε ποσοστό<30%		60
		Πρώτη ύλη σε ποσοστό <10%		30
5	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	5%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
6	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	3%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
7	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60

		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο στην παραγωγική διαδικασία.	10%	100
		Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		75
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		50
9	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λ.π.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων.	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		10% ≤ Ποσοστό < 20%		60
		5% ≤ Ποσοστό < 10%		30
10	Εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14.000, EMAS)	Ναι	2%	100
		Όχι		0
11	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση - εγκατάσταση - εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		10% ≤ Ποσοστό < 20%		60
		5% ≤ Ποσοστό < 10%		30
12	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
13	Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	3%	100
		Ο δικαιούχος είναι εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι νέοι ≤ 35 ετών σε ποσοστό συμμετοχής άνω του 50%		50

14	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	100
15	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
16	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	
ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία): 30 βαθμοί				

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος	
<p>Η υποδράση 19.2.3.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών» • Με όλες τις υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος που αφορούν σε ιδιωτικά έργα. • 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων» • 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό». • Με τη διατοπική συνεργασία «Ορέα Κρήτη» και τις διακρατικές συνεργασίες «Medeat» και «Γεωπάρκα» του υπομέτρου 19.3. 	
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή	
<p>Η υποδράση 19.2.3.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (ΣΤ1: Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος). • Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία: (Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες). • ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης). • RISCrete: (Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών). • Στρατηγικός σχεδιασμός Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα • Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020 	

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΓΤΑΑ

Τίτλος Δράσης	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής.		
Κωδικός Δράσης	19.2.3		
Τίτλος υπο-δράσης	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.		
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.3.3		
Νομική βάση	Αρθρο 19 παράγραφος 1β του Καν. (ΕΕ) 1305/2013		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης			
<p>Στο πλαίσιο της υποδράσης θα ενισχυθούν η ίδρυση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός:</p> <p>α) υποδομών διανυκτέρευσης, σύμφωνα με τη ΚΥΑ 2986/25-11-2016 (ΦΕΚ Β' 3885/2-12-2016): «Προσδιορισμός των λειτουργικών μορφών και κατηγοριών των τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων που εντάσσονται σε προγράμματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων».</p> <p>β) χώρων εστίασης και αναψυχής (όπως ταβέρνες, καφενεία, αναψυκτήρια κ.λπ) μικρής δυναμικότητας μέχρι 80 καθίσματα.</p> <p>γ) γραφείων οργάνωσης, προβολής και προώθησης εναλλακτικού τουρισμού και δημιουργίας νέων τουριστικών προϊόντων.</p> <p>δ) μονάδων εναλλακτικού τουρισμού (όπως θαλάσσιος, ορειβατικός, πολιτιστικός, φυσιολατρικός, γαστρονομικός τουρισμός, τουρισμός υγείας και ευεξίας, πίστες αναρρίχησης κ.λπ).</p> <p>Προτεραιότητα θα δοθεί σε επενδυτικά σχέδια που αφορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • την ίδρυση και τον εκσυγχρονισμό γραφείων και μονάδων εναλλακτικού τουρισμού. • χώρους εστίασης και αναψυχής με πιστοποίηση από φορείς ή δίκτυα σχετικά με την αξιοποίηση της τοπικής ή κρητικής γαστρονομίας. <p>Στο επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (κριτήριο αποκλεισμού).</p> <p>Το ανώτερο συνολικό κόστος της επένδυσης μπορεί να ανέρχεται μέχρι 600.000 €.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	400.000,00	7,14%	5,87%
Δημόσια Δαπάνη	180.000,00	4,69%	3,56%
Ιδιωτική Συμμετοχή	220.000,00	12,51%	12,51%
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
45% - Περιφερειακός Χάρτης Ενισχύσεων (Καν. (ΕΕ) 651/2014			
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.			
Δικαιούχοι			

Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

Κριτήρια Επιλογής

A/A	Κριτήρια Επιλογής	Εξειδίκευση κριτηρίων επιλογής	Βαρύτητα (%)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	8%	100
		Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	5%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική	Διατηρητέο ή παραδοσιακό κτίριο	5%	100
		Παραδοσιακός οικισμός		50
5	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	5%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
6	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	3%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
7	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60

		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης / Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	10%	100
9	Παροχή συμπληρωματικών υπηρεσιών / προϊόντων	Δυνατότητα παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών και δραστηριοτήτων σε σχέση με τη κύρια δραστηριότητα (π.χ. κατάλυμα και παροχή δραστηριοτήτων εναλλακτικού τουρισμού)	5%	100
10	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων/προτύπων	5%	100
11	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	6%	100
		Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0
12	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
13	Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	3%	100
		Ο δικαιούχος είναι εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι νέοι ≤ 35 ετών σε ποσοστό συμμετοχής άνω του 50%		50
14	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	
15	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0

16	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	
ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία): 30 βαθμοί				

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος				
<p>Η υποδράση 19.2.3.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών». • Με όλες τις υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος που αφορούν σε ιδιωτικά έργα. • 19.2.4.2 «Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία κλπ)» • 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)» • 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων» • «19.2.4.5 Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια κ.λπ)». • 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό». • Με όλες τις διατοπικές και διακρατικές συνεργασίες του υπομέτρου 19.3. 				
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λουπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή				
<p>Η υποδράση 19.2.3.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (ΣΤ3: Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών). • Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία: (Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες). • ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης - Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές). • RIS Crete: (Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών). • Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020. 				

Τίτλος Δράσης	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής.		
Κωδικός Δράσης	19.2.3		
Τίτλος υπο-δράσης	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.		
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.3.4		
Νομική βάση	Αρθρο 19 παράγραφος 1β του Καν. (ΕΕ) 1305/2013		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης			
<p>Στο πλαίσιο της υποδράσης θα ενισχυθούν η ίδρυση και ο εκσυγχρονισμός βιοτεχνικών και χειροτεχνικών επιχειρήσεων όπως ενδεικτικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> • επεξεργασία μετάλλου, πέτρας, ξύλου, χαρτιού κ.λπ για τη παραγωγή προϊόντων. • είδη λαϊκής τέχνης (ξυλογλυπτική, κεραμική, αργυροχρυσοχοΐα, κατασκευές από γυαλί, ψηφιδωτά κ.λπ). • κατασκευή προϊόντων του κλάδου της Πολιτιστικής και Δημιουργικής Βιομηχανίας (μουσικά όργανα, κοσμήματα, παιχνίδια κ.λπ). • παραγωγή ειδών μετά την 1^η μεταποίηση. <p>Προτεραιότητα θα δοθεί επενδυτικά σχέδια που:</p> <ul style="list-style-type: none"> • δημιουργούν και επισκέψιμους χώρους για την επίδειξη, προβολή και πώληση προϊόντων. <p>Στο επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (κριτήριο αποκλεισμού).</p> <p>Το ανώτερο συνολικό κόστος είναι μέχρι 600.000,00 €.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	400.000,00	7,14%	5,87%
Δημόσια Δαπάνη	180.000,00	4,69%	3,56%
Ιδιωτική Συμμετοχή	220.000,00	12,51%	12,51%
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
45% - Περιφερειακός Χάρτης Ενισχύσεων (Καν. (ΕΕ) 651/2014			
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.			
Δικαιούχοι			
Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.			

Κριτήρια Επιλογής

A/A	Κριτήρια Επιλογής	Εξειδίκευση κριτηρίων επιλογής	Βαρύτητα (%)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	10%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	5%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	4%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο στην παραγωγική διαδικασία.	17%	100

	πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		75
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		50
9	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λ.π.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων.	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		60
		$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		30
10	Εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14.000, EMAS)	Ναι	2%	100
		Όχι		0
11	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση - εγκατάσταση - εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		60
		$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		30
12	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
13	Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	3%	100
		Ο δικαιούχος είναι εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι νέοι ≤ 35 ετών σε ποσοστό συμμετοχής άνω του 50%		50
14	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	100

15	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
16	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	
ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία): 30 βαθμοί				

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος	
<p>Η υποδράση 19.2.3.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Με όλες τις υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος που αφορούν σε ιδιωτικά έργα. • 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)» • 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων» • 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια κ.λπ.)». • 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό». • Με τη διατοπική συνεργασία «Νήσων Περίπλους» του υπομέτρου 19.3. 	
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λουιτές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή	
<p>Η υποδράση 19.2.3.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών). • Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία: (Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες). • ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης - Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές). • RIS Crete: (Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών). • Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020. 	

Τίτλος Δράσης	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής.		
Κωδικός Δράσης	19.2.3		
Τίτλος υπο-δράσης	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.		
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.3.5		
Νομική βάση	Αρθρο 19 παράγραφος 1β του Καν. (ΕΕ) 1305/2013		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης			
<p>Στο πλαίσιο της υποδράσης θα ενισχυθούν η ίδρυση και ο εκσυγχρονισμός επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού όπως ενδεικτικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> • επιχειρήσεις παροχής κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών όπως βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών, κέντρα φροντίδας ηλικιωμένων και ΑμεΑ, γηροκομεία, ιατρεία κ.λπ). • χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, χώροι πολλαπλών δραστηριοτήτων κ.λπ. • επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών στο τομέα των Πολιτιστικών Δημιουργικών Βιομηχανιών όπως είναι ενδεικτικά οι σχολές μουσικής, χορού, ζωγραφικής, φωτογραφίας, η κατασκευή μουσικών οργάνων κ.λπ. <p>Προτεραιότητα θα δοθεί σε επενδυτικά σχέδια που:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αφορούν παροχή υπηρεσιών σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού. • συμβάλουν στη συγκράτηση του τοπικού πληθυσμού και στη προσέλκυση νέων κατοίκων στη περιοχή. <p>Στο επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (κριτήριο αποκλεισμού).</p> <p>Το ανώτερο συνολικό κόστος είναι μέχρι 600.000,00 €.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	100.000,00	1,80%	1,48%
Δημόσια Δαπάνη	45.000,00	1,17%	0,89%
Ιδιωτική Συμμετοχή	55.000,00	3,21%	3,21%
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
45% - Περιφερειακός Χάρτης Ενισχύσεων (Καν. (ΕΕ) 651/2014			
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.			
Δικαιούχοι			
Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.			

Κριτήρια Επιλογής

A/A	Κριτήρια Επιλογής	Εξειδίκευση κριτηρίων επιλογής	Βαρύτητα (%)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	8%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Αναγκαιότητα της Πράξης	Δεν υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Κοινότητα	10%	100
		Υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Κοινότητα		0
5	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	5%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
6	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	3%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50

7	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	10%	100
9	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	6%	100
		Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0
10	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
11	Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	3%	100
		Ο δικαιούχος είναι εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι νέοι ≤ 35 ετών σε ποσοστό συμμετοχής άνω του 50%		50
12	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	
13	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	5%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
14	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	
ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία): 30 βαθμοί				

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος
<p>Η υποδράση 19.2.3.5 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Με όλες τις υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος που αφορούν σε ιδιωτικά έργα. • 19.2.2.5 «Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής». • 19.2.4.2 «Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (π.χ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ)». • 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)» • 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων» • 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια κ.λπ)». • Με όλες τις διατοπικές και διακρατικές συνεργασίες του υπομέτρου 19.3.
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή
<p>Η υποδράση 19.2.3.5 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών). • Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία: (Α.Π. 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες). • ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Α.Π. 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης - Α.Π. 4: Προώθηση της απασχόλησης και προσαρμογή των εργαζομένων στις αλλαγές). • RIS Crete: (Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών). • Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020.

Τίτλος Δράσης	Βασικές υπηρεσίες και ανάπτυξη χωριών σε αγροτικές περιοχές.		
Κωδικός Δράσης	19.2.4		
Τίτλος υπο-δράσης	Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (π.χ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ).		
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.4.2		
Νομική βάση	Αρθρο 20 του Καν. (ΕΕ) 1305/2013		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης			
<p>Η υποδράση αφορά την ενίσχυση για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση έργων για την εξυπηρέτηση βασικών υπηρεσιών με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.</p> <p>Ενδεικτικά, στην παρούσα υποδράση μπορούν να ενταχθούν έργα όπως</p> <ul style="list-style-type: none"> κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες όπως βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, γηροκομεία, κέντρα φροντίδας ηλικιωμένων κ.λπ. υποδομές και υπηρεσίες αναψυχής όπως αθλητικές υποδομές, πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές, κέντρα ενημέρωσης και επιμόρφωσης, χώροι προβολής και πώλησης τοπικών προϊόντων κ.λπ). <p>Προτεραιότητα θα δοθεί σε έργα που:</p> <ul style="list-style-type: none"> αφορούν παροχή υπηρεσιών σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού. συμβάλουν στη συγκράτηση του τοπικού πληθυσμού και στη προσέλκυση νέων κατοίκων στη περιοχή. <p>Στο έργο θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (κριτήριο αποκλεισμού).</p> <p>Το ανώτερο συνολικό κόστος είναι μέχρι 600.000,00 €.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	400.000,00	7,14%	5,87%
Δημόσια Δαπάνη	400.000,00	10,42%	7,92%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
<p>- 100% όταν η πράξη δεν επιφέρει κέρδος</p> <p>- 80% των επιλέξιμων δαπανών - Αρθρο 55 Καν. (ΕΕ) 651/2014</p>			
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.			
Δικαιούχοι			
<p>α) Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ Α΄ ή Β΄ Βαθμού, Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά Ιδρύματα, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς).</p> <p>β) Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ - ΝΠΙΔ).</p>			

Κριτήρια Επιλογής

A/A	Κριτήρια Επιλογής	Εξειδίκευση κριτηρίων επιλογής	Βαρύτητα (%)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	10%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Αναγκαιότητα της Πράξης	Δεν υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Κοινότητα	10%	100
		Υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Κοινότητα		0
5	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	10%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
6	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	5%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
7	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	20%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60

		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
9	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	10%	100
		Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0
10	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
11	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (εφ' όσον απαιτούνται)	Βαθμολογείται ο λόγος διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων / το σύνολο της ιδιωτικής συμμετοχής	5%	100
			100%	
ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία): 30 βαθμοί				

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος	
<p>Η υποδράση 19.2.4.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <p>19.2.2.5 «Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής».</p> <p>19.2.3.5 «Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής».</p> <p>19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)».</p>	
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λουιτές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή	
<p>Η υποδράση 19.2.4.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών). ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Α.Π. 3: Ενίσχυση της εκπαίδευσης και κοινωνικής συνοχής στην Κρήτη - Α.Π. 5: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας στην Κρήτη). Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020. 	

Τίτλος Δράσης	Βασικές υπηρεσίες και ανάπτυξη χωριών σε αγροτικές περιοχές.		
Κωδικός Δράσης	19.2.4		
Τίτλος υπο-δράσης	Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπτυξης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ).		
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.4.3		
Νομική βάση	Αρθρο 20 του Καν. (ΕΕ) 1305/2013		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης			
<p>Η υποδράση αφορά την ενίσχυση επενδύσεων που αφορούν δημόσια χρήση υπηρεσιών και υποδομών όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων και τμημάτων οικισμών. βελτίωση και σήμανση διαδρομών. σήμανση φυσικών, ιστορικών, πολιτιστικών αξιοθέατων και μνημείων. δημιουργία κέντρων ή σημείων τουριστικής πληροφόρησης προβολή και προώθηση των περιοχών (π.χ. έκδοση έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού, συμμετοχή σε εκθέσεις, καταχωρήσεις σε εξειδικευμένα έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα, αξιοποίηση σύγχρονων και καινοτόμων μέσων, μεθόδων και τεχνολογιών προβολής κ.λπ) με σκοπό τη προβολή των τουριστικών αξιοθέατων και των τουριστικών προϊόντων της περιοχής. <p>Προτεραιότητα θα δοθεί σε έργα που αφορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων για την αναψυχή των κατοίκων και των επισκεπτών. ανάπλαση τμημάτων οικισμών που αποτελούν συνεκτικό πυρήνα με ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά, ιστορικά, πολιτιστικά ή παραδοσιακά στοιχεία και βρίσκονται σε περιοχές που αποτελούν πόλους έλξης επισκεπτών. δημιουργία κέντρων ή σημείων τουριστικής πληροφόρησης σε κομβικά σημεία και χώρους με μεγάλη τουριστική κίνηση / επισκεψιμότητα όπως είναι τα λιμάνια, το αεροδρόμιο, αρχαιολογικοί χώροι κ.λπ). <p>Στο έργο θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (κριτήριο αποκλεισμού).</p> <p>Το ανώτερο συνολικό κόστος είναι μέχρι 600.000,00 €.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	536.000,00	9,57%	7,87%
Δημόσια Δαπάνη	536.000,00	13,96%	10,61%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
<p>- 100% όταν η πράξη δεν επιφέρει κέρδος</p> <p>- 80% των επιλέξιμων δαπανών - Αρθρο 55 Καν. (ΕΕ) 651/2014</p> <p>- εξέταση ποσού ενίσχυσης και κέρδους εκμετάλλευσης - Αρθρο 56 Καν. (ΕΕ) 651/2014</p>			

Περιοχή Εφαρμογής
Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.
Δικαιούχοι
α) Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ Α' ή Β' Βαθμού, Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά Ιδρύματα, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς). β) Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λουπές ΜΚΟ - ΝΠΙΔ).

Κριτήρια Επιλογής

A/A	Κριτήρια Επιλογής	Εξειδίκευση κριτηρίων επιλογής	Βαρύτητα (%)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	10%	100
		Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	20%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	10%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	5%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50

6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	20%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
8	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	10%	100
		Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0
9	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
10	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (εφ' όσον απαιτούνται)	Βαθμολογείται ο λόγος διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων / το σύνολο της ιδιωτικής συμμετοχής	5%	100
			100%	
ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία): 30 βαθμοί				

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος
<p>Η υποδράση 19.2.4.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 19.2.2.3: Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής • 19.2.3.3: Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής • 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων» • 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια κ.λπ)».

<ul style="list-style-type: none"> • 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό». • Με όλες τις διατοπικές και διακρατικές συνεργασίες του υπομέτρου 19.3.
<p>Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή</p> <p>Η υποδράση 19.2.4.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (Μέτρο 07: Βασικές υπηρεσίες και ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές - ΣΤ2: Προαγωγή της αειφορίας του αγροδιατροφικού συστήματος και των αγροτικών περιοχών – ΣΤ3: Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών). • ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Βιώσιμη ανάπτυξη με αναβάθμιση του περιβάλλοντος και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην Κρήτη). • Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020.

Τίτλος Δράσης	Βασικές υπηρεσίες και ανάπτυξη χωριών σε αγροτικές περιοχές.		
Κωδικός Δράσης	19.2.4		
Τίτλος υπο-δράσης	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων.		
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.4.4		
Νομική βάση	Αρθρο 20 του Καν. (ΕΕ) 1305/2013		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης			
Η υποδράση αφορά την ενίσχυση:			
α) πολιτιστικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων και εκθέσεων που έχουν σχέση με τη λαογραφία, τις παραδόσεις, τις τέχνες, το πολιτισμό και τα τοπικά προϊόντα της περιοχής όπως μουσική, χορός, θέατρο, φεστιβάλ, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, γιορτές ανάδειξης τοπικών προϊόντων και παραδοσιακών μεθόδων και τεχνικών παραγωγής τους (πατάτας, ρακής, μελιού, κρασιού, εφτάζυμου κ.λπ).			
β) αθλητικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων που έχουν σχέση με την υγεία και την ευεξία (ιστιοπλοΐα, cliff diving, κωπηλασία, αναρριχήσεις, ψάρεμα, αγώνες δρόμου, αγώνες σκάκι, φωνιατρική κ.λπ).			
Στους χώρους των εκδηλώσεων πρέπει υποχρεωτικά να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ).			
Το ανώτερο συνολικό κόστος της πρότασης μπορεί να ανέρχεται μέχρι 50.000 €.			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	135.000,00	2,43%	2,00%
Δημόσια Δαπάνη	135.000,00	3,52%	2,67%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
- 100% όταν η πράξη δεν επιφέρει κέρδος			
- 80% των επιλέξιμων δαπανών - Αρθρο 53 Καν. (ΕΕ) 651/2014			
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.			
Δικαιούχοι			
Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ - ΝΠΙΔ).			

Κριτήρια Επιλογής

A/A	Κριτήρια Επιλογής	Εξειδίκευση κριτηρίων επιλογής	Βαρύτητα (%)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	15%	100

		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	15%	100
		Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Φύση/Αντικείμενο εκδήλωσης που συνδέεται με ιστορία και τοπικά δρώμενα	Πολιτιστικό γεγονός	20%	40
		Ιστορικό γεγονός		40
		Αθλητικό γεγονός		20
4	Επαναληψιμότητα εκδήλωσης στο πλαίσιο του παρόντος σχεδίου χρηματοδότησης	Διοργάνωση για 4 και άνω έτη	20%	100
		Διοργάνωση για 2 ή 3 έτη		50
		Διοργάνωση για 1 έτος		0
5	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	10%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
6	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	10%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
7	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
8	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (εφ' όσον απαιτούνται)	Βαθμολογείται ο λόγος διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων / το σύνολο της ιδιωτικής συμμετοχής	5%	100
			100%	
ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία): 30 βαθμοί				

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος
<p>Η υποδράση 19.2.4.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Με όλες τις υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος που αφορούν σε ιδιωτικά έργα • 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)» • 19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια κ.λπ.)». • 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό». • Με όλες τις διατοπικές και διακρατικές συνεργασίες του υπομέτρου 19.3.
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή
<p>Η υποδράση 19.2.4.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (ΣΤ1: Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος - ΣΤ3: Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών) • Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020

Τίτλος Δράσης	Βασικές υπηρεσίες και ανάπτυξη χωριών σε αγροτικές περιοχές.		
Κωδικός Δράσης	19.2.4		
Τίτλος υπο-δράσης	Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια κ.λπ).		
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.4.5		
Νομική βάση	Αρθρο 20 του Καν. (ΕΕ) 1305/2013		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης			
<p>Η υποδράση αφορά τη στήριξη μελετών, υπηρεσιών και επενδύσεων με βασικό στόχο τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.</p> <p>Ενδεικτικά, στην υποδράση αυτή μπορούν να ενταχθούν μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αποκατάσταση και ανάδειξη κτισμάτων της φυσικής, πολιτιστικής και αγροτικής κληρονομιάς όπως ανεμόμυλοι, νερόμυλοι, φάμπρικες κ.λπ. • ανάδειξη και διατήρηση της άυλης κληρονομιάς οποιασδήποτε μορφής συμπεριλαμβανομένων των εθίμων και της χειροτεχνίας της λαϊκής παράδοσης. • διαμόρφωση και ανάδειξη χώρων υψηλής φυσικής και οικολογικής αξίας (σπήλαια, φαράγγια, υδροβιότοποι, αλυκές, καταρράχτες κ.λπ). • κέντρα, χώροι, εκθετήρια και δράσεις περιβαλλοντικής ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης καθώς και ανάδειξης και διατήρησης της πολιτιστικής και αγροτικής κληρονομιάς. • πολιτιστικά / συνεδριακά κέντρα και πολυχώροι. • μουσεία για τη διατήρηση και ανάδειξη της φυσικής, πολιτιστικής και αγροτικής κληρονομιάς. • μικρής κλίμακας υποδομές για την άσκηση δραστηριοτήτων από πολιτιστικούς, περιβαλλοντικούς κ.α. φορείς (διαμόρφωση χώρων εκδηλώσεων, προμήθεια εξοπλισμού εκδηλώσεων, μουσικών οργάνων, παραδοσιακών στολών κ.λπ). • σύνταξη ή σύνθεση, επεξεργασία, παραγωγή, διανομή, ψηφιοποίηση και έκδοση μουσικών και λογοτεχνικών έργων, συμπεριλαμβανομένων των μεταφράσεων που αφορούν τη πολιτιστική, ιστορική και περιβαλλοντική κληρονομιά της περιοχής. <p>Προτεραιότητα θα δοθεί σε έργα που:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αξιοποιούν υφιστάμενα κτίρια με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική ή ιστορική αξία ή κτίρια που έχουν χαρακτηριστεί διατηρητέα ή παραδοσιακά. • υλοποιούνται σε περιοχές Natura. <p>Στο έργο θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (κριτήριο αποκλεισμού).</p> <p>Το ανώτερο συνολικό κόστος είναι μέχρι 600.000,00 €.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος

Συνολικός Προϋπολογισμός	550.000,00	9,82%	8,08%
Δημόσια Δαπάνη	550.000,00	14,32%	10,89%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
- 100% όταν η πράξη δεν επιφέρει κέρδος - 80% των επιλέξιμων δαπανών - Άρθρο 53 Καν. (ΕΕ) 651/2014			
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.			
Δικαιούχοι			
α) Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ Α' ή Β' Βαθμού, Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά Ιδρύματα, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς). β) Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λουπές ΜΚΟ - ΝΠΙΔ).			

Κριτήρια Επιλογής

A/A	Κριτήρια Επιλογής	Εξειδίκευση κριτηρίων επιλογής	Βαρύτητα (%)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	20%	100
		Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	10%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0

4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	10%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	5%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	20%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
8	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	10%	100
		Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%		0
9	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
10	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (εφ' όσον απαιτούνται)	Βαθμολογείται ο λόγος διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων / το σύνολο της ιδιωτικής συμμετοχής	5%	100
			100%	
ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία): 30 βαθμοί				

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος
<p>Η υποδράση 19.2.4.5 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Με τη δράση 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)» • Με τη δράση 19.2.4.4 «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων» • Με τη δράση 19.2.7.3 «Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό». • Με τη διατοπική συνεργασία «Νήσων Περίπλους» του υπομέτρου 19.3.
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λουπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή
<p>Η υποδράση 19.2.4.5 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (ΣΤ2: Προαγωγή της αειφορίας του αγροδιατροφικού συστήματος και των αγροτικών περιοχών - ΣΤ3: Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών). • Επιχειρησιακό πρόγραμμα Αλιείας 2014-2020: (Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων). • Ε.Π. "Υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη: (Εκπλήρωση των απαιτήσεων του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ε.Ε. στους τομείς των Αποβλήτων και των Υδάτων, Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή - Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων, Διατήρηση του Φυσικού Περιβάλλοντος και της Βιοποικιλότητας). • ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Βιώσιμη ανάπτυξη με αναβάθμιση του περιβάλλοντος και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην Κρήτη). • Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020.

Τίτλος Δράσης	Ανάπτυξη και βελτίωση βιώσιμων δασών		
Κωδικός Δράσης	19.2.6		
Τίτλος υπο-δράσης	Πρόληψη και αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.		
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.6.1		
Νομική βάση	Αρθρο 24 του Καν (ΕΕ) 1305/2013		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης			
Η υποδράση αφορά στην ενίσχυση δραστηριοτήτων για την πρόληψη από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές μέσω συλλογικών δραστηριοτήτων μικρής κλίμακας όπως ενδεικτικά είναι:			
<ul style="list-style-type: none"> • η εκπαίδευση και η προμήθεια εξοπλισμού εθελοντικών ομάδων αντιμετώπισης πυρκαγιών και άλλων φυσικών καταστροφών. • η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των κατοίκων για τη λήψη μέτρων πρόληψης από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και για μέτρα αυτοπροστασίας σε τέτοιες περιπτώσεις			
Το ανώτερο συνολικό κόστος είναι μέχρι 600.000,00 €.			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	50.000,00	0,89%	0,73%
Δημόσια Δαπάνη	50.000,00	1,30%	0,99%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
100% - Αρθρο 34 του Καν (ΕΕ) 702/2014			
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.			
Δικαιούχοι			
Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ - ΝΠΙΔ).			

Κριτήρια Επιλογής

A/A	Κριτήρια Επιλογής	Εξειδίκευση κριτηρίων επιλογής	Βαρύτητα (%)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	20%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50

		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	15%	100
		Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	10%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	10%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Περιοχές που έχουν υποστεί φυσικές καταστροφές	Ναι	15%	100
		Όχι		0
8	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	15%	100
9	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	5%	100
		Όχι		0
			100%	
ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία): 30 βαθμοί				

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος
<p>Η υποδράση 19.2.6.1 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <p>19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)»</p> <p>19.2.4.5 «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια κ.λπ.)».</p>
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λουπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή
<p>Η υποδράση 19.2.6.1 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (ΣΤ2: Προαγωγή της αειφορίας του αγροδιατροφικού συστήματος και των αγροτικών περιοχών). • Επιχειρησιακό πρόγραμμα Αλιείας 2014-2020: (Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων). • Ε.Π. "Υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη: (Εκπλήρωση των απαιτήσεων του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ε.Ε. στους τομείς των Αποβλήτων και των Υδάτων, Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή - Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων, Διατήρηση του Φυσικού Περιβάλλοντος και της Βιοποικιλότητας • ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Βιώσιμη ανάπτυξη με αναβάθμιση του περιβάλλοντος και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην Κρήτη). • Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020.

Τίτλος Δράσης	19.2.7		
Κωδικός Δράσης	Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων.		
Τίτλος υπο-δράσης	Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και την κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων, καθώς και την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών που συνδέονται με τον αγροτουρισμό.		
Κωδικός υπο-δράσης	19.2.7.3		
Νομική βάση	Αρθρο 35 του Καν. (ΕΕ) 1305/2013		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης			
<p>Η υποδράση αφορά την ενίσχυση για τη δημιουργία συμπλεγμάτων (clusters) και δικτύων μεταξύ ομοειδών ή/και συμπληρωματικών επιχειρήσεων και φορέων στον αγροδιατροφικό τομέα, στο τουρισμό και το πολιτισμό όπως είναι ενδεικτικά: επιχειρήσεις παραγωγής και μεταποίησης βιολογικών προϊόντων, χώροι εστίασης με αποκλειστική χρήση ελαιολάδου, εργαστήρια αργυροχρυσοχοΐας, γραφεία και μονάδες εναλλακτικού τουρισμού, πολιτιστικοί και περιβαλλοντικοί φορείς κ.λπ.</p> <p>Στο πλαίσιο της υποδράσης μπορούν να ενισχυθούν δράσεις όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων και κοινή προμήθεια εξοπλισμού και πρώτων υλών για την επίτευξη οικονομικών κλίμακας. σχεδιασμός και ανάπτυξη προϊόντων/υπηρεσιών, μεθόδων και τεχνολογιών παραγωγής, προβολής και προώθησης. κοινές ενέργειες προβολής και προώθησης των προϊόντων ή υπηρεσιών (όπως συμμετοχή σε εκθέσεις, δημιουργία εκθετηρίων προβολής και πώλησης, προμήθεια εκθεσιακού εξοπλισμού, ιστοσελίδες και ειδικές εφαρμογές για κινητά τηλέφωνα, ηλεκτρονικά πολυκαταστήματα, κοινά συστήματα κρατήσεων κ.λπ). δημιουργία κοινών υποδομών ελέγχου ποιότητας των προϊόντων και υπηρεσιών. <p>Ενδεικτικά μπορούν να ενισχυθούν η σύσταση του δικτύου, η εκπόνηση των απαιτούμενων μελετών, η κατάρτιση των μελών του, οι λειτουργικές δαπάνες και η υλοποίηση των δράσεων του δικτύου.</p> <p>Η συνεργασία θα πρέπει να αφορά τουλάχιστον τρεις επιχειρήσεις.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	200.000,00	3,57%	2,94%
Δημόσια Δαπάνη	130.000,00	3,39%	2,57%
Ιδιωτική Συμμετοχή	70.000,00	3,98%	3,98%
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
65% για την υλοποίηση των δράσεων - Καν.(ΕΕ) 1407/2013			
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.			
Δικαιούχοι			
Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου			

Κριτήρια Επιλογής

A/A	Κριτήρια Επιλογής	Εξειδίκευση κριτηρίων επιλογής	Βαρύτητα (%)	Μοριοδότηση (κλίμακα 1-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	20%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	20%	100
		Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		70
		Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		30
		Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	10%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	10%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	10%	100
		Όχι		0
7	Εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας (ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργο συνεργασίας)	Ναι	10%	100
		Όχι		0

8	Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου	Ποσοστό >50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας	10%	100
		Ποσοστό <50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας		70
9	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	
			100%	
ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Ελάχιστη συνολική βαθμολογία): 30 βαθμοί				

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος
<p>Η υποδράση 19.2.7.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Με τη δράση 19.2.1.2 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών» • Με όλα τις δράσεις του Τοπικού Προγράμματος που αφορούν σε ιδιωτικά έργα. • Με τη δράση 19.2.4.3 «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)» • Με τα όλα τα σχέδια διατοπικής και διακρατικής συνεργασίας του υπομέτρου 19.3.
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή
<p>Η υποδράση 19.2.7.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (ΣΤ1: Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος - ΣΤ3: Δημιουργία βιώσιμων & πολύ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών) • Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία (Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας). • ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης). • Στρατηγικός σχεδιασμός Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα. • Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020.

4.1.2 Δράσεις και υποδράσεις στο πλαίσιο εφαρμογής του υπομέτρου 19.3

Τίτλος Δράσης	«ΝΗΣΩΝ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ»
Κωδικός Δράσης	19.3.1
Νομική βάση	ΚΑΝ. 1305/2013 - Άρθρο 44
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης	
<p>Αντικείμενο και στόχοι της συνεργασίας</p> <p>Το σχέδιο «ΝΗΣΩΝ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ» αφορά τη διαπεριφερειακή συνεργασία των νησιωτικών ΟΤΔ της χώρας με θέμα τον πολιτισμό και την ανάπτυξη. Το έργο είναι συνεχιζόμενο και θα υλοποιηθεί για τρίτη προγραμματική περίοδο με τη συμμετοχή των ΟΤΔ που έχουν την έδρα τους στη νησιωτική Ελλάδα, με ενσωμάτωση εμπειρίας προηγούμενων ΟΤΔ και διεύρυνση νέων εταίρων.</p> <p>Το σχέδιο έχει ως κύριο στόχο την ανάπτυξη του υπόβαθρου για την εγκαθίδρυση της έννοιας πολιτιστικής - δημιουργικής βιομηχανίας και τη διασύνδεσή της με το νησιωτικό χαρακτήρα το περιβάλλον και τον πολιτισμό των νησιών.</p> <p>Ειδικότεροι στόχοι είναι οι εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ανάδειξη και διάδοση ποικίλων μορφών πολιτιστικής δημιουργικής βιομηχανίας στη νησιωτική Ελλάδα για την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας. ✓ Διασύνδεση και ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας σε όλες τις εκφάνσεις του πολιτισμού και των τεχνών. ✓ Ενσωμάτωση και αξιοποίηση της τεχνολογίας στα μνημεία (αρχιτεκτονικά, ιστορικά, περιβαλλοντικά και πολιτιστικά). ✓ Ενσωμάτωση του πολιτισμού στην εκπαιδευτική διαδικασία και υιοθέτηση νέων μεθόδων εμπύχωσης και ενδυνάμωσης νέων που ασχολούνται με τον πολιτισμό. ✓ Προβολή και προώθηση της νησιωτικής πολιτιστικής ταυτότητας με απώτερο σκοπό την ανάδειξη των νησιών ως «τόπους πολιτισμών και τεχνών». <p>Συντονιστής σχεδίου: Αναπτυξιακή Ηρακλείου ΑΑΕ ΟΤΑ</p> <p>Οι ενέργειες του σχεδίου θα εξειδικευτούν στο πλαίσιο υποβολής της αναλυτικής πρότασης στην ΕΥΕ.</p> <p>Οι εταίροι του σχεδίου</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ 2. ΑΚΟΜΜ - ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ 3. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΡΗΤΗΣ 4. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΛΑΣΙΘΙΟΥ 5. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 6. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΥΒΟΙΑΣ 7. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Ν. ΕΥΒΟΙΑΣ 8. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΥΚΛΑΔΩΝ 9. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΛΕΣΒΟΥ 10. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ 11. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΛΗΜΝΟΥ 12. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΧΙΟΥ 13. ΚΑΕΚ ΣΑΜΟΥ ΑΕ 	
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται	
Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας.	
Χρηματοδοτικά στοιχεία	

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	50.000,00	25,00%	0,73%
Δημόσια Δαπάνη	50.000,00	25,00%	0,99%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%
Καθεστώς / Ποσοστό Ενίσχυσης			
Περιοχή Εφαρμογής			
Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος και περιοχές παρέμβασης των Τοπικών Προγραμμάτων των εταίρων του σχεδίου.			
Δικαιούχοι			
Η ΟΤΔ Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ και οι εταίροι του σχεδίου.			
Κριτήρια Επιλογής			
Δεν εφαρμόζονται στη παρούσα φάση.			
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος			
<p>Η δράση 19.3.1 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <p>19.2.1.2 Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών</p> <p>19.2.2.3 Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.2.4 Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.2.5 Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.2.6 Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.3.3 Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.3.4 Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.3.5 Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.</p> <p>19.2.4.3 Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπτυξης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)</p> <p>19.2.4.4 Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων</p> <p>19.2.4.5 Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων</p>			

<p>πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια κ.λπ).</p> <p>19.2.7.3 Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό</p> <p>Με όλες τις υπόλοιπες διατοπικές και διακρατικές συνεργασίες του υπομέτρου 19.3.</p>
<p>Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή</p>
<p>Η δράση 19.3.1 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (Δημιουργία βιώσιμων & πολυλειτουργικών αγροτικών περιοχών). • ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης). • RISCrete (Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών).

Τίτλος Δράσης	«ΟΡΕΑ ΚΡΗΤΗ»		
Κωδικός Δράσης	19.3.2		
Νομική βάση	ΚΑΝ. 1305/2013 - Άρθρο 44		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης			
Αντικείμενο και στόχοι της συνεργασίας			
<p>Το σχέδιο «ΟΡΕΑ ΚΡΗΤΗ» αφορά την διατοπική συνεργασία των ΟΤΔ που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Κρήτης. Στόχος του σχεδίου είναι η διασύνδεση της κτηνοτροφίας με τον τουρισμό και η ανάπτυξη δικτύου επισκέψιμων διδακτικών κτηνοτροφικών μονάδων στη Κρήτη. Το έργο είναι συνεχιζόμενο από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο και ειδικότερος στόχος του είναι η ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού στην Κρήτη, αναδεικνύοντας ταυτόχρονα τα ιδιαίτερα και μοναδικά στοιχεία της ορεινής ενδοχώρας του νησιού, τα οποία θα συμβάλλουν στην ανάδειξη της Κρήτης ως προορισμός που επιφυλάσσει μοναδικές εμπειρίες στον επισκέπτη και δίνει τη δυνατότητα ανάπτυξης εναλλακτικών και ποικίλων δραστηριοτήτων.</p> <p>Το αντικείμενο συνεργασίας είναι η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου δικτύου διδακτικών διαδρομών που θα καλύπτει το σύνολο των περιοχών δράσης των ΟΤΔ, θα οργανώνεται σε επιμέρους θεματικές διαδρομές ανάλογα με τα ιδιαίτερα γνωρίσματα της κάθε περιοχής, ενώ ταυτόχρονα θα λειτουργεί συμπληρωματικά με υφιστάμενα έργα (π.χ. Ευρωπαϊκό Ορειβατικό Μονοπάτι Ε4, τοπικές φυσιολατρικές διαδρομές, Δρόμοι του Κρασιού, Θρησκευτικές Διαδρομές κλπ). Επιπλέον, ειδικός στόχος είναι μέσα από το δίκτυο αυτό να αναπτυχθούν και να λειτουργήσουν πιλοτικά επισκέψιμες διδακτικές κτηνοτροφικές μονάδες που θα λειτουργήσουν ως νέα τουριστικά και εκπαιδευτικά προϊόντα.</p>			
Συντονιστής εταίρος: Αναπτυξιακή Ηρακλείου Α.Α.Ε. ΟΤΑ			
Οι ενέργειες του σχεδίου θα εξειδικευτούν στο πλαίσιο υποβολής της αναλυτικής πρότασης στην ΕΥΕ.			
Εταίροι:			
1. Αναπτυξιακή Ηρακλείου Α.Α.Ε. ΟΤΑ			
2. Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ			
3. Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης Α.Ε			
4. ΑΚΟΜΜ - Ψηλορείτης Α.Α.Ε. ΟΤΑ			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	50.000,00	25,00%	0,73%
Δημόσια Δαπάνη	50.000,00	25,00%	0,99%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%
Περιοχή Εφαρμογής			
Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος και περιοχές παρέμβασης των Τοπικών Προγραμμάτων των εταίρων του σχεδίου.			
Δικαιούχοι			
Η ΟΤΔ Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ και οι εταίροι του σχεδίου.			
Κριτήρια Επιλογής			
Δεν εφαρμόζονται στη παρούσα φάση			
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος			

<p>Η δράση 19.3.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω υποδράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <p>19.2.1.2 Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών</p> <p>19.2.2.1 Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.</p> <p>19.2.2.2 Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.</p> <p>19.2.2.3 Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.2.5 Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.2.6 Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.3.1 Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.3.2 Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.3.3 Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.3.5 Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.</p> <p>19.2.4.3 Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)</p> <p>19.2.7.3 Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό.</p> <p>Με όλες τις υπόλοιπες διατοπικές και διακρατικές συνεργασίες του υπομέτρου 19.3.</p>	
<p>Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή</p>	
<p>Η δράση 19.3.2 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (Δημιουργία βιώσιμων & πολυλειτουργικών αγροτικών περιοχών). • Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία • ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης). • Στρατηγικός σχεδιασμός Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα. 	

Τίτλος Δράσης	«Γαστρονομικές Περιπλανήσεις και ο πολιτισμός των γεύσεων - MEDEAT»		
Κωδικός Δράσης	19.3.3		
Νομική βάση	ΚΑΝ. 1305/2013 - Άρθρο 44		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης			
Αντικείμενο και στόχοι της συνεργασίας			
Το σχέδιο «Medeat - Γαστρονομικές Περιπλανήσεις και ο πολιτισμός των γεύσεων» αφορά την διακρατική συνεργασία μεταξύ Ιταλίας, Ελλάδας, Πορτογαλίας και Κύπρου, με συντονιστή την ΟΤΔ CoGAL Monte Poro από την Περιφέρεια της Καλαβρίας στην Ιταλία και εθνικό συντονιστή στην Ελλάδα την Αναπτυξιακή Ηρακλείου. Το έργο είναι συνεχιζόμενο από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο.			
Το αντικείμενο της συνεργασίας είναι η διασύνδεση του αγροδιατροφικού τομέα των περιοχών παρέμβασης με τον τουρισμό και τον πολιτισμό προωθώντας παράλληλα δράσεις προστασίας και ανάδειξης του περιβάλλοντος και την κοινωνική συνοχή στις εμπλεκόμενες περιοχές.			
Στόχοι του σχεδίου είναι: α) η ανάδειξη της γαστρονομίας ως ιδιαίτερο τουριστικό προϊόν στις περιοχές παρέμβασης, β) η δικτύωση των τοπικών και περιφερειακών φορέων για τη δημιουργία και προώθηση τουριστικών γαστρονομικών προϊόντων, γ) η χρήση και η αξιοποίηση τεχνολογίας την ανάδειξη των περιοχών και δ) η δημιουργία γαστρονομικής παιδείας και ανταλλαγή εμπειριών.			
Οι ενέργειες του σχεδίου θα εξειδικευτούν στο πλαίσιο υποβολής της αναλυτικής πρότασης στην ΕΥΕ.			
Συντονιστής εταίρος: CoGAL Monte Poro και Αναπτυξιακή Ηρακλείου ως εθνικός συντονιστής			
Εταίροι ΟΤΔ:			
1. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, εθνικός συντονιστής εταίρος			
2. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΡΗΤΗΣ			
3. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΛΑΣΙΘΙΟΥ			
4. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΗΜΑΘΙΑΣ			
5. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ			
6. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ			
7. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ			
8. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΥΚΛΑΔΩΝ			
9. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΧΙΟΥ			
10. ΚΑΕΚ ΣΑΜΟΥ ΑΕ			
11. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΛΗΜΝΟΥ			
12. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ			
13. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΡΟΔΟΠΗΣ			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	50.000,00	25,00%	0,73%
Δημόσια Δαπάνη	50.000,00	25,00%	0,99%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%
Περιοχή Εφαρμογής			
Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος και οι περιοχές παρέμβασης των Τοπικών Προγραμμάτων των εταίρων του σχεδίου.			

Οι περιοχές παρέμβασης των ΟΤΔ που συμμετέχουν στο σχέδιο συνεργασίας.
Δικαιούχοι
<p>Δικαιούχοι θα είναι οι ΟΤΔ που θα εγκριθούν για να υλοποιήσουν στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο του Μέτρου 19 του ΠΑΑ 2014-2020.</p> <p>Οι ΟΤΔ που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον συνεργασίας στο πλαίσιο σύνταξης του παρόντος σχεδίου είναι οι 14 ΟΤΔ που αναφέρονται παραπάνω.</p> <p>Το εταιρικό σχήμα θα οριστικοποιηθεί μετά τις εγκρίσεις των Τοπικών Προγραμμάτων σε εθνικό και διακρατικό επίπεδο.</p>
Κριτήρια Επιλογής
Δεν εφαρμόζονται στη παρούσα φάση
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος
<p>Η δράση 19.3.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω δράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <p>19.2.1.2: Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών</p> <p>19.2.2.1: Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.2.2: Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.2.3: Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.2.6: Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.3.1: Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.3.2: Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.3.3: Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.3.5 Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.</p> <p>19.2.4.3: Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπτυξης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)</p> <p>19.2.4.4: Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων</p> <p>1.2.7.3: Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό.</p> <p>Με όλες τις υπόλοιπες διατοπικές και διακρατικές συνεργασίες του υπομέτρου 19.3.</p>
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή
<p>Η δράση 19.3.3 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: ΣΤ1: Δημιουργία ενός ισχυρού ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος – ΣΤ3: Δημιουργία βιώσιμων & πολυλειτουργικών αγροτικών περιοχών). ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης).

- RISCrete: (Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών).
- Στρατηγικός σχεδιασμός Περιφέρειας Κρήτης για τον αγροδιατροφικό τομέα.

Τίτλος Δράσης	Ενδυνάμωση, προβολή και δικτύωση των Γεωπάρκων της UNESCO
Κωδικός Δράσης	19.3.4
Νομική βάση	Άρθρο 44 & 61 καν. (ΕΕ) 1305/2013 και Άρθρο 65 καν. (ΕΕ) 1303/2013
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης	
<p>Το παρόν σχέδιο αφορά την ανάδειξη και προβολή των συνεργαζόμενων Γεωπάρκων - αναγνωρισμένων από την UNESCO - της φύσης και του τοπίου, ως φυσική κληρονομιά εθνικής και παγκόσμιας σπουδαιότητας, την υλοποίηση δράσεων για την προστασία του περιβάλλοντος στις περιοχές των πάρκων αλλά και στις κοντινές σε αυτά ζώνες, καθώς και την περαιτέρω δικτύωσή τους με ανάλογα δίκτυα - τοπικούς φορείς μέσω: ηλεκτρονικής διασύνδεσης (ιστοσελίδων, δικτυακών τόπων, βάσεων δεδομένων κλπ), συμμετοχή σε εκθέσεις, συνέδρια, κτλ.</p> <p>Το διακρατικό Σχέδιο Συνεργασίας «Ενδυνάμωση, προβολή και δικτύωση των Γεωπάρκων της UNESCO» αποσκοπεί στην επίτευξη των στόχων: 1. Ανάδειξη και προβολή των συνεργαζόμενων περιοχών, της φύσης και του τοπίου, ως φυσική κληρονομιά εθνικής και παγκόσμιας σπουδαιότητας, 2. Αναβάθμιση και αύξηση του οικοτουρισμού - τουριστικής επισκεψιμότητας των συνεργαζόμενων περιοχών μέσω της συνδυαστικής προβολής βιοποικιλότητας και γεωποικιλότητας των περιοχών, καθώς και των σημείων αρχαιολογικού, θρησκευτικού, ιστορικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος, 3. Ανάπτυξη και ενίσχυση της τοπικής οικονομίας - ενδυνάμωση των υφιστάμενων τουριστικών υποδομών, μέσω της δημιουργίας και προώθησης στοχευμένων Τουριστικών Πακέτων με στόχο την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, 4. Σχεδιασμός και προώθηση ειδικού σήματος για τοπικά προϊόντα-υπηρεσίες αγροτουρισμού των συνεργαζόμενων περιοχών, με βάση τα πρότυπα ποιότητας που πληρούν τις απαιτήσεις της παγκόσμιας αγοράς, 5. Διεύρυνση του δικτύου από άλλα αξιολόγητα Γεωπάρκα που επιθυμούν - και έχουν την δυνατότητα - να ενταχθούν στο δίκτυο.</p> <p><u>Αναζήτηση εν δυνάμει εταίρων</u></p> <p>Ελληνικές ΟΤΔ που υλοποιούν Τοπικά Προγράμματα CLLD/LEADER 2014-2020 στην Ελλάδα και στοχεύοντας σε συνεργασία και με αντίστοιχους φορείς στη Κύπρο και στο Εξωτερικό, με κοινό χαρακτηριστικό την ύπαρξη Γεωπάρκων UNESCO στις περιοχές τους.</p> <p><u>Τεκμηρίωση της συνεργασίας</u></p> <p>Από την μελέτη της υφιστάμενης κατάστασης στη περιοχή παρέμβασης της Αναπτυξιακής Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ προκύπτει ότι η περιοχή αντιμετωπίζει σημαντικές περιβαλλοντικές πιέσεις ενώ υπάρχει ανεπαρκής ανάδειξη και αξιοποίηση τοπικών φυσικών και πολιτιστικών πόρων στη περιοχή, η οποία θα μπορούσε να συμβάλλει σημαντικά και στην ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος. Η συγκεκριμένη συνεργασία αναμένεται να ενισχύσει την ανάπτυξη νέων εναλλακτικών μορφών τουρισμού και να επιτρέψει την προβολή της περιοχής σε παγκόσμιο επίπεδο, προσφέροντας έτσι μια σημαντική ευκαιρία για αύξηση της διείσδυσης στη διεθνή τουριστική αγορά.</p> <p><u>Ανάλυση των δράσεων που θα διεξαχθούν στο πλαίσιο του Σχεδίου Συνεργασίας:</u></p> <p>A. Προπαρασκευαστική Φάση</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ενέργειες εύρεσης εν δυνάμει εταίρων 2. Συναντήσεις Εταίρων και Προετοιμασία Υλοποίησης <p>B. Κυρίως Φάση</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ΕΚΔΟΣΗ ΛΕΥΚΩΜΑΤΟΣ <ol style="list-style-type: none"> 1. Έρευνα - καταγραφή υλικού έκδοσης, 2. Δημιουργία Φωτογραφικού υλικού, 3. Δημιουργία - διανομή έντυπου λευκώματος 2. ΣΗΜΑΝΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ <ol style="list-style-type: none"> 1. Μελέτη - Σχεδιασμός προδιαγραφών ειδικής σήμανσης για επισκέπτες – τουρίστες εναλλακτικού - οικολογικού τουρισμού με μονοπάτια - γεωδιαδρομές, ειδικά αξιοθέατα, σημεία θέας κτλ., 2. Κατασκευή - Τοποθέτηση της ειδικής σήμανσης 	

3. ΣΗΜΑΝΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

1. Μελέτη, σχεδιασμός και προώθηση ειδικού σήματος για τοπικά προϊόντα-υπηρεσίες αγροτουρισμού με βάση τα πρότυπα ποιότητας της παγκόσμιας αγοράς,
2. Μελέτη - σχεδιασμός κριτηρίων αξιολόγησης προϊόντων - υπηρεσιών τα οποία θα φέρουν ειδική σήμανση

4. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

1. Δημιουργία ιστοσελίδων, δικτυακών τόπων και βάσεων δεδομένων,
2. Δημιουργία ηλεκτρονικών εφαρμογών για κινητά, tablets κτλ.,
3. Σχεδιασμός – υλοποίηση Ψηφιακού Τουριστικού Οδηγού

5. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΑΚΕΤΩΝ

1. Μελέτη προδιαγραφών για τη δημιουργία κοινών τουριστικών πακέτων,
2. Σχεδιασμός και προώθηση κοινών τουριστικών πακέτων,
3. Ξεναγήσεις με οδηγούς πεδίου στα Γεωπάρκα

6. ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ - ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

1. Διοργάνωση τοπικών εκδηλώσεων,
2. Διοργάνωση κεντρικών εκδηλώσεων,
3. Δημιουργία κοινού βίντεο - ντοκιμαντέρ,
4. Δημιουργία ενός σύντομου βιντεοσπότη για κάθε περιοχή εταίρου,
5. Διοργάνωση και συμμετοχή σε εκθέσεις, συσκέψεις εργασίας, παρεμφερείς εκδηλώσεις κλπ.,
6. Δαπάνες ενημέρωσης, προβολής και διαφήμισης.

7. ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΧΕΔΙΟΥ

Ανθρώπινο δυναμικό: Στελέχη από το μόνιμο προσωπικό των εταίρων, σταθεροί εξωτερικοί συνεργάτες, με εμπειρία σε συγκεκριμένα έργα, εξειδικευμένοι εξωτερικοί Σύμβουλοι, όπου απαιτηθεί.

Χρηματοοικονομικοί πόροι: Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ: 50.000,00€

Προσδοκώμενα αποτελέσματα από τη συνεργασία για την περιοχή

1. Ανάδειξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, μέσω της συνδυαστικής προβολής βιοποικιλότητας και γεωποικιλότητας της περιοχής, καθώς και των περιοχών αρχαιολογικού, θρησκευτικού, ιστορικού και πολιτιστικού παγκόσμιου ενδιαφέροντος, 2. Δημιουργία νέων μορφών marketing που συνδέονται με παγκόσμια πρότυπα ποιότητας, 3. Δράσεις ανάδειξης και προβολής σε όλη την έκταση του Γεωπάρκου, ως ανταγωνιστικών τουριστικών - περιβαλλοντικών προορισμών, καθώς και ενδυνάμωση των υφιστάμενων τουριστικών υποδομών, 4. Καθιέρωση της συνεργασίας μεταξύ των Γεωπάρκων, με στόχο την ανάπτυξη και ενίσχυση της τοπικής οικονομίας της περιοχής αρμοδιότητας του Γεωπάρκου, 5. Προβολή της περιοχής σε διεθνές επίπεδο, σε συνδυασμό μιας νέας μορφής οικοτουρισμού, τον γεωτουρισμό, 6. Ανάπτυξη – προβολή και αξιοποίηση των υφιστάμενων υποδομών.

Ενέργειες που έχουν ήδη αναληφθεί για τη συγκρότηση της συνεργασίας

1. Επαφή με υπεύθυνους φορείς στους οποίους βρίσκονται Γεωπάρκα UNESCO, 2. Σύνταξη πρότασης συνεργασίας - καταγραφή ενδεικτικών δράσεων, 3. Επικοινωνία με ΟΤΑ στις οποίες περιοχές τους βρίσκονται Γεωπάρκα UNESCO, 4. Αποστολή σχεδίου συνεργασίας στους υποψήφιους εταίρους, 5. Παρακολούθηση ανταπόκρισης.

Το συντονισμό του Σχεδίου έχει αναλάβει η ΑΧΑΪΑ - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.

Προβλεπόμενος τρόπος εφαρμογής του Σχεδίου συνεργασίας

1. Ορισμός ομάδας συντονισμού, 2. Υπογραφή Πρωτοκόλλου Συνεργασίας, 3. Ορισμός συντελεστών υλοποίησης για τις τοπικές αλλά και τις διακρατικές δράσεις, 4. Αναζήτηση, αξιολόγηση και συμφωνίες συνεργασίας με εξωτερικούς εξειδικευμένους συνεργάτες και φορείς για την υλοποίηση διαφόρων δράσεων του Σχεδίου, 5. Αναζήτηση διακρατικών εταίρων, 6. Διαρκής επικοινωνία και ενημέρωση των εταίρων από τον συντονιστή εταίρο, 7. Διατοπικές - διακρατικές συναντήσεις εταίρων και ομάδας συντονισμού, δια ζώσης ή ηλεκτρονικά, μέσω internet, για αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης και λήψη

<p>αναγκαίων αποφάσεων, 8. Αξιολόγηση παραδοτέων και λήψη διορθωτικών ενεργειών όπου απαιτηθεί, 9. Αξιολόγηση συνολικής υλοποίησης Σχεδίου.</p> <p>Η στήριξη δεν καθιστά κρατική ενίσχυση, δεν αποφέρει κέρδος και το ανώτατο ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται σε ποσοστό 100% των επιλέξιμων δαπανών.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας.			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	50.000,00	25,00%	0,73%
Δημόσια Δαπάνη	50.000,00	25,00%	0,99%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%
Περιοχή Εφαρμογής			
<p>Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης των εταίρων.</p> <p>Για την εξυπηρέτηση των στόχων του Προγράμματος, της αναπτυξιακής στρατηγικής για την περιοχή και της πορείας υλοποίησης και αποτελεσμάτων του Προγράμματος, η ΟΤΔ δύναται να υλοποιήσει άυλες ενέργειες - εκδηλώσεις προβολής του Προγράμματος, οι οποίες θα πραγματοποιηθούν και σε κομβικά σημεία εκτός περιοχής παρέμβασης, με τη συμμετοχή και τη συνεργασία επαγγελματικών οργανώσεων και Φορέων του Νομού.</p> <p>Σημειώνεται ότι ως κομβικά σημεία (εκτός περιοχής παρέμβασης) του Τοπικού Προγράμματος, ορίζεται η εντός σχεδίου περιοχή του οικισμού της Ιεράπετρας, αλλά και σε στρατηγικής σημασίας τοποθεσίες εκτός περιοχής (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Εξωτερικό).</p> <p>Η υλοποίηση συγκεκριμένων παρεμβάσεων στα προτεινόμενα κομβικά σημεία (δεδομένου ότι αυτά αποτελούν σημαντικούς πόλους ανάπτυξης της περιοχής και πόλους έλξης επισκεπτών), θα εξυπηρετήσει την περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος (δράσεις προβολής - προώθησης, δικτύωσης).</p>			
Δικαιούχοι			
Συμμετέχουσες ΟΤΔ και τοπικοί φορείς			
Κριτήρια Επιλογής			
Δεν εφαρμόζονται στη παρούσα φάση			
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος			
<p>Η δράση 19.3.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις παρακάτω δράσεις του Τοπικού Προγράμματος:</p> <p>19.2.1.2: Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών</p> <p>19.2.2.1: Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.2.2: Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.2.3: Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.2.6: Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.3.1: Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής</p>			

<p>19.2.3.2: Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.3.3: Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής</p> <p>19.2.3.5 Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.</p> <p>19.2.4.3: Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)</p> <p>19.2.4.4: Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων</p> <p>1.2.7.3: Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό.</p> <p>Με όλες τις υπόλοιπες διατοπικές και διακρατικές συνεργασίες του υπομέτρου 19.3.</p>
<p>Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λουπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή</p>
<p>Η δράση 19.3.4 βρίσκεται σε συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις εξής αναπτυξιακές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020: (Δημιουργία βιώσιμων & πολυλειτουργικών αγροτικών περιοχών). • ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020: (Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης). • RISCrete: (Ενδυνάμωση των στρατηγικών κλάδων εξειδίκευσης της RIS3 με εφαρμογή της καινοτομίας, τεχνολογίας και γνώσης στο σύνολο της αλυσίδας αξιών αυτών).

4.1.3 Δράσεις υπομέτρου 19.4

Τίτλος Υπομέτρου	Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμφύχωση.
Κωδικός Υπομέτρου	19.4
Νομική βάση	Αρθρο 42 του Καν. (ΕΕ) 1305/2013
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης / υπο-δράσης	
<p>Το Υπομέτρο αφορά την ενίσχυση της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) για τη κάλυψη των δαπανών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της υλοποίησης του τοπικού προγράμματος.</p> <p>Ειδικότερα, οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν ενδεικτικά:</p> <p><u>α) Αμοιβές προσωπικού και εξωτερικών συμβούλων:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Αμοιβές των στελεχών της υπηρεσιακής δομής της ΟΤΔ συμπεριλαμβανομένων των δώρων Χριστουγέννων, Πάσχα, επιδόματος αδείας και λοιπών νομίμων επιδομάτων και των επιβαρύνσεων - εισφορών όπως προβλέπονται από την Εθνική Νομοθεσία • Αμοιβές εξωτερικών συμβούλων για τις ανάγκες του τοπικού προγράμματος. • Δαπάνες μετακινήσεων των στελεχών - υπηρεσιακής δομής της ΟΤΔ, που γίνονται με αποκλειστικό σκοπό την εξυπηρέτηση των αναγκών του προγράμματος τοπικής ανάπτυξης. • Δαπάνες μετακινήσεων των μελών Επιτροπής Διαχείρισης Προγράμματος LEADER/CLLD για κάθε συνεδρίασή της. • Αμοιβές ορκωτών λογιστών, λογιστών/φοροτεχνικών, νομικών συμβούλων κ.λπ, δαπάνες μελέτης, εγκατάστασης, υποστήριξης, πιστοποίησης, ελέγχων διατήρησης προτύπου ποιότητας και δαπάνες εκπαίδευσης συστήματος διαχείρισης επάρκειας, που σχετίζονται με τη λειτουργία της ΟΤΔ στο πλαίσιο του τοπικού προγράμματος. <p><u>β) Λειτουργικές δαπάνες:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενοίκιο του χώρου στέγασης της ΟΤΔ και των παραρτημάτων ή υποκαταστημάτων της εφόσον υπάρχουν (υφιστάμενα ή προβλεπόμενα νέα), δαπάνες καθαρισμού, λογαριασμοί σταθερών τηλεφώνων, λογαριασμός μιας (1) σύνδεσης κινητού τηλεφώνου, λογαριασμοί οργανισμών παροχής ενέργειας, ύδρευσης, αποχέτευσης, θέρμανσης και κοινόχρηστα, έξοδα αλληλογραφίας και ταχυμεταφορών, αναλώσιμα υλικά, γραφική ύλη και έντυπα. • Προμήθεια βιβλίων και συνδρομές σχετικές με την αγροτική ανάπτυξη ή φορολογικά, λογιστικά, νομικά, εργατικά και τεχνικά θέματα καθώς και αντίστοιχες δαπάνες για σύνδεση ή συνδρομές σε βάσεις δεδομένων αντίστοιχων ή συναφών θεμάτων καθώς και συμμετοχής σε συλλογικές εκπροσωπήσεις π.χ. Επιμελητήρια. • Τραπεζικά έξοδα για το άνοιγμα και την διαχείριση των λογαριασμών (συμπεριλαμβανομένων των εξόδων της Τράπεζας για την εξέταση του φακέλου και της πιστοληπτικής ικανότητας της ΟΤΔ), έξοδα προμήθειας εγγυητικών επιστολών. <p><u>γ) Πάγια και λοιπός εξοπλισμός:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Προμήθεια ηλεκτρονικού εξοπλισμού, εξοπλισμού γραφείων και λοιπού εξοπλισμού της έδρας και των παραρτημάτων ή υποκαταστημάτων της ΟΤΔ εφόσον υπάρχουν (υφιστάμενα ή προβλεπόμενα νέα). • Διαμόρφωση και αναβάθμιση, συντήρηση και επισκευή χώρων γραφείων • Προμήθεια ή και ανάπτυξη λειτουργικών συστημάτων π.χ. λογιστικά προγράμματα, προγράμματα διαχείρισης έργου • Αναβάθμιση υφιστάμενου ηλεκτρονικού εξοπλισμού και λογισμικού • Αγορά και χρηματοδοτική μίσθωση ενός επιβατικού αυτοκινήτου για τις ανάγκες μετακίνησης του Υπηρεσιακού πυρήνα στο πλαίσιο της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης • Αγορά επεξηγηματικής πινακίδας	

δ) Ενέργειες εμφύχωσης:

- Ενέργειες πληροφόρησης για την περιοχή παρέμβασης και την τοπική αναπτυξιακή στρατηγική.
- Ενέργειες ευαισθητοποίησης, εμφύχωσης και παροχής συμβουλευτικής υποστήριξης στους δικαιούχους.
- Διοργάνωση εκδηλώσεων προβολής του τοπικού προγράμματος και των αποτελεσμάτων του.
Οι ενέργειες σχετίζονται με τη διοργάνωση εκδηλώσεων, ημερίδων, ενημερωτικών συναντήσεων (δαπάνες μίσθωσης αιθουσών, μικροφωνικών εγκαταστάσεων, υλικών, κλπ), σχεδιασμός και παραγωγή έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού (φυλλάδια, έντυπα, αφίσες, spot, ντοκιμαντέρ, κλπ), έντυπη και ηλεκτρονική προβολή, δημοσιεύσεις, καταχωρήσεις, ανακοινώσεις, δελτία τύπου (ραδιόφωνο, τηλεόραση, διαδίκτυο), κλπ.
- Έντυπα ή/και video παρουσίασης αποτελεσμάτων του τοπικού προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για την πολλαπλή αναπαραγωγή και διάδοσή τους.
- Δαπάνες υλοποίησης διαγωνισμών βράβευσης ιδεών και καλών πρακτικών.

ε) Υποστηρικτικές ενέργειες:

- Εκπόνηση μελετών και εν γένει παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σχετικών με το πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης,
- Ενέργειες επιμόρφωσης των στελεχών των ΟΤΔ αλλά και των εκπροσώπων των φορέων που συνδέονται άμεσα με την υλοποίηση του προγράμματος (πχ τα μέλη του Επιπέδου Λήψης Αποφάσεων). Σαν τέτοιες αναφέρονται, ενδεικτικά, η συμμετοχή σε συνέδρια και ημερίδες, εκδηλώσεις που διοργανώνονται από τρίτους και αφορούν σε θέματα συναφή με την στρατηγική τοπικής ανάπτυξης.
- Ενέργειες αυτό-αξιολόγησης των ΟΤΔ και των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης.

στ) Λοιπές ενέργειες:

- Δαπάνες μετακινήσεων, διαμονής και αποζημίωσης για τη συμμετοχή σε συνέδρια, σεμινάρια, συσκέψεις, συμβούλια και άλλες συναφείς δραστηριότητες στο πλαίσιο συμμετοχής των ΟΤΔ σε δίκτυα και όργανα σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο (π.χ. ΕΑΔ, ENRD, EIP – AGRI, ERP, ELARD, Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα άλλων χωρών). Οι εν λόγω δαπάνες θα αφορούν τα στελέχη της υπηρεσιακής δομής της ΟΤΔ και του Επιπέδου Λήψης Απόφασης LEADER/CLLD.
- Δαπάνες συνδρομών σε αντίστοιχα δίκτυα και οργανισμούς π.χ. Επιμελητήρια, Ελληνική Ένωση Αναπτυξιακών Εταιρειών, ELARD κλπ.

Η ΟΤΔ δεν κάνει χρήση του επικεφαλής ταμείου.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Η Δράση εξυπηρετεί όλες τις θεματικές κατευθύνσεις του Τοπικού Προγράμματος.

Χρηματοδοτικά στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός Προϋπολογισμός	1.010.000,00	100,00%	14,83%%
Δημόσια Δαπάνη	1.010.000,00	100,00%	20,00%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%

Περιοχή Εφαρμογής

Το σύνολο της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.

Δικαιούχοι

Η Ομάδα Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. ΟΤΑ.

Κριτήρια Επιλογής

Δεν έχει εφαρμογή η θέσπιση κριτηρίων επιλογής
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος
Η Δράση έχει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υπόλοιπες Δράσεις του Τοπικού Προγράμματος.
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

4.3 ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ/ΥΠΟΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (ΕΓΤΑΑ)

Η συνοχή του τοπικού προγράμματος εκφράζεται και αποτυπώνεται στον υψηλό βαθμό συνέργειας και συμπληρωματικότητας που εμφανίζουν μεταξύ τους οι 23 υποδράσεις οι οποίες θα λειτουργήσουν συνδυαστικά για την ικανοποίηση των στόχων του και κατ' επέκταση των καταγεγραμμένων αναγκών της περιοχής παρέμβασης.

Βασική διαπίστωση αποτελεί ότι όλες οι υποδράσεις εμφανίζουν συνέργεια / συμπληρωματικότητα μεταξύ τους έτσι ώστε δεν υπάρχει καμιά υποδράση με μηδενική συνέργεια.

Ειδικότερα και όπως αναφέρονται τόσο στον επόμενο πίνακα «Μήτρα συνέργειας / συμπληρωματικότητας μεταξύ των υποδράσεων του τοπικού προγράμματος» όσο και στα αντίστοιχα Τεχνικά Δελτία των υποδράσεων:

- Η υποδράση 19.4 εκ της φύσης της παρουσιάζει απόλυτη συνέργεια / συμπληρωματικότητα με όλες τις υπόλοιπες υποδράσεις.
- 2 υποδράσεις παρουσιάζουν συνέργεια / συμπληρωματικότητα με 20 άλλες υποδράσεις.
- 4 υποδράσεις παρουσιάζουν συνέργεια / συμπληρωματικότητα με 19 άλλες υποδράσεις.
- 1 υποδράσης παρουσιάζει συνέργεια / συμπληρωματικότητα με 18 άλλες υποδράσεις.
- 7 υποδράσεις παρουσιάζουν συνέργεια / συμπληρωματικότητα με 17 άλλες υποδράσεις.
- 1 υποδράση παρουσιάζει συνέργεια / συμπληρωματικότητα με 10 άλλες υποδράσεις.
- 1 υποδράση παρουσιάζει συνέργεια / συμπληρωματικότητα με 8 άλλες υποδράσεις.
- 1 υποδράση παρουσιάζει συνέργεια / συμπληρωματικότητα με 4 άλλες υποδράσεις.
- 1 υποδράση παρουσιάζει συνέργεια / συμπληρωματικότητα με 3 άλλες υποδράσεις.

Με τη συνέργεια / συμπληρωματικότητα μεταξύ των υποδράσεων εξυπηρετούνται σε πολύ μεγάλο βαθμό τόσο η βασική θεματική κατεύθυνση όσο και οι συμπληρωματικές κατευθύνσεις του τοπικού προγράμματος.

ΜΗΤΡΑ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ / ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΥΠΟΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.1.2	19.2.2.1	19.2.2.2	19.2.2.3	19.2.2.4	19.2.2.5	19.2.2.6	19.2.3.1	19.2.3.2	19.2.3.3	19.2.3.4	19.2.3.5	19.2.4.2	19.2.4.3	19.2.4.4	19.2.4.5	19.2.6.1	19.2.7.3	19.3.1	19.3.2	19.3.3	19.3.4	19.4
19.2.1.2	Μεταφορά γνώσεων & και ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών.		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X							X	X	X	X	X	X
19.2.2.1	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X				X			X	X	X	X	X	X
19.2.2.2	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X				X			X	X	X	X	X	X
19.2.2.3	Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	X	X			X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
19.2.2.4	Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X			X	X	X		X	X	X	X	X	X
19.2.2.5	Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X	X
19.2.2.6	Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X				X			X	X	X	X	X	X
19.2.3.1	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X				X			X	X	X	X	X	X
19.2.3.2	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X				X			X	X	X	X	X	X
19.2.3.3	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X		X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
19.2.3.4	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X				X	X	X		X	X	X	X	X	X

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.1.2	19.2.2.1	19.2.2.2	19.2.2.3	19.2.2.4	19.2.2.5	19.2.2.6	19.2.3.1	19.2.3.2	19.2.3.3	19.2.3.4	19.2.3.5	19.2.4.2	19.2.4.3	19.2.4.4	19.2.4.5	19.2.6.1	19.2.7.3	19.3.1	19.3.2	19.3.3	19.3.4	19.4
19.2.3.5	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X			X	X	X	X	X
19.2.4.2	Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (π.χ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ).						X						X		X									X
19.2.4.3	Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ).				X					X						X	X		X	X	X	X	X	X
19.2.4.4	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων.		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			X		X		X	X	X	X	X	X
19.2.4.5	Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια κ.λπ).														X	X			X	X	X	X	X	X
19.2.6.1	Πρόληψη και αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.														X		X							X
19.2.7.3	Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			X					X	X	X	X	X
19.3.1	Διατοπική συνεργασία "ΝΗΣΩΝ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ"	X			X	X	X	X			X	X	X		X	X	X		X		X	X	X	X
19.3.2	Διατοπική συνεργασία "ΟΡΕΑ ΚΡΗΤΗ"	X	X	X	X		X	X	X	X	X		X		X	X			X	X		X	X	X
19.3.3	Διακρατική συνεργασία "ΜΕΔΕΑΤ"	X	X	X	X			X	X	X	X		X		X	X			X	X	X		X	X
19.3.4	Διακρατική συνεργασία "ΓΕΩΠΑΡΚΑ"	X	X	X	X			X	X	X	X		X		X	X			X	X	X	X		X
19.4	Στήριξη για λειτουργικές δαπάνες και ενψύχωση	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΛΑΝΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1 ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ	ΚΩΔ.	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕ-ΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕ-ΤΟΧΗ	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕ-ΤΟΧΗ
ΜΕΤΡΟ 19 "ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (CLLD) - LEADER" ΠΑΑ 2014-2020						
Στήριξη για την προετοιμασία στρατηγικής της τοπικής ανάπτυξης	19.1	59.848,00	59.848,00			0,00
Στήριξη υλοποίησης των δράσεων των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων	19.2	5.554.000,00	3.840.000,00			1.714.000,00
Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (διακρατική και διατοπική)	19.3	200.000,00	200.000,00			0,00
Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμπύχωση	19.4	1.010.000,00	1.010.000,00			0,00
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΡΟΥ 19 (Δεν αθροίζεται το υπομέτρο 19.1)		6.764.000,00	5.050.000,00			1.714.000,00

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ ΜΕΤΡΩΝ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΜΕΤΡΟ 19 ΠΑΑ 2014-2020	ΚΩΔΙΚΟΣ			
	19.1*	19.2	19.3	19.4
Συνολικό κόστος Υπομέτρου	59.848,00	5.554.000,00	200.000,00	1.010.000,00
Ποσοστό % συνολικού κόστους Υπομέτρου επί του συνολικού κόστους της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης	0,88%	82,11%	2,96%	14,93%
Δημόσια Δαπάνη Υπομέτρου	59.848,00	3.840.000,00	200.000,00	1.010.000,00
Ποσοστό % δημόσιας δαπάνης Υπομέτρου επί της δημόσιας δαπάνης της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης	1,19%	76,04%	3,96%	20,00%
Κοινοτική Συμμετοχή Υπομέτρου				
Ποσοστό % Κοινοτικής Συμμετοχής Υπομέτρου επί της Κοινοτικής Συμμετοχής της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης				

*Δεν αθροίζεται το υπομέτρο 19.1

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3 ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΤΟΣ (ΕΤΗΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ)

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ	ΚΩΔ.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	ΣΥΝΟΛΟ
ΜΕΤΡΟ 19 "ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (CLLD) - LEADER" ΠΑΑ 2014-2020											
Στήριξη για την προετοιμασία στρατηγικής της τοπικής ανάπτυξης	19.1		59.848,00								59.848,00
Στήριξη υλοποίησης των δράσεων των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων	19.2				640.000,00	640.000,00	640.000,00	640.000,00	640.000,00	640.000,00	3.840.000,00
Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (διακρατική και διατοπική)	19.3				40.000,00	40.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	200.000,00
Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμπύχωση	19.4		30.000,00	100.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	130.000,00	1.010.000,00
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΡΟΥ 19 (Δεν αθροίζεται το υπομέτρο 19.1)		0,00	30.000,00	100.000,00	830.000,00	830.000,00	820.000,00	820.000,00	820.000,00	800.000,00	5.050.000,00

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4 ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΥΠΟΜΕΤΡΟ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ / ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ		ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
			ΠΟΣΟ	%	
19.2.1	Μεταφορά γνώσεων και ενημέρωσης.	60.000,00	60.000,00		0,00
19.2.1.2	Μεταφορά γνώσεων & και ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών.	60.000,00	60.000,00	100%	0,00
19.2.2	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους.	1.550.000,00	1.007.500,00		542.500,00
19.2.2.1	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	300.000,00	195.000,00	65%	105.000,00
19.2.2.2	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	300.000,00	195.000,00	65%	105.000,00
19.2.2.3	Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	300.000,00	195.000,00	65%	105.000,00
19.2.2.4	Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	300.000,00	195.000,00	65%	105.000,00
19.2.2.5	Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικόι σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	100.000,00	65.000,00	65%	35.000,00
19.2.2.6	Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	250.000,00	162.500,00	65%	87.500,00
19.2.3	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής.	2.073.000,00	971.500,00		1.101.500,00
19.2.3.1	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	773.000,00	386.500,00	50%	386.500,00
19.2.3.2	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την	400.000,00	180.000,00	45%	220.000,00

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ / ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ		ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
			ΠΟΣΟ	%	
	εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.				
19.2.3.3	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	400.000,00	180.000,00	45%	220.000,00
19.2.3.4	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	400.000,00	180.000,00	45%	220.000,00
19.2.3.5	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	100.000,00	45.000,00	45%	55.000,00
19.2.4	Βασικές υπηρεσίες και ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές.	1.621.000,00	1.621.000,00		0,00
19.2.4.2	Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (π.χ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ).	400.000,00	400.000,00	100%	0,00
19.2.4.3	Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ).	536.000,00	536.000,00	100%	0,00
19.2.4.4	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων.	130.000,00	130.000,00	100%	0,00
19.2.4.5	Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια κ.λπ).	550.000,00	550.000,00	100%	0,00
19.2.6	Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών.	50.000,00	50.000,00		0,00
19.2.6.1	Πρόληψη και αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.	50.000,00	50.000,00	100%	0,00

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ / ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ		ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
			ΠΟΣΟ	%	
19.2.7	Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων.	200.000,00	130.000,00		70.000,00
19.2.7.3	Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό.	200.000,00	130.000,00	65%	70.000,00
19.3	Διακρατική και διατοπική συνεργασία.	200.000,00	200.000,00		0,00
19.3.1	Διατοπική συνεργασία "ΝΗΣΩΝ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ"	50.000,00	50.000,00	100%	0,00
19.3.2	Διατοπική συνεργασία "ΟΡΕΑ ΚΡΗΤΗ"	50.000,00	50.000,00	100%	0,00
19.3.3	Διακρατική συνεργασία "ΜΕΔΕΑΤ"	50.000,00	50.000,00	100%	0,00
19.3.4	Διακρατική συνεργασία "ΓΕΩΠΑΡΚΑ"	50.000,00	50.000,00	100%	0,00
19.4	Λειτουργικές δαπάνες και εμπύχωση.	1.010.000,00	1.010.000,00	100%	0,00
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		6.809.000,00	5.050.000,00		1.759.000,00

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.5 ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ		ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
			ΠΟΣΟ	%	
19.2.1.2	Μεταφορά γνώσεων & και ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών.	0,00	0,00	100%	0,00
19.2.2.1	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	30.000,00	19.500,00	65%	10.500,00
19.2.2.2	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	30.000,00	19.500,00	65%	10.500,00
19.2.2.3	Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	30.000,00	19.500,00	65%	10.500,00
19.2.2.4	Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	30.000,00	19.500,00	65%	10.500,00
19.2.2.5	Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	10.000,00	6.500,00	65%	3.500,00
19.2.2.6	Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	25.000,00	16.250,00	65%	8.750,00
19.2.3.1	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	100.000,00	50.000,00	50%	50.000,00
19.2.3.2	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	40.000,00	18.000,00	45%	22.000,00
19.2.3.3	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	40.000,00	18.000,00	45%	22.000,00
19.2.3.4	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	40.000,00	18.000,00	45%	22.000,00

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ		ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
			ΠΟΣΟ	%	
19.2.3.5	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	15.000,00	6.750,00	45%	8.250,00
19.2.4.2	Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (π.χ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ).	0,00	0,00	100%	0,00
19.2.4.3	Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπτυξης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ).	50.000,00	50.000,00	100%	0,00
19.2.4.4	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων.	0,00	0,00	100%	0,00
19.2.4.5	Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια κ.λπ).	50.000,00	50.000,00	100%	0,00
19.2.6.1	Πρόληψη και αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.	0,00	0,00	100%	0,00
19.2.7.3	Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό.	200.000,00	130.000,00	65%	70.000,00
19.3.1	Διατοπική συνεργασία "ΝΗΣΩΝ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ"	50.000,00	50.000,00	100%	0,00
19.3.2	Διατοπική συνεργασία "ΟΡΕΑ ΚΡΗΤΗ"	50.000,00	50.000,00	100%	0,00
19.3.3	Διακρατική συνεργασία "ΜΕΔΕΑΤ"	50.000,00	50.000,00	100%	0,00
19.3.4	Διακρατική συνεργασία "ΓΕΩΠΑΡΚΑ"	50.000,00	50.000,00	100%	0,00
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		890.000,00	641.500,00		248.500,00